

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . K 25.—
za pol leta " " 13.—
za četrť leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrť leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—
V upravi prejeman mesečno K 1.10

SLOVENEČ

Inserati:
Enostolpna poltivrsta (72 mm):
za enkrat 15 v
za dvakrat 13 "
za trkrat 13 "
za večkrat primeren popust.
Poslano in rekl. notice:
enostolpna poltivrsta (72 mm)
30 vinarjev.
Izhaaja:
vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne hran. račun št. 4.797. Ogrsko poštne
hran. račun št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Skrb dežele za zanemarjeno mladino.

Odnekadaj so mladinoljubi v naši deželi tožili, da je za tiste nesrečne fante, ki so vzrastli v slabih razmerah in že zgodaj zašli na pot prestopkov in zločinov, pri nas slabo preskrbljeno. Navadno so jih oblasti oddale v prisilno delavnico na oddelek za korigende, kjer pa je uredba taka, da se fantje navadno ne poboljšajo, ampak p e je še pohujšajo. Sedanji deželni odbor je to vprašanje proučil in prišel do zaključka, da je tudi v tem oziru v prisilni delavnici potreba temeljite reforme. Kaj namerava dežela v tem oziru storiti, se razvidi iz poročila deželnega odbora, ki je bilo deželnemu zboru 17. t. m. predloženo in se bo v odseku p etresalo. Kako se bo stvar končno uredila, seveda še ni znano, mogoče je, da se cela akcija še globlje in širje zasnuje. Na vsak način pa je poročilo deželnega odbora o tem, kar je za prvo silo ukrenil, za javnost zanimivo.

Deželni odbor poroča:
Deželni odbor je sklenil v VIII. seji dne 16. januarja 1909.: »Deželnemu odboru se naroča, da predloži kakor hit o mogoče deželnemu zboru načrt, ki naj se po njem preosnuje sedanji oddelek za korigende pri deželni prisilni delavnici v posebno vzgojevališče za zanemarjeno mladino.«

Deželni odbor se je, izpolnjujoč to naročilo, intenzivno bavil s preosnovno in glede nje storil v seji dne 25. februarja 1911. l. naslednje sklepe:

1. Ime »poboljševalnica« je izpremeniti v »vzgojevališče«. Korigend naj se zove »gojencee«.
2. Oblike gojencev se mora bistveno razločevati od oblike prisiljencev. O tem naj ravnateljstvo predloži nasvete.
3. Pazniki gojencev bodo imeli namesto uniforme civilno obleko. Tudi glede tega naj ravnateljstvo stavi predloge.
4. Hrana je ločena v dva oskrbna razreda: 2. razred kakor doslej. 1. razred z naslednjimi priboljški: za zajtrk 0.5 l mleka, ob 9. uri dopoldne kos belega kruha ali ena žemlja; opoldne trikrat na teden juha in meso (18 dkg surovo tehtano, brez kosti), prikuha kakor v 2. oskrbnem razredu, poleg tega v sadni dobí za kake 4 h sadja; popoldne ob 3. uri žemlja ali kos belega kru-

ha; zvečer namesto prežganke 0.5 l mleka ali mlečna juha, oziroma prikuha. Ob nedeljah zjut aj mlečna kava.

V 1. razred pridejo dečki, ki so se prav lepo vedli, čez šest mesecev, če so se odlično, tudi po štirih mesecih. — Ako se gojenec slabo vede, se sme zopet premakniti v 2. razred nazaj. — Premikanje iz razreda v razred izvršuje hišna komisija na kuratov predlog. — Prehodno določilo: Vsi dečki, ki so sedaj v 2. in 1. oskrbnem razredu, pridejo v novi 1. razred, dečki 3. oskrbnega razreda pa v novi 2. razred. — Sedanja razdelitev v tri oskrbne razrede in ž njo združena razdelitev zasluzka premine.

5. Vsak dan poučuje gojence kurat po eno uro, dosedanje število ur za verouk je všteto; druge ure jim razlaga versko-nravne stvari (povesti, čitanje poljudnih naravoslovnih, zgodovinskih in zemljepisnih spisov). — Vsak dan jih nadalje poučuje pomožni učitelj po dve uri (kakor sedaj). — Vsak dan se gibljejo po eno uro na prostem pod vodstvom enega paznika in kuratovim nadzorstvom (ekserciranje, proste vaje, igre). — Vsak teden enkrat gredo dečki 1. razreda ob ugodnem vremenu za dve uri na izprehod, ob neugodnem vremenu pa na ogled muzejev, tovarn itd. — Ostale stvari ostanejo.

6. Doslej so se sprejemali samo naci-joni ani mladoletniki in taki, za katere so plačevali oskrbnino stariši, skrbstvene oblasti, občine, oskrbna društva ali druge korporacije, poslej pa se bodo na predlog skrbstvenega sodišča tudi 14—18 let stari dečki, za katere ni mogoče drugače obiti oskrbnine, ki imajo na Kranjskem domovinstvo in tudi dejansko bivajo v deželi. Deželni odbor pa si pridržuje pravico, da sme, predno pritrdi sp ejemu, vprašati za mnenje kako društvo za otroško varstvo ali kako drugo pristojno korporacijo, na primer skrbstveni oddelek c. kr. okrajnega sodišča v Ljubljani (sodni oddelek IX.). Za take gojence se bo plačevala oskrbnina iz deželnega zaklada.

Vodstvo vzgojevališča mora skrbeti, da spravi odpuščene, na Kranjsko pristojne gojence do kruha, in njemu se je tudi nadalje zanje pečati. Za preskrbo odpuščenih gojencev potrebni zneski (učnine, pogodbenine, obleka itd.) so na razpolago sredstva deželnega zaklada.

To so nekake začasne reforme, ki so se že uvedle. Treba pa bo sploh sedanji statut in hišni red za deželno prisilno delavnico in ž njo združeni oddelek korigendov primerno izpreme-

niti. V tem oziru je deželni odbor že v dogovorih s c. kr. deželno vlado v Ljubljani.

Brezdvomno je, da bi tak zavod le popolnoma ločen od prisilnice docela zadoščal smotru, ki je določen vzgoji zanemarjene mladine. V ta namen bi bilo treba na deželi kje kupiti posestvo z večjo kmetijo. Stroški za tako popolno ločitev, nakup in uredbo zavoda pa bodo gotovo jako veliki. Do onega časa, ki ga je prepustiti bodočnosti, so se uvedle skrajša omenjene izboljšave, ki kažejo že ugodne uspehe. Čeprav je z ozirom na to, da se končno vendarle ustanovi poseben zavod, za sedaj urediti stvar s kar najsk omnejšimi sredstvi, vendar je potrebno, da se pri stavbah, ki so sedaj na razpolago, izvrše nekatere preuredbe in nove naprave.

Poročilo deželnega odbora navaja na to, kaj hoče preurediti, dozidati in nanovo zgraditi: kopelj delavnice, »astlinjak, telovadnico itd. Te naprave bodo stale okoli 20.100 K, kar naj deželni zbor dovoli.

Mladinoljubi pozdravljajo to akcijo deželnega odbora in javnost je prepričana, da bodo v deželnem zboru vse stranke prizadevanje, da se oskrba in vzgoja zanemarjene mladine v okrilju dežele temeljito preuredi, toplo podpirale.

„Veliko ministrstvo.“

Na Francoskem imajo novo ministrstvo. Kakor hitro je predsednik republike poveril vlado advokatu Poincaréju, ki uživa pri vseh strankah velik ugled, in je slednji izbral za svoj kabinet može po svojem srcu, je časopisje razglasilo, da se je sestavilo »veliko ministrstvo« — »grand ministère« — in obetalo, da se začne nekakšna nova doba za francosko republiko.

Novi ministri so: Poincaré, Léon Bourgeois, Millerand, Jean Dupuy, Steeg, Delcassé, Klotz, Guist'hau, Briand, Pams. Osebe so še zadosti simpatične, predvsem Poincaré, ki je zmeren, tolerant in dalekoviden mož velikih talentov in dobre volje. Gospod Briand se je, kakor znano, zadnje čase tudi nekoliko izpremenil in ne zastopa v cerkveno-političnem oziru svojega prvotnega radikalnega stališča. Millerand je sicer bivši sodrug, a je prevzel vojaški portfelj, kjer bo imel zadosti opravka, ako hoče v zmislu programa svojega kabinetnega šefa armada kolikor mogoče bolj izpopolniti. Steeg, švicarsko-protestantske rodbine, naučni mini-

ster, vzbuja več pomislekov, je namreč hud pristaš laične šole, najradikalnejši pa je v tem kabinetu Léon Bourgeois. Ta mož, velik krčič iz svobodomiselnega tabora, »veliko ministrstvo« odločno kazi in je že v seji 16. t. m., ko se je novi kabine. zbornici predstavil, svoje radikalnoliberalno kopito pokazal.

Program, ki ga je Poincaré v seji 16. t. m. razvil, je, izvzemši to, kar je o šoli povedal, sila lep in poznavalci francoskega jezika in njegove stilistike se se na njem gotovo zelo naslajali. Zali-bog imajo tudi francoske vlade to lastnost, da njihovim lepim programom pe navadi ne slede primerna dejanja in najbržeje se tudi Poincaréju ne bo posrečilo zavoženih notranjepolitičnih razmer na Francoskem sanirati.

Poincaré je v svojem programu precej odkrito priznal potrebo temeljitih reform na vseh poljih. Poincaré je eden tistih redkih poslancev republičanske večine, ki je primeroma najmenj odvisen in ni bil v različne intrige zapleten; zato si je lahko dovolil svobodno šo besedo. Naglašal je predvsem, da hoče združiti vse sile republičanske demokracije, vse frakcije republičanske večine, da zasigura nadaljnji razvoj in napredek demokratiške Francije. Demokracija mora izvrševati vzgojno nalogo, mora narod res voditi in njegove sile disciplinirati. Zato pa mora vladati red. Če ni redu in javnega miru, nastopa navadno reakcija in tako radikalizem nehoče pomaga sovražnikom republike. Javni red je bistven pogoj za socialne preosnove, ki so potrebne, da se demokracija utrdi. Zato bo vlada strogo kaznovala vse delikte zoper osebe in stvari, varovala redno poslovanje velikih prometnih naprav in javnim funkcionarjem strogo zahtevala tako njihove pravice kakor njihove dolžnosti.

Izmed političnih reform, ki imajo utrditi javno politično moralo, se zdi nememu ministrstvu najvažnejša izpopolnitev sedanjega splošnega volivnega reda v zmislu proporca. Poincaré je izjavil, da si obeta od tega tudi izboljšanje politične morale parlamentarnega zastopstva samega. On misli, da se bo na ta način splošni blagor lažje uveljavljal nasproti posameznim interesom kakor doslej.

Kar se soc. reform tiče, je Poincaré obljubil predvsem starostno zavarovanje, ki je na Francoskem že dolgo na vrsti, a nikamor naprej ne pride, v finančnem oziru je pokazal na ugodni budget francoske vlade, naglašal, da bo pazil na to, da bodo izdatki vedno v

LISTEK.

Njegov prijatelj.

»To je naravnost neverjetno«, je rekel mr. Luscott in si obrisal potne srage raz čelo. »Rečem vam za gotovo vem, da sem v kakni danes zjutraj ob pol desetih delnice v desni notranji žep, in eno uro pozneje j h nisem več dobil v njem!«

»Ali ste preiskali vse temeljito?« je vp ašal detektiv.

»Vsak kotiček.«

»Ali niste mogoče zavojček izgubili, ne da bi opazili?«

»Nesmiselno«, je vzrojl trgovec, »jaz ničesar ne izgubim, zlasti ne, ako se gre za vrednost petnajststo funtov. Sicer sem se pa celo pot peljal z vozom.«

»Kje stanujete?«

»V Hamptsteadu.«

»Ali ste prišli naravnost semkaj?«

»Mudil sem se med potjo deset minut pri nekem svojem starem prijatelju v Haverstock—Hillu ter je med tem čakal voz name.«

»Ah, mogoče ste delnice tamkaj pustili?«

»Nisem imel prilike, misliti tamkaj nanje«, odvrnil je trgovec čmerno. Mortona delnice nič ne brigajo.«

»Vašemu prijatelju je ime Morton?«

»Da; on je že dalje časa bolan in ga pogosto obiskujem.«

»Ali ste bili danes dolgo tam?«

»Kakih deset minut. Toda kaj naj pomeni vse to?«

»Ali ste tamkaj svoj površnik odložili?«

»Da — toda — za vruga! — Vi vendar ne mislite. — Prosim vas, Mortona poznam že dvajset let, in jaz bi . . .«

»Popolnoma prav«, pomiril ga je detektiv. »Mislim le, da morejo biti pogrešane delnice v stanovanju mr. Mortona. Najbolj previdnemu človeku se lahko kaj pripeti. Na tem ni ničesar, ako tamkaj povprašamo.«

Čez pol ure sta bila v stanovanju mr. Mortona. Njegova soproga jima je takoi povedala, da njenega moža ni doma. Obraz mr. Luscotta se je pri teh besedah precej raztegnil, menda od strahu.

»Toda — toda«, je jecjal, »mislil sem, da je še vedno bolan, da je — — da je . . .«

»Zelo je bolan«, rekla je mrs. Morton žalostno. »Tudi jaz sem se čudila, ko je šel ven. Gotovo je morala biti zelo

nujna zadeva, kajti odšel je, predno sem vedela, zakaj in kam.«

Detektiv je pogledal menjaje trgovca in damo. Mr. Luscott je zrl resno in nemirno predse.

»Mr. Luscott vas je danes že enkrat ohiskal. Ali niste mogoče našli kakih popirjev, ko je odšel?«

»Popirjev? In vi ste bili danes že tukaj?« vprašala je dama presenečena.

»Bi sem tukaj ob pol desetih.«

»Tako. In izgubili ste popirje?«

»Da, milostljiva.«

»Vprašala bom služkinjo«, rekla je mrs. Morton in se čudila njegovemu spremenjenemu obličju.

Pogled iz njenih oči je napotil Luscotta, da ji je sledil. Čakala ga je v predsobi.

»Kaj naj to pomeni?« Pogledala ga je radovedno.

Luscott se je ozrl v njen ljubki obrazek, v katerega je bil pred mnogimi leti sam zaljubljen, predno se je poročila z Mortonom.

»Ljuba mrs. Morton, nič hudega ni«, odgovoril je burno. »Izgubil sem neke dragocene popirje, in sedaj povprašujemo povsod, kjer sem bil, ako jih nisem kje izgubil.«

»Želim vam iz srca, da bi jih kmalu našli. Mislila sem že, da se je zgodila kaka nova nesreča. Tom je bil danes

zjutraj tako čuden in zdel se mi je tako nemiren . . .«

Luscott se je obrnil proč od prestrašene žene in se vrnil hitrih korakov k detektivu. Bil je močno razburjen.

»Kje ste danes zjutraj odložili svoj površnik?« vprašal je detektiv.

»V predsobi.«

Mrs. Morton je prišla nazaj in poročala, da se ni našlo nobenih popirjev.

»Ali smemo pogledati v predsobi?« vprašal je detektiv.

»Samoobsebi umevno!« Šla je naprej.

Preiskava ni dognala ničesar izrednega.

»Ali bi nam ne mogli povedati, kje bi dobili sedaj mr. Mortona?« vprašal je detektiv in si zaznamoval nekaj opomb v svoj zapisnik.

»O tem nimam najmanjšega pojma«, odvrnila je mrs. Morton.

»Ali ne veste, kdaj približno se vrne?«

»Dogovorjen je z nekom, da se snideta ob 2. uri tukaj.«

»Ah, to je dobro. Potem pa pridemo raje pozneje, mr. Luscott!«

Mr. Luscott je bil vesel, da se je mogel odstraniti.

Pojaviila se mu je skrb, ki je vse ostalo potisnila v ozadje. Začel se je

pravem razmerju z dohodki, da se bo nekako varčevalo, ne da bi se zanemarljivo tega, kar je vedno bolj procvitajoči trgovini, industriji in poljedelstvu nujno treba. Opomnil je poslance na silno neprijetni in nepriljubljeni dohodninski davek, ki ga na Francoskem še nimajo, a ga bo treba skleniti.

Za zabelo svobodomiselnem je Poincaré spustil tudi par bleščečih fraz o državni »laični« šoli, ki da jo bo varoval in še bolj zavaroval proti različnim »atentatom«, zagotovil pa je, da državna brezverska šola »strogo spoštuje svobodo vesti«. Sicer se pa cerkvenopolitičnih zadev ni dotaknil, saj se država v stanju separacije zato tudi res nima nič brigati.

Značilno za tako demokratično državo pa je, da je Poincaré, v kojega kabinetu sedi soc. demokrat in drugi radikalni demokrati, končal s tem, da je kot najsvetejšo dolžnost demokratične republike označil skrb za armado in mornarico, ki najbolj uspešno varujeta svetinje demokracije. — Tako danes mislijo pametni demokrati, ki imajo odgovornost za usodo dežele.

Sicer pa se v kritiko tega programa ne spuščamo in ga le registriamo.

Proračun obrine in trgovske zbornice za Kranjsko za leto 1912.

Prejemki:

1. Zbornične doklade: 83.736 K.
2. Pristojbine za vpis varstvenih znamk in vorcev: 250 K.
3. Obresti naložene glavnice: 400 K.
4. Razni dohodki: 50 K.
5. Blagajna: 2500 K.

Skupni prejemki toraj znašajo: 84.436 K.

Zbornične doklade se zvišajo od 6 na 8 odstotkov. Ako znaša 1 odstotek doklade 10.467 K, se zviša doklada po proračunu za 20.934 K.

Izdatki:

1. Plača stalnih uradnikov in uslužbenecv, 25.150 K. — 2. Dnevščine, 4000 K. — 3. Nagrade in podpore, 2750 kron. — 4. Miloščine, 600 K. — 5. Drugi troški za zbornično osebje, 800 K. — 6. Potni troški, 4000 K. — 7. Uradne potreščine, 2500 K. — 8. Poština, telefon, 400 K. — 9. Knjige in časopisje, 1200 K. — 10. Nabava inventarja, 2500 kron. — 11. Tiskovine, 1500 K. — 12. Delež za pristojbine, 63 K. — 13. Adaptacija pisarniških prostorov, 1000 K. — 14. Razno, 300 K. — 15. Prispevek c. kr. obrtni šoli v Ljubljani, 500 K. — 16. Prispevek c. kr. strokovni šoli za mizarstvo v Kočevju, 150 K. — 17. Prispevek za slovensko trgovsko šolo v Ljubljani, 1000 K. — 18. Prispevek za gremijsko šolo v Ljubljani, 300 K. — 19. Prispevek obrtnim nadaljevalnim šolam na Kranjskem, 4400 K. — 20. Prispevek za strokovne tečaje, 1200 K. — 21. Prispevek za razstave, 400 K. — 22. Prispevek zavodu za pospeševanje obrti na Kranjskem, 1000 K. — 23. Prispevek za trgov. politično osrednje mesto, 400 K. — 24. Prispevek kmetijsko-kemičnemu preiskovališču, 500 K. — 25. Prispevek društvu rokodelskih mojstrov v Ljubljani zavetišču za obrtno mladino, 200 kron. — 26. Prispevek komiteju za osamosvojitve absolventov c. kr. strokovne šole, 100 K. — 27. Ustanove za učenje in učenke c. kr. državne obrtne šole v Ljubljani, 1800 K. — 28. Ustanove za obrtne učenke in učenke izven Kranj-

ske, 500 K. — 29. Ustanova za slušatelja eksportne akademije na Dunaju, 400 K. — 30. Razne podpore, 500 K. — 31. Zakoniti prispevek pokojninskemu zakladu, 3578 K. — 32. Izredni prispevek za pokojnine, 4190 K. — 33. Zakladu za volitve 2000 K. — 34. Zakladu za razstavo v Ljubljani, 2000 K. — 35. Cesarice Elizabete ustanova, 200 K. — 36. Ustanova v spomin 60letnice vladanja cesarja Fran Josipa I., 500 K. — 37. Prispevek občini ljubljanski k ustanovam za onemogle bivše obrtnike, 550 K.

Skupni izdatki: 75.131 K.

Če razdelimo izdatke na posamezne postojanke, vidimo, da se izda za:

1. Uradniško osebje in pisarno, 46. 763 K.; pokojninski zaklad, 7768 K.; toraj za uradniško osebje in pisarno, 54.531 K. — 2. Učne namene, 7550 K. — 3. Razstave, 2400 K. — 4. Pospeševanje obrti, 1000 K. — 5. Podpora učenecm, 2300 K. — 6. Ustanove, 3950 K. — 7. Podpore, 500 K. — 8. Trg. politično osrednje mesto, 400 K. — 9. Kmet. kem. preiskovališče, 500 K. — 10. Zaklad za volitve, 2000 K.

Skupni izdatki: 75.131 K.

Za nagrade in podpore je proračunjeno letos za 1650 K več za slučaj draginskih doklad, za potne stroške je v proračunu več 1000 K, za uradne potreščine več 180 K, zakoniti prispevek za pokojninski zaklad je večji, zaklad za volitve za 1000 K večji. **Druge potreščine za obrt in trgovino se niso zvišale.**

Iz navedenih števil vidimo, da gre 54.531 K samo za uradniško osebje in pa za pisarno, torej čez 72,5 odstotka vseh potreščin zbornice. — Sedaj si pa oglejmo nekoliko bližje poslovanje zbornice. Povsod, kjer posluje taka korporacija, prevzamejo posamezni odseki, oziroma dotični referenti poročila za zbornične seje. Le tu velja izjema. Tu poroča tajnik in zbornični svetniki le glasujejo, seveda kakor jim narekava tajnik. To je podedovano iz prejšnjih časov, ko je vladal še vsegamogočni cesarski svetnik Murnik. Po našem mnenju bi moral od odseka določeni zbornični svetnik prevzeti v plenarni seji, kakor tudi v odseku referat. Tajnika naloga je podati vsa potrebna pojasnila. Na ta način se uglobe zbornični svetniki v delovanje zbornice, dobe pregled in ne prepuste tajniku prve besede. Za to »delovanje« sta tajnika silajno plačana; delo sloni pa vendar večinoma na nižjih uradnikih. Uradnih ur od 9. do 2. ure popoldne ni v nobenem drugem uradu. Uradne ure bi morale biti od 8. do 12. in od 2. do 6. ure zvečer, ker zato plačo tajnika že lahko delata, obrtniki in trgovci bi se pa lahko bolj posluževali svojega stanovskega zastopstva. Držati bi se pa morali uradniki strogo uradnih ur, ker nimajo izven urada veliko opravila in bi tajnika ne bilo treba videti tolikokrat v uradnem času izven svojega urada. Kako so z delom ti gospodje preobloženi, vidimo ravno letos, ko se vrše volitve.

Ves urad je vedel za to, a kako je volilni imenik sestavljen! Pravi škandal! Če bi tajnika imela kaj smisla za svoje dolžnosti, bi se za to pobrigala, saj so jima vendar na razpolago podatki davčnih uradov, da bi ne bilo treba toliko mrtvih volilcev izreklamirati, in toliko drugih popravljati. — Kljub tej sijajni plači za njih »delovanje« pa ti gospodje še sami ne vodijo knjigovod-

stvenega opravila. Storitvi mora to za to plačani uradnik deželnega odbora! Ali ni to škandal? Ali ima zbornica predsednika ali ga nima, da bi se za te reči pobrigal?

Plače ima I. tajnik dr. Murnik sedaj 8400 K in pride na 9200 K., II. tajnik dr. Windischer 6400 K in pride na 7600 K., poleg tega se jima pa izplača še letna draginska doklada. Za tako plačo bi se pač lahko zahtevalo bolj vzorno delo. Za to delo, katerega sedaj nudi zbornica, nastavlja po dva uradnika v VI. činovnem razredu, poleg dveh drugih uradnikov in diurnistov je pa skrajna potrata. Ko se je šlo leta 1908 za zboljšanje plač, se je uradnikom zvišalo za 5000 K, diurnistom pa za — 500 K.

Trgovci in obrtniki! Podali smo vam jasno sliko razmer stanovskega Vašega zastopstva. Premislite, kaj vam nudi to zastopstvo, koliko morate na leto za to plačevati in komu se pri tem najbolj godi, ker mu ni treba za ničesar — skrbeti. V Vašem stanovskem zastopu v zbornici niti ne vedo, koliko je obrtnikov in trgovcev na Kranjskem. Res drago plačan vzoren urad!

Tedenski pregled.

Deželni zbor kranjski je imel 17. t. m. sejo, pri kateri je prvič predsedoval novi deželni glavar dr. Ivan Šusteršič. Posle v deželnem dvorcu pa je prevzel glavar dr. Šusteršič že 15. t. mes. — Klub deželnozbornskih poslancev S. L. S. je namesto dr. Šusteršiča, ki je kot deželni glavar odstopil, izvolil za svojega načelnika dr. E. Lampeta in za podnačelnika poslance Demšarja. — Referati deželnega odbora so se deloma spremenili in imajo: Glavar dr. Šusteršič personalije, muzej in umetništvo; dr. Zajec skrb za mladino, gospodinske tečaje in gospodinske šole; dr. Pegan deželna polsopija; grof Barbo železnice. Drugo ostane neizpremenjeno. — Deželni obrtniki so strankam na razpolago: Dr. Zajec vsak delavnik ob 11. do 12. ure, dr. Pegan vsak ponedeljek in četrtek od 10. ure popoldne do 1. ure popoldne; dr. Lampe vsako sredo in soboto od 10. ure popoldne do pol 1. ure popoldne. Ako je navedene dni praznik, uradujejo dan pozneje. — Glavni odbor hrvaške stranke prava je s svojega zborovanja v Zagrebu brzojavno pozdravil S. L. S. in izrazil željo, da bi bili Hrvatje in Slovenci čim prej združeni. V imenu Vseslovenske ljudske Stranke se je zahvalil dr. Ivan Šusteršič. Vsepravaški odbor je na istem zborovanju sklenil in odposlal tudi poklonitveno brzojavko vladarju, v kateri izraža upanje, da bo vladar razcepilne hrvaške dežele zedinil. — Štajerski deželni zbor je imel prvo sejo 16. t. m. Za zapisnikarja je bil prvič izvoljen tudi Slovenec — dr. Verstovšek. — V koroškem deželnem zboru je bil izvoljen v več odsekov tudi slovenski poslanec Ellersdorfer. — Volitve v obrtno sodišče v Ljubljani se bodo vršile 28. oziroma 30. t. mes. S. L. S. bo kandidate pravočasno objavila. Teh volitev ni namenjati za volitvami v trgovsko in obrtno zbornico, ki se vrše pozneje. — V Tripolisu ni nič posebnega novega. Manjših bojev in prask ne manjka. Za mir delajo razne države. — V Turčiji so velike homatije, v državni upravi največji nered; zbornico je vlada razpustila in razpisala nove volitve; nova zbornica se snide v treh mesecih. — Na Kitajskem je uvedba republike skoro gotova stvar. Revolucionarji so v Pekinu vrgli bombo proti Juansikaju, ki v cesarjevem imenu vodi vse državne posle; ubitih je bilo pri tem več oseb, Juansikaj pa je ostal nepoškodovan. Napadalec so že usmrtili. Dne 16. t. m. so pa uslužbenki poizkusili zastrupiti cesarico, a se nakana ni posročila. — Pri glavnih volitvah v Nemčiji je dobil katoliški centum največ mandatov izmed vseh strank, to je 86; gotovo pa pridobi v ožjih volitvah še precej mandatov. Najmočnejši za centumom so socialni demokrati, ki so dobili 64 mandatov. Liberalci so bili na celi črti poraženi. — Proti politiki našega zunanjega ministra, ki je preveč naklonjen Lahom, so se oglašili ugledni in resni politiki kakor baron Fuchs, poslanec Bauchinger i. dr., ki se jim pridružuje tudi časopisje. Zdi se, da bo Aehrenthal šel v kratkem v pokoj. — Pri občinskih volitvah na Koroškem so zmagali Slovenci v Logi vasi nad Vrbo, Lipi nad Vrbo in v Vernbergu pod Beljakom, kjer se bodo pa vsled nemškega rekursa vršile nove volitve. — Sarajevski nadškof dr. Josip Stadler je 14. t. m. praznoval 30letnico svojega nadpastirstva. — Pri občinskih volitvah v Škoplji Loki je sijajno zma-

gaia S. L. S. — V cesni zastop radovljiški je deželni odbor imenoval Antona Cvenkelj iz Ljubna. — Stari tržiški občinski odbor je pred svojim odstopom hotel otežkoti stališče novemu odboru s tem, da je proti resničnim potrebam znižal doklade. Deželni odbor pa je ta sklep razveljavil. — Hrvatski sabor bo sklican 7. februarja. Sedanji ban dr. Tomašić bo medtem že najbrže odstopil. — »Slovenski Dom« je v eni sami zadnjih števil napadel 16 duhovnikov! Pošten človek takega lista niti s klečami ne prime. — Dne 18. t. m. je bil zaprišen novi občinski odbor v Mokronogu. — Za razpust goriškega deželnega zbora, ki jako pridno dela za blagor ljudstva, na vse pretege delajo italijanski krščanski socialci, ki jim je že jako žal, da so odložili mandate, in pa slovenski liberalci. Hujskajo zlasti tudi proti S. L. S. na Goriškem, ki marljivo sodeluje v deželnem zboru in bi jo radi razbili. A ne pojde ne prvo ne drugo. — Zemljevid slovenskih pokrajin izide letošnjega julija; založil ga je »Slovenska Matica«. — Zmrznil je v Bovleku pri Zagradu 80letni Janez Pa-pež, ko je nesel iz mlina nekaj moke, in onemogel. — V Borovnici se je poročil gosp. Davorin Dolničar, kolodvorski restavratore v Divači, z gđ. Pepico Pajsar. — V Kranju se je poročil gospod Anton Puntar, novi trgovec na Koroški Beli, z gđ. Ano Pravst. — Most čez Bistrico v Stranjah se prične graditi še letos. — Umrla je na Glinah gospa Minka Traun, soproga Jak. Trauna. — Pri ognju zaspal in zgorel je 56letni ogljar Valentin Bernik iz Sočnice. — Pogorela je v Polzeli pri Celju Prynova tovarna za metre. — Veliki viharji so te dni divjali v Palestini. Na Francoskem so dobili novo vlado pod predstvom Poincaréja. — Na zbližanje Avstrije in Rusije, ki imata na Balkanu skupne koristi, se dela zadnji čas od obeh strani. — Dne 17. t. m. so nemški katoličani praznovali stoletnico znamenitega politika in organizatorja Ludovika Windthorst. — V Mariboru je neka priprosta žena — Neža Podlesnik — v oporoki zapustila »Slovenski Straži« 25 kron. Lep zgled! — Lanska vinska letina na Kranjskem je dala skupno 226.000 hl vina, t. j. za 167.280 hl več kakor leta 1910. Cena je bila 36 do 60 vin., kasneje 44 do 70 vin., povprečno tedaj po 50 vin. liter; skupna vrednost vina znaša 12 milijonov K. — Slovenski trgovski strokovnjaki in pisatelj Fr. Krašovec je dobil službo v največji južnoameriški banki v Buenos Airesu. — V Gorici je umrl vpk. profesor Motz. — Zima je pritisnila tudi na Vipavskem in Goriškem ter v krajih ob morju; celo v Dalmaciji in v Kvarnerskem zalivu so dobili sneg. Burja gospodari po svojih golčevah. — Za drugega ravnatelja pri Kranjski kmetijski družbi je imenovan Fran Stupar. — Med Bovecem in Sv. Lucijo je začel voziti nov avtomobil. — V Trstu se je v službi ustrelil c. kr. redar 25letni Albin Spehar. — Vojaškotakšni obvezanci se imajo tekom januarja zglašiti pri tistem županstvu, kjer so dne 1. januarja bivali. Opuštev ali zakasnitev se kaznuje s 50 K globe ali zaporom. — V konkurzu je trgovec Verstovšek v Cerknici. — Liberalna »Narodna delavska organizacija« v Gorici se radi gmotnih razmer razide. — V severni Ameriki je nastal silen mraz; ljudje zmrzujejo po cestah in bolnišnice so polne bolnikov z zmrzlimi udi. — Za cesarskega namestnika v Dalmaciji je bil imenovan grof Attems. — Na španskem nameravajo odpraviti smrtno kazen. — Srbski princinji Heleni, ki se je poročila z ruskim velikim knezom, je skupščina dovolila 1 milijon dote in za 400.000 dinarjev opreme. — Umrl je v Krškem usnarjski mojster Karol Vanič. — Društvo zdravnikov na Kranjskem je obnovilo svoj minimalni tarif iz leta 1908 ter bo isti visel v čakalnicah oziroma ordinacijskih sobah zdravnikov. — V Imotakem v Dalmaciji so pri občinskih volitvah zmagali pravisti. — Dalmatinski deželni zbor je sklican na 24. t. m. v Zader. — Vsled ujm oškodovanim kmetom v celjski in ptujski okolici so slovenski poslanci izposlovali 195.000 K državne podpore. — V Eggenbergu pri Gradcu je bil za župana izvoljen Slovenec brat ljubljanskega trgovca Dolenca (Pod tranč) g. Gustav Dolenc. — Umrla je v Mariboru ga. Jožeta Bezjak rojena Brunner, mati gospoda gimnazijskega ravnatelja dr. Bezjaka v Gorici. — Za ljubljanskega župana je cesar potrdil dr. Ivana Tavčarja. — Apostolskega nuncijsa na Dunaju, Bavona, je zadela kap; na okrevanje ni misliti. — V Belgiji stavka 30.000 premožgokopov. — V Osaiki na Japonskem je zgorelo 5268 hiš in je 30.000 ljudi brez strehe. — 21. februarja letos slavi nadvojvoda Rajner in njegova soproga Marija diamantno poroko. — V karloškem okraju na Hrvaškem se požiže še vedno ponavljajo. — Umrla je v Spodnji Šiški trgovka Marija Podvornik rojena Perne. — Pri občinskih volitvah na Spodnjem Štajerskem zmagaue Slovenska kmečka zveza, t. j. S. L. S. — V Braslovčah bi potrebovali slovenskih obrtnikov: kleparja, ključavničarja, kolarja. — Nova štajerska deželna bolnišnica v Stiftingtalu pri Gradcu bo odprta 1. aprila t. l. Obsega 40 poslopij in je ena največjih v Avstriji. — Nova živinska kuga so je pojavila na Tirolskem: takozvana telečja driska, ki je pomorila že do 1000 telet. — V občinskem svetu graškem obstruirajo socialni demokrati. —

domišljati vseh posameznosti svojega jutranjega obiska pri Mortonu in njegov obraz je postal vedno bolj bled. Spomnil se je, kako je Morton obupano govoril o velikih denarnih izgubah, ki mu jih je povzročila njegova dolga bolezen. Morton ni bil nikdar bogat in — veliki Bog — Morton je res za kratek čas zapustil sobo, ko je bil pri njem!

Ali je morda videl delnice in se ni mogel ustaviti izkušnjavi?

»Kak poklic ima Morton?« vprašal je detektiv.

»On je solastnik trvdke Throgg, Morton & Cy.«

»Ali živi v dobrih razmerah?«

»Ne. Toda ... Vi vendar ne mislite, da ... «

»Počakajte do druge ure. Takrat ga bova še enkrat obiskala, akoravno mislim, da ga ne bova dobila.«

»Zakaj ne?«

Mirni smehljal na detektivovem obrazu je Luscottja pretresel. Obmolnil je in do Cityja, kjer sta se ločila, nista več izpregovorila.

Ob drugi uri sta že zopet bila oba gospoda v Haverstock Hillu.

»Moj mož se še ni vrnil. Nek drug gospod čaka že tudi notri nanj.« Mrs. Morton je bila videti zelo nesrečna.

Luscottovo upanje je padlo na nič.

»Ali poznam gospoda?« je vprašal.

»Ne vem, neki Lewis Wickham je.«

»Iz Pouncebyjske ceste?« vprašal je hitro detektiv.

»Menim da.«

»Ali morem govoriti z njim?«

»Gotovo. Toda mislim, mr. Wickham je zelo slabe volje. Bil je skoro surov z menoj, ko sem mu rekla, da moga moža ni doma!«

Črez pet minut se je vrnil detektiv k mr. Luscottu.

»Tako je, kot sem domneval!« je zašepetal. »Wickham je oni oderuh, in nepopisno je besen. Tukaj gotovo ni nekaj v redu. Prisegal je, da bo čakal le še pet minut, ako se v tem času Morton ne vrne, se bo zgodilo nekaj strašnega.«

Trgovec je strahoma pogledal v blede obraz mrs. Mortonove ter vzdihnil. Čakal je, da je oderuh odšel psovati in preklinjaje iz hiše, na kar se je tudi sam poslovil žalosten od nje ter jo potolažil, kolikor jo je mogel.

»Sramotno je, pustiti ubogo ženo tako na cedilu«, mrmral je detektiv, ko sta se vsedla v voz.

Luscott je zastokal in molčal. Dejstva so ga preobvladala.

× × ×

Bila je pet ura, predno je Luscott kaj izvedel o zadevi. Okoli petih je dobil od mrs. Morton pismo. Odprl ga je s tresočimi rokami in bral: »Še vedno nimam nobene vesti od njega. Ali niste

ničesar izvedeli? Svetujte mi v mojem obupu. — Gladys Morton.«

Ko je odložil pismo iz rok, mu je zdrsnila solza preko lica. Na to je prišel detektiv. Vstopil je hitro v sobo in se pri tem zlobno smehljal.

»Ali imate kako sled?« vprašal je Luscott nervozno.

»Mislim, da imam delnice«, se je glasil odgovor.

Luscott je skočil vesel kvišku. »Torej sem jih vendar izgubil. In ves čas smo mislili, da je bil ubogi Morton.«

»Tako je tudi bilo!«

»Kaj! Morton?« stokal je trgovec.

»Berite tole, ljubi gospod.« Detektiv je potisnil Luscottu v roke nek večerni list in pokazal na nek odstavek. Luscott je čital:

»Avtomobilska nesreča v Cityju. Danes zjutraj ob pol 11. uri je podrl na tla nekoga gospoda avtomobilni omnibus št. 4395. Prenesli so ga nezvestnega v bolnišnico sv. Jerneja. Iz popirjev, ki so jih našli pri njem, je razvidno, da je ponesrečenec neki mr. Samuel Luscott iz Hampsteada. V času nesreče je imel pri sebi večjo množino vrednostnih popirjev, ki pa so ostali nepoškodovani. Poškodbe niso smrtno nevarne.«

Ko je mr. Luscott prebral odstavek do konca je bil bled kot mrlč. Sedaj ni bilo nobenega dvoma več. Tom Morton, njegov najljubši prijatelj, je bil tat.

Ta sramota bo gotovo popolnoma potrla njegovo ljubko ženo. Naenkrat mu je šinila vsa kri v glavo in ves je po besnel. V tem trenutku bi zadavil Toma Mortona z lastnimi rokami.

»Razumem«, izpregovoril je čez nekaj časa. »Delnice so bile v zavitku, ki je bil name naslovljen. Zato so zamenjali njegovo osebo z mojo.«

»Isto sem mislil tudi jaz!«

»Ali ni to tragično!« vzkliknil je Luscott obupano. »Jaz bi Tomu Mortonu vse zaupal. Zakaj ni prišel k meni? On bo svojo ženo vničil.«

»Vedno so nedolžni tisti, ki morajo trpeti«, menil je detektiv.

»Da, toda — človek, on je bil tako dolgo moj prijatelj. Jaz nimam žene in nimam doma. Tomova hiša mi je bila vedno odprta. Ali ne morete razumeti mojega položaja? Ubogi Morton, bolan in v stiski, je slučajno zagledal moje delnice in se ni mogel ustavljati izkušnjavi. Ali bi ne mogli prikriti cele zadeve?«

Detektiv je odločno odmajal z glavo.

»Toda pomislite, ženi na ljubo! Ona je vendar nedolžna. Ona je najboljša, najzvestejša žena.«

»Priti mora na dan!«

»Toda meni ni treba uves i nobenega sodnega postopanja, ako sam nočem.«

Poročil se je odvetniški koncipient v Lovranu Iv. Zakarišek z Anico Zar — hčerko veleposelnice iz Krline pri Dobu. — Upravni svet južne železnice je sklenil dati svojim uslužbencem tista izboljšanja, ki jih dobe uslužbenci na državnih železnicah. — Važno razsodbo v zadevi ljubljanske »Glavne posojilnice« je izdelalo deželno sodišče. Ivan Rožičev z Viča je tožil na priznanje, da ni član »Glavne«, ker ni bil pravilno s sklepom upravnega odbora sprejet za člana. Tožbenemu zahtevku je sodišče ugodilo. Enako je razsodilo v tožbi tovarnarja Žnidaršiča. Če se še obe višji inštanči izreče v istem smislu, odpadejo razun 47 vsi drugi člani »Glavne« in vložitniki pridejo skoro ob ves denar. — Prvi vseslovenski kongres za ljudsko zdravje se koncem maja letos vrši v Peterburgu.

Idrijske novice.

i Na občnem zboru katoliške delavske družbe smo slišali marsikatero zanimivo vest. Naj nekatere priobčimo. Družba šteje sedaj 374 članov in sicer 219 moških in 155 ženskih. Na novo je bilo sprejetih 23 članov, 14 moških in 9 ženskih. Pretečeno leto je umrlo deset udov, odstopilo 16. Društvo ima bogato knjižnico, katere se člani prav pridno poslužujejo. Oblike za predstave se je precej nabavilo, tudi so odbornice stare oblike lepo uredile, pošile, oprale, tako da ima gledališki odsek lepo zalogo in ni v zadregi, kadar pride kaka nova igra. G. predsednik se je odbornicam radi tega v toplih besedah zahvalil. Poročali so razni načelniki pododsekov o delovanju pretečenega leta in videli smo, da je bilo povsod polno življenja in delovanja, posebno mladina kaže v nemo in požrtvovalnost, da družba prav mirnim srcem lahko gleda v prihodnost. Denarno stanje dosedaj ni bilo še tako ugodno, kakor letos, ko je blagajnik vse račune poravnal, mu je še vedno ostalo gotovine v blagajni 440 kron 50 vin., dasi ima družba v hranilnicah še posebne imovine blizu 3000 K. Letnih dohodkov je bilo 2114 K 76 vin., a stroškov 2008 K 74 vin. Predavanja za Orle se redno vrše vsak teden, pri zabavnih večerih je sodeloval pevski zbor in domači orkester. Za naraščaj se pridno skrbi. Sedaj se vadijo pevci novinci v dveh oddelkih in okoli 20 novih pevk pri posebnih vajah, tudi orkester pričakuje novih moči, ki se sedaj pripravljajo. Sploh smo letos prav zadovoljni z uspehom in delovanjem Kat. del. družbe. Kaže se ravno pri mladih močeh vnema, zanimanje, pridnost, in če bode še vstrajnost, bodo uspehi drugo leto še veliko večji in sicer na številu novih članov in na moralnem napredku.

i Katoliško politično društvo za idrijski okraj ima svoj občni zbor v nedeljo dne 21. t. m. ob 4. uri popoldne v gorenjih prostorih hotela Didič. Udje se vabijo, da se polnoštevilno udeleže, saj je društvo ravno pretečeno leto imelo veliko delovanja.

i Tajno sejo je imel občinski odbor dne 11. januarja zvečer ob pol 9. uri. Župan je prečital vse došle vloge in odposlane izjave v zadevi razsodbe deželnega odbora z dne 29. novembra 1911. glede občinskega računa za leto 1910. Notar je predlagal pritožbo na upravno sodišče, proti temu predlogu je bil med drugimi tudi župan. Končno so pritegnili županovi politični somišljeniki na notarjevo stran, in z večino glasov je bil sprejet predlog, da se občina prito-

ži na upravno sodišče proti navedeni razsodbi, vendar pa naj županova preje se poskuša, da se doseže poravnava z deželnim odborom. V čem naj obstoji tista poravnava, ni prav znano, ker se po izrečeni razsodbi navadno ne vrše poravnave.

i Naprednjaki so se čutili po seji ko se je izvedelo, kaj je odbor sklenil, da ni bivši župan Šepetavec izvoljen za notarjevega predloga njegovo poslovanje tičečo se razsodbe o izdatkih za ceste, za katere je izdal 15.332 K več, nego je bilo proračunjeno. Če je vse v redu s prilogami, po katerih je povišani izdatki utemeljeni, se ni treba prav nič zatekati k upravnemu sodišču, tako menijo osebni in politični prijatelji bivšega župana, kar bo tudi res.

i Službena pragmatika občinskih nastavljenecv je imela biti poglavitna točka zadnje tajne seje. Škoda, da ni bila ta zadeva tako vpeljana, da bi prišli res do porabne službene pragmatike. Odborniki S. L. S. so želeli k temu pripomoči ter marljivo primerjali uravnave drugod. Go ovim ljudem pa je bilo le na tem ležeče, da bi občina najudobnejše poskrbela za nastavljenecv, zahtevati od njih pa bi ne smela nič. Službena pragmatika od leta 1903 je bil okrašan prepis ljubljanske, ki je pa za Idrijo nevpornabna, zato bi bilo sestaviti popolnoma novo, prirejeno našim razmeram. Pri zadnji javni seji je bil izvoljen pododsek štirih odbornikov, namreč dveh naprednjakov, enega socialdemokrata, enega Slovenske Ljudske Stranke. Pododsek se ni nikdar konstituiral in nikdar sešel v ta namen, da bi določil, kako naj se postopa pri izdelovanju nove službene pragmatike. Začetkom januarja, dne 6. ali 7., je županstvo naznanilo sejo dne 11. januarja ter postavilo na dnevni red službeno pragmatiko, obenem je povabilo pododsek na sejo 8. januarja. Naš zastopnik je imel pripravljene primerne predloge, ki pa niso obveljali. Mesto pragmatike je bila na vrsti samo ureditev plač, drugega nič, ker notarja sploh k seji pododseka ni bilo, drugemu naprednjaku se je mudilo pa na neki občni zbor, kakor je rekel, kar je gotovo važnejše kakor posvetovanje o službeni pragmatiki. Sicer pa se je povdarjalo, da se za podlogo nove pragmatike vzame pragmatika deželnih uslužbencev. Dne 9. januarja zvečer je imel pododsek zopet sejo, pri kateri ni bilo notarja. Tedaj se je že bolj videlo, da ima biti nova pragmatika le slaba »fiktarija« stare, v kateri za celo vrsto uslužbencev zopet ne bo nobenih določil. Dne 10. januarja zvečer ob pol devetih uri je dobil klub S. L. S. par papirjev, na katerih je bilo napisano, kaj se namerava izpremeniti na stari pragmatiki, v prvi vrsti seveda so bili dopusti, druge izpremembe so bile malenkostne. Dognalo se je tedaj tudi, da županovi podatki, pododseku dani, niso bili vsi točni. Trdil je na primer, da je deželni odbor sam v letu 1911. zvišal plače trem pisarniškim nastavljenecem za skupno 400 K. To pa ni res. Županstvo je sporočilo deželnemu odboru, da povišek 729 K uradnikom niso povišane plače, ampak na podlagi sklepa neke seje le nagrade za razna dela, imenike i. dr. Deželni odbor je nato znižal to na-

grado na 400 K ter se pripomnil, da morajo v prihodnje biti imenovane tudi osebe, katerim se naklanja kaka nagrada, drugače ni mogoče presojsati, kdo jo je zaslužil. Seveda je župan nedolžen pri tem, poučen je bil pač sam netočno. Klub S. L. S. je sklenil pri seji dne 11. januarja slaviti dva primerna predloga, po katerih ne bi bil noben nastavljenec oškodovan niti za vinar, občina pa bi lahko prišla do dobre službene pragmatike, ki si jo žele z malo izjemo tudi občinski uslužbenci sami. Odbornik Kavčič je stavil predloga pri seji, pa sta bila odklonjena. Zato so vsi odborniki S. L. S. šli iz posvetovalnice, dokler se je obravnavalo o tej točki. Seveda so hitro opravili, ko so bili sami. Večina se je zanesla, da je pragmatika dobro narejena, saj sta jo cel mesec delala gg. notar in realni ravnatelj. Vsak bi se ne pohvalil, da se je tako mučil za tak izdelek.

i Prvo breza-koholno gostilno dobimo. Otvoril jo Josipina Kavčič v nekdanji Demšarjevi hiši blizu cerkve Sv. Trojice. Za koncesijo so glasovali odborniki vseh treh strank.

Nečuvjen atentat na žepce trgovcev in obrtnikov.

Poročali smo že, da je kranjska trg.-obrtina zbornica sklenila nakup nekdanje Waldersteinove palače za 120.000 kron in pooblastila predsedstvo, da sklene dotično pogodbo in dobi dovoljenje c. kr. trgovinskega ministristva. Kako je s to stvarjo, naj pojasni sledeče: Grof Walderstein je ponujal povsod po smrti soproge to palačo v nakup. Ta palača je zgrajena samo za kakega bogatina, ki ima dovolj denarja, ima visoke sobe, ki niso pripravne za privatna stanovanja, še manj pa za pisarne, posebno če ni nobenega prometa strank, ker bi bila kurjava takih prostorov sama na sebi izredno draga. Gospod Jenko, ki je pa le slavnat mož kmečke posojilnice za ljubljansko okolico je kupil to hišo za 80.000 K. Denar je seveda dala kmečka posojilnica, ki si je od tega obetala dobiček. Popravila so se stranišča, da se je kanal speljal v cestni kanal in še nekaj malenkosti. Če stane vse to s prenosno pristojbino vred 90.000 K, je veliko, nikakor pa ne 117.000 K. kakor trdijo prijatelji kmečke posojilnice. Če bi bilo treba še čez 30.000 K poprave, potem ni nobeden tako naiven, da bi tako poslopje kupil. Sedanji najemnik grof Chorinsky plača 8000 K najemnine. A ker gotovo ne otane vedno v Ljubljani in se mora računati z eventualno njegovo premestitvijo, je začela kmečki posojilnici hoditi po glavi skrb, kako potem oddati stanovanje, kajti takih kavalirjev a la grof Chorinsky je malo, ki bi plačevali za stanovanje 8000 K. Rodila se je tedaj misel obesiti to hišo trgovinski in obrtni zbornici na vrat, ter tako rešiti kmečko posojilnico ne samo skrbi za hišo, nego ji tudi pomagati do lepega dobička, kajti 30.000 K je lep dobiček. Pisarniški prostori sami bodo stali čez 12.000 K na leto. Ali je res treba take potrate? To je zadeva, ki tangira vse obrtnike in trgovce na Kranjskem. Na vsak način se mora

uložiti protest na trgovinsko ministristvo, da trgovinsko ministristvo ne potrdi tega sklepa. Trgovci in obrtniki! Zglasite se tudi pri tukajšnji vladi in jo na to opozorite! In fond. oločen za trg. akademijo hččejo porabiti za nakup te nepripravne hiše! Tudi proti temu protestiramo! Če se fond za trg. akademijo porabi, tedaj se naj porabi vsaj tako, da bo imela trg. akademija, ko se ustanovi, v dotični hiši vsaj p.o-store.

Občinske volitve.

OBČINSKE VOLITVE V ŠKOFJI LOKI.

Dne 15. januarja je bil smrtni dan loškega liberalizma. Koliko se je že mesece prej pisalo po raznih liberalnih listih, kako zmagepolni so bili pred meseci liberalni kričači in tintomazi in danes je loški liberalizem pokopan enkrat za vselej. Nobena solza ni padla na njegov grob, vsak se ga ogne. Še celo najgorečnejši zagovorniki so ga eden za drugim zapustili in končal je svoje brezbožno življenje popolnoma zapuščen.

Na loškem rotovžu pa plapolala zmagoslavno zastava S. L. S. in veselje vlada pri vseh poštenih Ločanih, ker je zadnji ponedeljek v vseh treh razredih skoro soglasno zmagala nad liberalizmom naša stranka. Nasprotniki so nad zmago popolnoma obupali, vrgli bojno kopje proč in se poskrili. Še na volišče si niso upali in so svojo trdnjavo brez vsakega odpora nasprotniku prepustili. Sramoten konec loškega liberalizma!

Kako je to prišlo? Kolikor bolj so se volitve bližale, toliko bolj redka je bila vrsta liberalne stranke. Več mesecev so iskali kandidotov, a vsak se je branil nesti svojo kožo na prodaj, poskušali so z mešano listo, a tudi tu nobenega odziva. Isto je bilo z liberalnimi voliči, bilo jih je vsak dan manj, vsak kolčakj dostojen človek se je sramoval pripadati propadli liberalni stranki. Zastonj so stokali in rotili, prejšnji zavezniki so postali gluhi za vsa rotenja in so bežali na vse strani.

Ko so se zbrali ostanki liberalne stranke nekaj dni po tem v gostilni Otona Guzelja, so videli, kako so osamljeni. Povabili so k shodu še socialne demokrate, z dvouprežnim vozom so iskali somišljenikov na shod, a zbralo se jih je le slabo omizje. Šteli so in šteli, a 18 kandidatov ne morejo skupaj spraviti, ravnotako ne volilcev. Splošna obupanost, nobene rešitve, gotova smrt! Smrtno pesem je zbranemu liberalizmu zapel jurist Jan. Leskovec, rekoč: »Vse je proč, ne preostaja nam drugega alipristopiti k S. L. S. alik socialnim demokratom, jaz sem socialdemokrat.« Sklenili so nato poskriti se na dan volitve in trdnjavo brez boja S. L. S. izročiti.

Tako se je tudi zgodilo. K volitvi so prišli samo naši somišljeniki in izvolili skoro soglasno vse kandidate v vseh treh razredih. Izvoljeni so: svetnik trg. zbornice Josip Hafner, Gašper Carman, Guzelj Ignacij, Guzelj Josip, Hafner L., Košir Jos., Angelo Molnar, Iv. Debeljak, dr. Iv. Hubad, župnik Avg. Šinko-

»Mogoče sploh niso vse akcije tamkaj; pričajmo se prej!«

»K vragu z delnicami!« vzkliknil je Luscott burno, »vse jih žrtvujem, ako ostane stvar tajna.«

Končno je privolil, da se peljeta v bolnišnico. Vstal je s sedeža in hotel obleči površnik. Ko pa ga je snel s kljucke, je opazil na notranji strani napis neke tuje tvrdke.

»Meads & Cy.«, je zamrmral.

Naenkrat je obrnil površnik, ogle dal ga od vseh strani, vrgel ga nato na mizo in se zgrudil v jazljak.

»Kakšen osel sem jaz!« je zastokal in se udaril po čelu, med tem ko ga je detektiv gledal začudeno.

»Morton je gentleman in poštenost sama!« zavpil je Luscott z zmagovalno navdušenostjo. »Na celi stvari je edino moja krivda. Oglejte si ta površnik! Ni moj, toda podoben mu je kot jajce jajcu. Temnosivo blago, baržunast ovrtnik, isti kroj — in obo sva skoraj iste postave. Moj krojač se piše Waddel. Nikdar nisem imel opraviti s kakim Meadsem. Ali me razumete, kaj se je zgodilo? Zamenjal sem površnik, ko sem danes Mortona obiskal. On tega ni opazil, ko je kmalu nato v naglici zapustil hišo, bržkone, da bi si preskrbel denarja za onega oderuha. Delnice mojega žepa niso zapustile, dokler jih nisimo našli v bolnišnici! Glejmo, kaj moremo ukreniti za ubogega reveža, ki smo ga tako grozno obsodili. V tem žalostnem slučaju moram priskočiti na pomoč njegovi ženi, zlasti še, ako bo oni oderuh nesramen!«

In mr. Luscott je bil mož-beseda.

Porotne obravnave.

(Konec.)

Najžalostnejša postaja je tu na potu človeškega življenja in ljudje pridejo sem brez srca, brez sočustvovanja in brez usmiljenja do tistega, ki ga je sem pripeljala pravica — samo da se zabavajo.

Nedavno tega je bilo zapuščeno dekle radi detomora pred porotniki. Ko je prišlo do najtežjih vprašanj, je zahteval predsednik od občinstva, da zapusti dvorano. Neradi in mrmaje so se odstranili ti nežnočutni ljudje, ženske so bile seveda med zadnjimi. Tako so se že naprej veselile, in sedaj so bile ob »najlepše«.

Čez nekoliko časa so občinstvo zopet pustili v dvorano. Dame so bile med prvimi, čudež, da niso nobene zmečkali. Ko je nato obtoženka pripovedovala roman svojega nesrečnega življenja, se je občinstvo tako smejala, da je moral naposled predsednik energično pretiti, ko so bili brez uspeha vsi opomini. In tako se obnašajo pri vsaki obravnavi ljudje, ki so p išli semkaj, ker niso vedeli, kam bi šli »danes popoldne« ali ker se drugikrat niso mogli odločiti, »kam danes zvečer«.

Z zaupanjem zre obtoženec na sodnike, na porotnike in poročevalce, v srcu goji zaupanje, da bodo resno in pravično sodili greh, toda ono ljudstvo za njim, elegantne, parfimirane dame, brezčutna srca, ta so mu mode na natežalnica. Ljudje so sicer za njim, toda čuti njih usiljive in škodoželjne pogle-

de, njih šepet in opazke in neslane šale mu režejo srce.

Zato tudi pripovedujejo zakrknjeni hudodelci, ki so večkrat pred sodiščem, kakor pa doma, o svojem zadnjem zločinu tako, da kratkočasijo v prvi vrsti slavno občinstvo. Ne brigajo se mnogo za sodnike, pa tudi ne za to, kako bo govoril zagovornik in kaj bodo rekli po otniki. Zadnji trenutke svoje prostosti porabijo v to, da ne dolgočasijo navzočih gospodov in dam.

Kako da imajo ti ljudje toliko časa! Saj so vendar znani obrazi, ki se jih vidi tukaj vsak dan.

Vprašate! Delati nimajo nič, to se vidi; pridejo, da se razvedre in zabavajo in prečenejo zaspanost svojih lenih udov.

Če se pred sodiščem obravnava kak umor, se takoj vidi iz njih oči, po čem hrepene. Najstrašnejše scene prebavijo kakor sladščico, opazi se, da jim obavnava ne nudi dovolj užitka, hoče se jim resničnega umora, da bi gledali prav iz take bližine.

Človeška zabava.

Pri opisovanju kake veselice ali sloh kake zabavne prireditve beremo v časopisih običajno imena vseh članov veselicega odseka in drugih odličnih oseb, ki so počastili zabavo s svojo navzočnostjo. Mogoče bi bilo dobro tudi pri poročilih porotnih obravnav omeniti po onem vzorcu na koncu poročila:

»Med navzočimi smo opazili pred vsemi — — — — —«

Kajti ljudje bero tako radi svoja imena v časopisih.

Ambatuvu selenga.

Ja čo b mogu člouk tkula use na-enkat puvadat, kar šliš, vid al pa skus, tu b biu špas; al pr »Sluvence« ste tku vohern iz prosioram, de člouk kumej zazja, pa more že spet hitr usta zaprt. Gespud redehter m zmeji prau: »Pepe le mejhne precjone m dajej, pa tist nej uja žmahtn!« Sevede sm jest veleč so-vražnk mejhneh percjonu, pusebn u uštari; žmahtn pa tud na more bi usak percjon že zatu če je mejhen. Amba je ja dost mejhen! Rank Kenda (se prau rank sam za iblanska občna) ga je najdu enkat zjutri med pir-flašam stat, ke je pu noč zašou medne in ni znou več vn; pa b ga še zjutri na zamerku med flašam, če b Amba slučajn na kihnu glih tekat, ke je šou gespud Kenda mēm.

vec, davčni upravitelj Fr. Uršič, Fr. Kalan (Novi svet), krojač Fr. Babič, Val. Debeljak, Jurij Grohar, kamnosek Blaž Guzeli, Andrej Jamnik in klepar Ivan Kavčič.

Oddanih glasov je bilo v I. razredu 66, v II. razredu 170, v III. razredu 297. Upati smemo, da se začne za Škofjo Loko novo življenje in vesel napredek!

× × ×

— **Občinske volitve v Cerknici** bodo dne 29. januarja t. l. od 7. ure zjutraj do 8. ure zvečer. V III. razredu je vpisanih nekaj nad 1800 volivcev.

— **Preerje pri Ljubljani.** Za župana občine Preerje bil je dne 11. januarja t. l. izvoljen dosedanj župan g. Ivan Rogelj, vrl pristaš S. L. S. Ravno tako so vsi svetovalci in odborniki pristali S. L. S.

— **Občinske volitve v Bučki.** Pri volitvah, ki so se vršile dne 18. t. m. so zmagali pristaji Slovenske Ljudske Stranke v II. in III. razredu z veliko večino. V I. razredu je prodrla lista liberalne stranke z neznatno večino.

Tržiške novice.

t **Pomanjkanje vode.** Že dalj časa primanjkuje mnogim hišnim posestnikom, ki imajo napeljan vodovod v svoje hiše, vode. Zlasti oni v zgornjem koncu trga jo pogrešajo že več časa, a tudi nekaj drugih je nima. Nekateri morajo precej daleč po njo, ker so vodnjaki prazni. Slišijo se razne govorice, kje je iskati vzroka, da ni vode. Mi se ne bomo spuščali v tajna domnevanja, toda odločno zahtevamo, da se vodovod v red spravi. Bati se je namreč, da utegnejo v tej zimi popokati prazne cevi vsled mraza. Kdo bo plačal nastale stroške, nego mi davkoplačevalci! Posebna komisija naj stvar zasleduje in preišče, kaj je pravi vzrok, da nimamo potrebne vode.

t **Predpuščno veselico** priredi jutri v gostilni pri Bastelju Podporno društvo izučeniščevlarskih pomočnikov. Pričetek ob 7. uri zvečer.

t **Velesanimivo skioptično predavanje** bo jutri v nedeljo ob 5. uri popoldne v društvu Sv. Jožefa. Krasne slike nam bodo kazale preganjanje kristjanov v prvih časih krščanstva. Videli bomo krutega rimskega cesarja Nerona, smrt apostola Pavla itd. Vstopnina navadna.

t **Nov konsum** se obeta v kratkem. Tovarnar Mally ga bo odprl za svoje delavce. Tako bomo imeli kar tri konsume, pa vseeno noče biti draginje konec.

Jeseniške novice.

j **Ljudsko gibanje.** V preteklem letu 1911. je bilo na Jesenicah poročenih 37 parov, rojencev 234, umrlih pa 142. Na Koroški Beli pa je bilo poročenih 24 parov, rojencev 133, umrlih 75.

j **Shod železničarjev** na Sv. Treh Kraljev dan v Del. domu na Savi je bil jako dobro obiskan. Govorila sta velika prijatelja železničarjev poslanca Gostinčar in Piber. Železničarji so se lahko prepričali, kje se za njihove koristi res dela in kje se samo farba.

Astn, kokr sm reku: Amba je preveč mehčen, de b se dal iz nega kej velicga napraut; preh se upam nardit iz gespud dohtar Taučarja križanskega mežnarja. Zatu pa mislem, da je še ta nar bulš na ush plateh mal putrplejna; pučas se vse nardi, je reku enkat on zidar in je fajfa naprej basu, namest, de b zidu; jest praum pa glih tku.

Kuku b jest dons rad puvedu pr en glih za kulk kil sa leberaln deželni pulslanci shušal, udkar sa zvedl, de je ratu gespud dohtar Šustašič deželni glavar. In pa kašne farbe špilaja ud tega časa leberalci, kašne farbe, tu ja ni za dupuvedat!

In pa, kuku se je leberalcem u Škofi Lok purfel zmouč, ke sa tli leberalna zmaga iz strelajnam ubhajet, b tud rad puvedu. Kar tekl je ud nega in nubenga šusa nisa, mogl iz možnarja vn spraut.

Use tu b rad puvedu in še velik drugeh reči; al ki pa morm, lepu vas prosm, ki pa morm!? Sej b se še hmal pike na upu nardet na konc mojga pi-sajna, de b ja redehterjem preveč prustora na uzeu izpred nusa in se jm iz ta pika na zameru, de b pol še name na mel pika, kokr ja ma Amba.

Vite, lde boži; na use tu se morm uzirat, in na smem nekol tisiga štrihja preku-ačt, ke m ga gespud redehter putegne; zatu pa dajem pol tku mejhne percjone, kokr aputekari.

Dons nej sam umenem, kuku se je

j **Občni zbor Delavskega strokovnega društva**, ki se je vršil v nedeljo dne 7. t. m., je pokazal prav lepo delovanje v preteklem letu. Dohodkov je imelo društvo v tem letu 1834 K 66 vin., izplačalo pa je podpore in dr. 1726 K 47 vin. Čiste imovine ima društvo 5812 K 97v. Na občenem zboru je govoril tudi poslanec Gostinčar, ki je toplo priporočal stanovsko organizacijo ter pokazal, da je soc. demokracija nezmožna delavstvo braniti, ker se družijo s kapitalisti. Zato, delavstvo, le v svojo strokovno organizacijo!

j **Predstavo** priredi Delavsko društvo v nedeljo dne 21. t. m. ob pol 8. uri zvečer v Delavskem Domu. Igra se: »Dimež, strah kranjske dežele«, ljudska igra s petjem v šestih slikah. Sodeluje društveni orkester. Vstopnina po navadi.

j **Lepe predstave** pripravlja Delavsko društvo za bližnje tedne. Na vrsto pride znamenita novost Finžgarjeva »Naša kri« in Abramova narodna igra »Rošni in Verajno«, ki jo je g. pisatelj izročil v rokopisu našemu društvu, in se igra prvič na Jesenicah.

j **Proč od Rima-gibanje** so začeli gotovi ljudje na Jesenicah. Povabili so nekega Eckerja iz Celovca, da poskusi svojo srečo. Dne 5. t. m. se je prikazal pri zborovanju mojstrskega društva v kazini, pa so ga mojstri odslovili. Nato je poslal vabila na skrivni shod. Na shodu je baje govoril za odpad tudi znani mali jeseniški kričar. Sedaj šele naši ljudje umevajo, kako prav so storili, da pri volitvah niso dali glasov tem rogoviležem.

j **Alojzij Čop** je ena izmed tistih oseb, ki se prav pošteno znaša nad našimi somišljeniki v tovarni zaradi preteklih občinskih volitev. Za plačilo ima, da sme uhajati iz tovarne, kadar mu drago, dočim je našim pristašem vedno kak berič za hrbtno. Kam mož pohaja, je sicer njegova stvar, postala pa bo tudi naša stvar, ako nas bo le vedno izzival.

j **Neka roparska druhal** se klati po jeseniški okolici in nekatere ljudi tudi dejansko oropa; tako sta baje dva zlikovca oropala nekega delavca med Koroško Belo in Javorniški Rovtami, nekega drugega prav za nemško šolo, neko dekle na cesti čez Poljane, nekega drugega moškega na poti med Jesenicami in Hrušico, ki pa je napadalca prepodil; pri Sv. Križu pa so tatvine na dnevnem redu. Orožništvo naj nekoliko pogleda in povpraša.

j **O »nekem skrivnostnem dogodku na Jesenicah«** ve povedati »Slovenski Narod«, ki ga je zakrivil »v večji izdolini za cerkvenimi orgljami neki duhovnik«. zraven pa debelo tiskano pristavi: »Pa ne domač«. Temu imamo pristaviti to-le: Za jeseniškimi orgljami ni nobene ne manjše ne večje izdoline; ta izdolina je le v liberalnih možganih, pa prav velika. O tem deliktu nihče ničesar ne ve, samo liberalni časniki mazač. Mnogo pa vemo o nepravni deliktu, ki jih doprinašajo nekateri liberalci po raznih hotelih pri belem dnevu, pa ne tuji, ampak domači.

— **Naše ženstvo ne moremo z nobenim darilom boli razveseliti, kakor z novo knjigo S. M. Felicite Kalinšek »Slovenska kuharica«**

Glasba.

* **Cerkveni Glasbenik.** 1912. 1. številka prinaša: Cerkvena pesem (P. Hug. Sattner), Praktične opazke k Anton Foersterjevi teoretično-praktični klavirski šoli (avtor), Dopisi (Ljubljana, Idrija), Razne reči, Oglasnik (A. Foerster: Credo, Ign. Hladnik: Pet fugaranih slavnostnih iger za orgle, Fr. Walczynski: »In Natali Domini«, XXXV. Praeludia pastoralia, Fr. Kimovec: Missa pro defunctis cum responsorio Libera, P. Anselm Schott O. S. B.: Vesperbuch.). Darovi za nove orgle v ljubljanski orglarski šoli. — Glasbena priloga prinaša: Blagoslovna (Ant. Grum), dve blagoslovni (Stan. Premrl), Nebes Gospod (Leop. Zupin), Mašna (Stan. Premrl). — »Cerkveni Glasbenik« je glasilo Cecilijanskega društva v Ljubljani. Izhaja po enkrat na mesec (sredi meseca) in velja z glasbeno prilogo vred 5 K, za cerkve ljubljanske škofije 4 K, za dijake samo 3 K. — Urednik: Stanko Premrl. — Uredništvo in upravnništvo lista: Ljubljana, Pred škofijo 12, I. nadstropje.

* **Slovenske narodne pesmi**, nabral in harmoniral Alojzij Mihelič, organist v Metliki. Zbirka obsega 18 narodnih, povečini belokranjskih pesmi. Strokovnjaška kritika o teh pesmih je zelo ugodna. Zbirko priporočamo vsem našim pevskim zborom, kakor tudi drugim prijateljem poštenega narodnega petja. Cena izvodu 70 vinarjev, po pošti 5 vin. več. 10 izvodov skupaj 6 K. **Naročajo se tudi pri Slovenski Stazi v Ljubljani.**

Razne stvari.

Postrežček — dedič milijonov. Pred kratkim je podedoval nek ubožen postrežček v Rimu veliko premoženje. To premoženje izvira iz rodbine njegove žene, ki je rojena grofica. Žena postrežčka Enrica Sardi je namreč angleška grofica, hči enega najbogatejših lordov, ki je prišla pred kakimi 20 leti v Rim, da si nekoliko ogleda svet. Vodnik, ki ji je razkazoval mesne znamenitosti, je bil mlad Rimljan s svetlimi očmi in črnimi lasmi, ki je napravil na plavo Angležinjo poseben vtis. Grofica je bila ena najbolj oboževanih lepotic na Angleškem in njen najbolj vneti čestilec je bil sin enega najbolj uglednih in politično vplivnih peerov Angleške, ki igra danes že odlično vlogo v političnem življenju svoje domovine. Toda grofica se ni zmenila niti zanj, niti za druge. Vnela pa se je za svojega vodnika v Rimu, da ni mogla več brez njega živeti. Lahko si predstavljamo, kakšne boje je morala prestati s svojimi sorodniki, ko so izvedeli o njeni nameri, da hoče poročiti rimskega vodnika tujcev in postrežčka. Kljub velikemu odporu ni opustila svojega načrta in ker ni mogla dobiti od svojcev dovoljenja za zakon s svojim izvolencem, je pobegnila in se z njim poročila. Njeni starši so jo zaradi tega razdedinili. Kmalu pa se je navadila na novo življenje in je s svojim izvolencem raje živela v bórni koči, kot pa v palači neljubega ji moža. Svoje otroke je priprost, a lepo vzgojila. Sedaj pa so se časi zasukali in podedovala je za svojimi umrlimi sorodniki milijonsko dedščino, tako da je preskrbljena s svojim možem in otroci za vedno.

Zemljevid za vojaške zrakoplovce izdeluje vojaški zemljepisni urad na Dunaju. Cerkveni zvoniki, tovarne in druge take točke, ki morejo zrakoplovcu služiti v orientacijo, so bolj očitno zaznamovane, istotako so razvidna mesta, ki so za spuščanje pripravna, kakor tudi mesta, ki so za spuščanje nevarna, na primer vinogradi, kamnolomi i. dr. Prvi list zemljevida je že gotov.

»**Ubožki dom**« v Zagrebu je meseca decembra razdelil siromakom 386 K v denarju in 2639 porcij kave s kruhom. V društvenem domu je prenočilo 258 oseb.

Cesarski vrt — Benetke na Dunaju. Ravnatelj dunajskih »Benetk« namerava svoje veliko razveseljevališče popolnoma predrugačiti. Priprave za otvoritev tega velikega razveseljevališča na Dunaju so se že pričele. Otvorjeno bo v začetku maja pod novim imenom »Cesarski vrt«. Predvsem bodo v »Benetkah« zgradili dve veliki poslopji, v katerih bo, kakor tudi v že obstoječih poslopih velika mednarodna reklamna razstava leta 1912. Novi »Cesarski vrt« torej ne bo samo velkanske razveseljevališče, temveč bo tudi razstava v njem.

Čuša zima v Bukovini. V Bukovini vlada huda zima, kot poročajo. Temperatura je zelo padla. V mnogih krajih leži sneg na metre visoko. Trije kraji, zelo številno obljudeji, v okraju Rada-vice so v snegu popolnoma pokopani. Doslej ni bilo mogoče, priti z njimi v zvezo. Na lokalnih železnicah skoro popolnoma počiva promet, ker so vlaki obtičali v snegu in morali voziti nazaj v izhodišča. Na mnogo krajih so pretrgane telefonske in brzojavne zveze. Zlasti huda zima vlada ob rumunski meji. Že leta ni bilo v Bukovini tako ostre zime kot letos. Mnogo oseb je na planem zmrznilo.

Nov stroj za čiščenje cest. Znani iznajditelj Jacquelin v Parizu je konstruiral nov avtomobil na tri kolesa, ki se ga more istočasno uporabljati tudi za čiščenje cest. Ker zavzema le malo prostora in se ga zlasti lahko rabi za čiščenje občestnih hodnikov in onih krajev tlaka, kamor veliki čistilni stroji ne morejo priti, se bo gotovo kmalu razširil. Te dni se je Jacquelin s svojo iznajdbo produciral pred komisijo pariškega mestnega sveta.

Pasijonske igre na Tirolskem. Po večelnem odmoru bodo letos v juliju in avgustu ob severno tirolski meji zopet priredili pasijonske igre, ki so tamkaj že sto let v navadi.

Zgodovina vizitke. Georges Bourdon navaja v »Figaru« zelo zanimivo zgodovino posetnice. Pripoveduje se, piše omenjeni pisec, da je Periklej nekega dne poslal svoji ljubljani Aspaziji košaro s cveticami in nekakim nakitom in da je vtaknil v košaro leseno tablico s svojim imenom, da bi Aspazija vedela, odkod je prišlo darilo. To bi torej bila prva vizitka, o kateri ve poročati zgodovina. Toda te navade niso poznali samo Grki, temveč tudi Rimljani, ravnotako tudi stoletja prej že Kitajci, ki so tudi davno pred Evropci iznašli kompas, tisk in smodnik. Dva italijanska raziskovalca, Henry in A. Bertadelli sta v svojem nedavno izišlem monumentalnem delu o »biglietto di visita« doprinesla dokaz za to dejstvo. Na Francoskem je nastala nava-

čkn naprej, zagledam naenkat, ke je ena cula izza enga kustajna vn gledala. No, ta je pa ta lepa, sm s mislu; kdu pa tlela pu kustajneh cule ubeša? In stopu sm h drves in pugledu zad. In kaj mislte, de sm vidu? Amba je stavu za drevesam iz ena cula u rok in se pu celem žvot tresu ud strahu.

»Amba, za božja vola, kua pa ti tlela delaš iz cula?« prašu sm ga.

»Selem se!« m je tldguvuru in ud straha cula na tla spustu.

»Tlela za drvu se seleš?«

»O ne; za drvu sm se sam skrou, ke sm tebe zagledu.«

»Za kua se uš ka skrivu pred ma-na, sej jest na grizem; uraubu te pa tud na bom!«

»Ja enkat s m ublubu, de me uš zlasou, če me uš dubu; ud tistga časa se te pa bujim, pusebn, ke na pridem nekol du tistga gnarja, de b se lohka pustu ustričt.«

»Tist t na u velik pumagal, če se pestiš ustričt; ušesa t ustaneja še zme-ri dost douge, de te lohka primem zajne.«

»Dobr, de s me spounu na ušesa. Če na u drgač, s m pustu pa še ušesa prštucut, pol uš mou pa figa!«

»Nč se nekar tku na boj; t raj ublubm, de t na um nč hudga sturu, če maš že tak strah pred mana. Kua pa maš prou za prou u cul, puvej no?«

»Soja ajnrihtenga.«

»Pena z luč! Kdu pa je še ajnrihtenga u cul nosu, če se je selu!«

»Jest! Sej viš de nimam družga, ket en šnelzidar, ke je pa še skori nou in prou nč rablen, ke nimiam nekol za špiritus de b kuhu. Pol mam ena šala brez pečlna, ena žlica, tud še skori nova, sam na sred ma ena mejhna lukn-ca in pa ena škatlica žeplenk ud »Slu-venske Straže« mam not, ke m jh je enkat gespud Štefe šenku, de sm dam najdu.«

»Vilc pa noža pa nimaš nč?«

»Tu sm pa že zdauni puzabu, kdaj sm vilce pa nož ta zadnak nucuj. Če se na motm tekat, ke se je argentinsk mesu u Iblan sfrderbu. Tekat m ga je gespud placrešpehtar za moj rojsin dan en lep štiklc šenku. Ud tekat pa ni-sm vidu drgač mesa, kokr na štant pr mesa-i. Al pa per štakul diuje zajce na urateh.«

»Ti srumak, ti! Kurajšn s pa še use glih.«

»Za kua b pa na biu? A misleš, de je mesu res use? Mojmu kužat sm en čas sam puduhat dajau obšnicelne — sne-du um jh sam — pa je prec kremežlou ratu. Pu mese rata eden prec kremežlou in Buh me vari še te nesreče in nadloge.«

»Tist maš pa tud prou! Men tud ni dost za mesu. Flancate, krofe, al kej tacga mam desetkat raj.«

»Mmm; tist je dobr!« zdihnu je Amba in sline sa se mu začele tku iz ust cedet, de sva kar naenkat stala uba u luž, Amba pa

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

da, pošiljati vizitke v osemnajstem stoletju, stoletju uljudnosti, in za časa Ludovika XIV. so se jih posluževali z vso vnemo. Filip iz Anjouja je uvedel vizitke na Španskem, ko je postal španski kralj. Ludovik XIV. pa jo je sam zanesel na Nizozemsko. V Italiji so jo istotako sp ešli simpatično, že zaradi tega, da bi varovali svoja vrata, na katera so takrat navadno pisali posesniki svoja imena. V Italiji so se posluževali kot vizitk ob koncu 18. stoletja igralnih kart, na katerih zadnjo stran so pisali svoja imena. Okoli 1. 1750. naprej je na mesto pisane vizitke stopila tiskana, ki je dobivala vedno lepšo obliko. S početka so bile preproste z nekajimi cvetlicami ali girlando. Kmalu pa so krasile sprednje strani vizitk t. o. e, pokrajine, arhitekture, alegorije in simboli, raznovrstni prizori, lovski in ribiški dogodki, risbe mest, spomenikov in znamenitih slik. Ime lastnika vizitke je bilo tiskano na različnejše načine. Enkrat je stalo na vznožju kipa, ki je predstavljal Galileja, ki je s povzdignjeno roko kazal proti nebu, drugič zopet se je blestelo v košati kroni kakoga hrasta ali na kakem zidu ali robu kakoga vodnjaka. Z umetniškimi okrasom vizitke se je skušalo tudi označiti stan lastnika vizitke, ali je fizik, slikar, kipar, arhitekt itd. Z revolucijo pa se je spremenila tudi zunanost vizitke. Izginili so razni naslovi, razni plemenitaški pridevki in slikarski okras so omejili na najs krajnje. Mnogi so izbrali za ta okras podobo žrivenika, jakobinsko čepico, sliko Bruta ali drugih junakov prevrata. S tem se je takorekoč pričela dekadenca vizitke. Litografija in tipografija sta izpodrinili gravuro in nazadnje je nastal mal bel listek, na katerem ne stoji nič drugega kot tiskano ime in kakršne rabimo dandanes.

Nehvaležnost je plačilo sveta. Dva podčastnika v Monakovem sta pisala cesarju Viljemu pismo, v katerem sta čestitala k njegovemu prihodnjemu rojstnemu dnevu v najzibrajših besedah. Dne 17. t. m. pa sta bila obsojena na 8 dni zapora, ker sta za to pismo poabila službeni ovitek in službeni kolek.

Za »Rdeči poimmesec« so zbrali bosensko-hercegovski moslimi skoraj 200.000 K. Tamkašnja moham. glasila s tem velikim uspehom niso prav zadovoljna in so očitala svojim rojakom, da za domačo splošno koristna podjetja nikoli ne kažejo tolike vnositosti.

Umrli je v Dugiresi okrajni zdravnik dr. Partsch, član upravnega odbora društva zdravnikov na Hrvaškem.

Dr. Imbro pl. Tkalac umrl. Pred kratkim je umrl v Rimu dr. Imbro pl. Tkalac. Rojen je bil v Karlovcu 1. 1824. Studiral je v raznih velikih mestih tu in v inozemstvu in bil v Zagrebu promoviran za doktorja prava in modroslovja. Bil je nekaj časa docent za slavistiko v Heidelbergu, potem pa tajnik zagrebške trgovinske zbornice. L. 1861. je šel na Dunaj, kjer je pričel izdajati list »Ost und West«. Vlada pa je list radi par ostrih člankov v zadevi vojaške granice zatrla. Tkalca pa obsojila v težko ječo in izgubo meščanskih pravic. Tkalac je pobegnil v Turin, kjer ga je vzel pod svojo streho Kossuth. Kasneje je dobil mesto legacijskega tajnika v rimskem zunanjem uradu.

Električna železnica Dunaj-Požun se prične graditi še to pomlad in bo stekla dne 1. decembra t. l. Siroški so proračunjeni na 15.000.000 K.

Uredniku znižana kazen. Pred volitvami je bil urednik »Srbobrana« v Zagrebu, Jovo Banjanin, radi razražljanja časti obsojen na 3 mesece ječe in se kazen ni mogla spremeniti v denarno globo. Banjanin se je pritožil na stol sedmorice, ki je sedaj kazen znižal na 1 mesec zapora ali 300 K globe.

Krvavi pravoslavni božični prazniki. Ob zadnjih pravoslavni božičnih praznikih je v Boviču pri Virgimostu pijan 20letni kmet Ilija Radešinič z nožem napadel tri fante in enega do smrti zabil, druga dva pa je z nožem v roki zasledoval na dom, kjer ga je eden fantov v silobranu s sekuro udaril. Radešinič so nato odpeljali orožniki.

Učenec streljal na profesorja. V četrtak 18. t. m. se je vršil v Suczawi pogreb gimnazijca Greczuca, ki je streljal na svojega profesorja in nato ustrelil samega sebe. Rana, ki jo je dobil profesor Mokriński, je le lahke naravi. Profesor Mokriński je le vsled srečnega naključja ostal pri življenju. Prvi starih strel, ki jih je oddal napadalec nanj, je zadel v profesorja ročni zapisnik, vsled česar je krogla izgubila svojo moč. Druga krogla je odskočila ob hlačni zaponi, šele tretja pa je ranila profesorja na levi rami. Četrti strel je zgrešil svoj cilj. Napadalec se je približal v šolski sobi profesorju z nekim fingiranim pismom od razrednika, ki

se je pričel s besedami: »Ura maščevanja je prišla!« Ko je profesor Mokriński pismo bral, je napadalec streljal nanj. Ostali profesorji zavoda slika jo profesorja Mokriškega sicer strogega, a pravičnega učitelja. Pri sodni preiskavi so sošolci o napadalcu Greczuca izjavili, da je profesor Mokriński vzbudil s svojo strogostjo v razredu dosikrat splošno nevoľo, da pa o nameri svojega tovariša niso ničesar vedeli in je tudi niso mogli preprečiti, ker je hitro drug za drugim streljal. Napadalec Greczuca slikajo kot pridnega dijaka. Bil je sin uboge vdove v Mittoiki, njegov brat pa je gimnazijski profesor v Kimpolungu.

Monopol na vžigalice dela vladi precej težko, a kljub temu dela vlada zelo intenzivno za dosego tega monopola. S 1. januarjem t. l. je stopila v veljavo prepoved uporabe belega fosforja v Avstriji, s čemur so ožrožene male tovarne, ki se izdelujejo fosforne vžigalice. Tem ne preostaja ničesar drugega kot lotiti se kake druge izdelovalne metode ali pa enostavno ustaviti obrat. Vsled tega vzroka je bila uvedena tudi že pomožna akcija za te tovarne. Pri pogajanjih, ki imajo namen združiti ožrožene tovarne v samostojno akcijsko družbo, je menda vlada obljubila da slučaj, da se ta projekt uresniči, dati na razpolago kakih 600.000 do 700.000 K za tovarne, ki so bile urejene za izdelovanje fosfornih vžigalic in so morale ustaviti svoj obrat. Istotako so se izjavile štiri banke pripravljene, sodelovati pri pomožni akciji. Ti denarni zavodi so: Avstrijski kreditni zavod, n. a. eskomptna družba, Živnostenska banka in galska industrijska banka. Te banke hočejo preosnovati v akcijsko družbo tovarne vžigalic, ki pridejo v poštev in ki bi v isti vrsti korakale s takozvano solo-družbo, ki je priklopljena Länderbanki. Ako pride potem do podražavljenja industrije vžigalic, bo imela vlada opraviti samo z dvema podjetji, vsled česar bi bila pogajanja zaradi odkupa tovarn veliko manj komplicirana, kakor pa, ako bi se morala vlada pogajati s celo vrsto posameznih podjetij. V družbi »Solo« je združenih šest največjih avstrijskih tovarn, in sice: Fürth — Schüttenhofen, Pojazzi — Deutsch-Landsberg, Union — Linz, Trepesch — Gradec, Scheierst — Schüttenhofen, Leberherz — Gorica. Te so leta 1903. sklenile eksportni kartel. Prodajo produktov teh tovarn oskrbuje Länderbanka, ki je pri podjetju udeležena le z bančnim kreditom. Tovarne »Solo« izdelujejo letno kakih 80 milijard vžigalic in reprezentirajo s tem 70 % izdelave vžigalic v Avstriji. Razum »Solo«, ki je medtem nakupil še nekatere večje obrate, obstoji še kakih 40 tovarn z po 20 do 100 delavci. Obrtno štetje obratov leta 1902. izkazuje med drugimi tudi 27 tovarn z 1 do 5 delavci, 10 z 6 do 20, v celem pa 83 obratov z skoro 5000 delavskimi močmi. Monopol vžigalic bi bil vpeljan istočasno v Avstriji in Ogrski. Gotovo pa bo trajalo še precej časa, preden bosta oba parlamenta dobila tozadevne predloge v roke.

Kriza v angleškem parlamentu zaradi ženske volivne pravice. V angleški zakonodaji se bo v najbližnjem času odločilo vprašanje o ženski volivni pravici. Doslej se je to vprašanje v okrilju obeh vodilnih strank razpravljalo le akademično. Ker pa agitacija sufragetk ni pojenjala, se je pečal s to zadevo tudi ministrski kabinet. Kakor pri strankah, tako tudi v kabinetu tu ni bilo zaradi tega vprašanja nobene edinosti. Medtem ko sta bila premierni minister Asquith in minister Churchill odločna nasprotnika ženske volivne pravice, sta se zanj zavzemala njuna tovariša Lloyd George in Grey. Angleško časopisje predlaga tozadevno ljudsko glasovanje (referendum). Ako se stranke ne bodo zedinile, zna biti spomladi parlament razpuščen.

Kako so v Jelovici medveda lovili.

Izpod Jamnika.

Pred 14. dnevi se je klatil pri nas velik medved. Od tod ga je prepodila naša lovska družba, obstoja je 24 lovcev. Zasledovali so ga do noči in prišli v bližino 100 korakov. Popred vsi navdušeni in korajžni, so jo odkurili vsi zmušeni in preplašeni domov. Drugi dan pa so se zopet zbrali še v večji množini in šli nad medveda. Ne daleč od Podblice so dobili nov sled kosmatinca. V gozdu se mudeči podbliski posestnik, mimo katerega je šel medved počasnih korakov v oddaljenosti 20 korakov, ga je cenil na težo od štirih centov. Mož se je medveda grozno ustrašil. Lovci so imeli seboj tudi majhnega psička, ki je začel naenkrat lajati in bevska. Kar naenkrat se pokaže medved in se obrne proti lovcem; zdaj so lovci vso korajžo zgubili in medved jo zopet počasi naprej ubere, ne zmeneč se za zasledujoče lovce. Zdaj se pa vendar neki Dražgošan okorajži in skoči nekaj korakov po ovinkih naprej proti medvedu in naenkrat se zasliši strel. Lovci so pa bili spodaj v velikem strahu in eden zavpije: »Na pomoč mu poj-

dimo«, dočim so se bili drugi enoglasno izrekli, da ga je že tako medved požrl. Kosmatinec pa se ni zmenil dosti za tiste strele, samo nekoliko je zagodrnjal in nekoliko hitreje odkorakal naprej v Hlovske planine.

Ko so korajžni lovci slišali, da je medved zagodrnjal, zavpije eden izmed njih: »Bežimo, bežimo, nas bo, ker je gotovo zdvijal!«

Medved se zdaj nahaja, kakor pripovedujejo ogljarji s planin, na Pečani in hodi tudi po Ribčevi in Mošenjski planini. Tudi ti ga cenijo na tako težo kot Podbličani. V našem okraju dosega ni napravil nobene škode. Dobro bi pa bilo, da bi ga ustrelili, ker napravlja velik strah ljudem (in lovcem). Kaj bo de pa še spomladi, ko bo živina na planinah!

Krepki in pogumni lovci, korajžo!

PARLAMENTARNE ZADEVE.

Dunaj, 20. januarja. Predsednik poslanske zbornice dr. Sylvester je izjavil, da še ni znano, kdaj da se skliče prva seja državnega zbora. Izključeno ni, da zborujeta istočasno državni zbor in delegacije. Poslanska zbornica se bo pred vsem pečala s prvimi branji. Z ozirom na zasedanje deželnih zborov prično delovati odseki šele sredi februarja. Odsekom je izročenih 70 vladnih predlog. Odločilno delo se prične šele v velikonočnem zasedanju. Premagati se bodo morale velike ovire, da se pravočasno reši proračun.

Dunaj, 20. januarja. (Zas.) Z ozirom na zasedanje galskega deželnega zbora se skliče pododsek socialnega odseka za preosnovo starostnega zavarovanja zasebnih uradnikov 25. januarja. Dne 24. januarja zboruje pododsek socialnozavarovalnega odseka, 26. januarja pa pododsek socialopolitičnega odseka glede na vprašanja obrtnega in industrijskega delavstva. V soboto, 28. januarja, zboruje pododsek alpskega odseka vodnih cest.

Dunaj, 20. januarja. (Kor. urad.) »Fremdenblatt« poroča: Včeraj so zaključili pogajanja o najetju državnega posojila. Banke so prevzele 200 milijonov kronne rente proti kurzu 90 odstotkov, nadalje so prevzele tudi za 130 milijonov kron zakladnih obveznic.

ENKETA O KARTELIH.

Dunaj, 20. januarja. (Kor. ur.) Trgovinsko ministrstvo sklicuje 30. t. m. konferenco, da se določi spored enkete, ki bo razpravljala o ureditvi kartelov. H konferenci so povabljeni člani po gospodskozbornični narodnogospodarski komisiji izvoljene pododseka za posvetovanja o draginskih zadevah, člani kartelnega odseka poslanske zbornice in po šest članov delavskega, obrtnega, industrijskega in poljedelskega sveta.

KRIZA V NAŠEM ZUNANJEM MINISTRSTVU.

Praga, 20. januarja. (Zas.) »Prager Tagblatt« poroča glede na govornice o Aehrenthalovem odstopu: Grofu Aehrenthalu bo sledil sedanjí avstrijski poslanik v Parizu, grof Szecsen. List sodi, da je Aehrenthal bolan in da mu merodajni višji krogi več ne zaupajo.

Berolin, 20. januarja. (Zas.) »Vossische Zeitung« poroča z Dunaja, da bo imel zadnjo besedo, če ostane Aehrenthal še zunanji minister ali pa odstopi, zdravnik.

London, 20. januarja. (Zas.) Angleško časopisje, kakor »Times« in »Daily Telegraph« se zelo obširno pečajo z govoricami o odstopu Aehrenthala in obžalujejo njegov odstop.

PRESTOLONASLEDNIK NADVOJVODA FRANC FERDINAND IN VOJVODINJA HOHENBERG OBISČETA NEMŠKEGA CESARJA.

Berolin, 20. januarja. Nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand in vojvodinja Hohenberg odpotujeta 26. t. m. v Berolin, kjer ostaneta dva dni, da se udeležita slavnosti ob rojstnem dnevu nemškega cesarja Viljema.

Berolin, 20. januarja. Nemški prestolonaslednik je naprosil nadvojvodo Franc Ferdinanda za botra pri krstu njegovega najmlajšega sinčka. Prestolonaslednik je vabilo sprejel.

NOVI HRVAŠKI BAN.

Budimpešta, 20. januarja. (Zasebno.) Ministrski svet je sklenil, da priporoča cesarju za hrvaškega bana prejšnjega podbana Čuvaja.

ORGANIZACIJA ZBORA AVSTRIJSKIH AVIATIKOV.

Avstro-ogrška vojna uprava bo zahtevala v proračunu za leto 1912 tri do štiri milijone kron, da se nakupijo letalni stroji, zemljišča za letalna vežbališča in uredi letalne postaje. Naša armada je glede na aviatiko za vsemi drugimi državami zaostajala, da si malo, kar imamo, lahko tekmuje z ostalimi državami. Francozi so posvetili prvi svojo pozornost aviatiki in so vstavili v proračun za leto 1912 celih 7,200.000 frankov. Tudi Nemčija je

glede na aviatiko nekoliko zaostala, ker je svojo pozornost v prvi vrsti obračala vodilnim zrakovplovom. Zato pa hoče zda, Nemčija dohiteti, kar je zamudila in je vstavila za aviatiko v proračun za l. 1912 8 milijonov mark. Letanje je zelo gojila Italija, ki vporablja zdaj v Tripolisu do 12 letalnih strojev.

TERMINI OŽJIH VOLITEV V NEMČIJI.

Berolin, 20. januarja. (Zas.) Med 191 ožjimi volitvami se jih izvrši danes 77. v ponedeljek 80 in v četrtek 34.

SIJAJEN SPREJEM KARDINALA FARLEYA V AMERIKI.

Rim, 20. januarja. (Zas.) Kardinal Farley je bil v Ameriki nad vse prijazen sprejet. Ko se je pripeljal v kočiji s štirimi konji, ga je sprejelo 65.000 članov katoliških društev, oficijelni zastopnik predsednika Zjedinjenih držav Tafta, diplomatični zbor in veliko visokih ameriških državnih dostojanstvenikov.

KOMPROMIS CENTRA Z NARODNIMI LIBERALCI V ZAHODNI NEMČIJI.

Berolin, 20. januarja. Zdi se, da je sklenil Centrum kompromis z narodnimi liberalci glede na ožje volitve v zahodni Nemčiji. Stranki se bosta medsebojno podpirali v volilnih okrajih Dortmund, Bochum, Gelsen, Kirchen, Essen in Duisburg. Ker je navezan Bassermann v volilnem okraju Saarbrücken na glasove soc. demokratov, se Kolin ne sprejme v kompromis.

RUSI V PERZIJI.

London, 20. januarja. (Kor. urad.) »Morningpost« poroča iz Teherana: Rusi so z 2000 vojaki zasedli Mešed.

Peterburg, 20. januarja. (Zaseb.) Bivši šah je brzojavil regentu: Obvestite ministrstvo in poslanke, da naj puste deželo pri miru, ker je že dovolj krvi pretoklo. Mislite li, da se jaz bojim? Boriti se hočem za prestol do zadnje kaplje krvi.

TURSKI DRŽAVNI ZBOR RAZPUŠČEN.

Carigrad, 20. januarja. (Zas.) Razpust turške zbornice se je izvršil popolnoma mirno. Voditelji opozicije niso pobegnili iz Turčije razven Izmail Kemala, ki je pobegnil v Egipt, ker so ga namerali zapreti. Mladoturki upajo, da v volilnem boju zmagajo. Arabci, Albanci, Grki in Armenci bodo volili za poslance le svoje rojake in ne več Turkov. Burnih volitev pričakujejo le v Albaniji in v Kurdistanu.

Carigrad, 20. januarja. (Kor. ur.) Uradno se objavlja, da je vsem provincinalnim oblastem naročeno, da prično takoj s pripravami za nove volitve.

LAŠKO - TURŠKA VOJSKA.

Vojni načrt Arabcev v Tripolisu. Carigrad, 20. januarja. Šejk garianskega ozemlja, kjer taborijo Turki in Arabci, je napravil vojni načrt proti nameravanemu prodiranju italijanske armade. Turške čete se imajo koncentrirati v Tadjuri, on sam pa bo na čelu 11.000 mož pri Zanzurju. Na jugozahodu je pripravljenih 14.000 Arabcev.

Celodnevni boj pri Gargarešu.

Pariz, 20. januarja. (Kor. ur.) »Agence Havas« poroča iz Tripolisa: Neki laški oddelek, ki je prodiral proti Gargarešu, je zadel na sovražnika, ki se je trdovratno branil. Boj je trajal cel dan.

Rim, 20. januarja. (Kor. ur.) »Agenzia Stefania« poroča iz Tripolisa: Oddelek, ki je bil sestavljen iz raznih vrst vojaštva, je bil ob sedmi uri jutraj odposlan, da zgradi dve utrdbi. Sovražnik, ki je bil skrit v oazi Gargareš, je streljal na laške vojake, a se je moral umakniti. Ob eni uri popoldne se je sovražnik vrnil zelo ojačen in je obnovil napad. Sovražnik je poizkušal obkoliti naše desno krilo. Laški vojaki so takoj streljali na sovražnika, ki je naše vojake večkrat hudo napadel. Naši vojaki so odbili vse napade. Ob pol četrti uri popoldne se je sovražnik na čeli črti umaknil. Ker ženijska stožnja ni mogla dograditi utrdb, so se laški vojaki vrnili v taborišče.

Pariz, 20. januarja. (Kor. ur.) »Agence Havas« poroča, da so Lahi pri Gargarešu izgubili 50 mož.

Obstreljevanje Zuare.

Rim, 20. januarja. (Kor. ur.) Iz Tripolisa se poroča: Prebivalci in posadka Zuare je večkrat streljala na male laške vojne ladje. Da se kaznujejo, so štiri vojne ladje bombardirale Zuaro. Vojasnica in kajmakanova palača sta porušeni. Arabci so bežali na vse strani in padali mrtvi, zadeti po laških bombah.

Lahi zaplenili zopet francosko in rusko lažo.

Marseille, 20. januarja. (Kor. ur.) Italijani so zaplenili francoski br-zoparnik »Manuba«. Njega se je vozilo 99 potnikov, med 29 turških bolniških stražnikov. Lahi »Manuba« se je odpeljal v sredo opoldne istočasno z nemskim parnikom »Schleswig« iz

Marsilja. Lahi so 18. t. m. pri Sardinji oba parnika ustavili. »Schleswig« je smel po kratki preiskavi jadrali naprej. »Manuba« so pa Lahi zaplenili.

Rim, 20. januarja. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča: Vlada je bila obveščena, da se vozi z »Manuba« 29 turških častnikov in vojakov, ki nameravajo čez Tunis odrediti v Tripolis in imajo seboj veliko denarja, namenjenega turški armadi. »Manuba« so zato Lahi ustavili, preiskali in res dobili Turke in denar.

Rim, 20. januarja. (Zasebno.) O zaplenitvi ruskega parnika »Odesa« v Ifaksu se poroča: Parnik se je ustavil v Ifaksu, da izkrca več sto ton blaga, ki je obsegalo večinoma topove, strelivo in strojne puške. Lahi so zato parnik zaplenili.

Volitve v c. kr. obrtno sodišče v Ljubljani in ljubljanski okolici.

V nedeljo, dne 28. januarja t. l. se vrše za delavske vol. razrede volitve v c. kr. obrtno sodišče v Ljubljani. Volilni odbor je za to volitev postavil izmed delavskih in pomočniških vrst sledeče kandidate, ki naj jih somišljeniki na svoje glasovnice razločno napišejo.

I. RAZRED.

Skupina delavcev iz veleobrti.

Prisedniki:

Žnidaršič Anton, ključavničar v Ljubljani.

Čemažar Franc, popirne tovarne delavec v Vevčih.

Premk Valentin, strojnik v Ljubljani.

Kos Franc, delavec ljubljanske predilnice v Ljubljani.

Namestniki:

Pečan Josip, usnjar v Ljubljani.

Krušič Karel, livar v Ljubljani.

Kot prisednik vzklicnega sodišča:

Jerih Anton, tovarniški delavec v Vevčah.

II. RAZRED.

Skupina delavcev malih obrti.

Prisedniki:

Jereb Valen'in, kamnosek, Veliki stradon 7, Ljubljana.

Štrus Ivan, krojač, Komenskega ulica št. 12, Ljubljana.

Šusteršič Franc, tesar pri g. Pustu v Ljubljani.

Ravnika Ivan, pekar, Selo 19.

Kremžar Ivan, klepar, Št. Vid nad Ljubljano.

Namestniki:

Kavčič Andrej, pasar pri g. Kregarju v Ljubljani.

Himmelreich Franc, krojač v Ljubljani.

Mozetič Jakob, zidar pri g. Ogrinu v Ljubljani.

Kot prisednik vzklicnega sodišča:

Lotrič Andrej, ključavničar v Ljubljani.

Opozorjamo delavstvo na to, da se dobe vse informacije glede teh volitev v četrti in petek pred volitvami v Rokodelskem domu v Ljubljani.

OBRTNIKI-VOLILCI V OBRTNO SODIŠČE!

Obrtniki-volilci, volite pri volitvi v obrtno sodišče, ki se vrši za obrtnike v torek, dne 30. t. m., soglasno sledeče kandidate, ki so jih postavili zaupniki-obrtniki in jih priporoča S. L. S.:

V II. skupini. Iz volilnega razreda podjetnikov.

Prisedniki:

Ivan Pengov, podobar v Ljubljani.

Hugo Eberl, pleskar v Ljubljani.

Feliks Toman, kamnosek v Ljubljani.

Franc Bizjak, posestnik in mizarški mojster, Vižmarje 22.

Anton Rojina, mizar v Ljubljani.

Namestniki:

Ivan Štrumbej, gostilničar na Igu.

Ivan Srebot, čevljar v Ljubljani.

Ivan Kočar, mesar v Ljubljani.

Pridite vsi na volišče!

Ljudski oder.

»Ljudski oder« igra jutri, ob pol 8. uri veselo izvrno burko s petjem »Cigani«, ki jo je spisal sodni svetnik Milčinski. Burka je polna šal in smeja in za predpust veselo razvedrilo. Vsebinska burka je ta: Sodnik malomestne sodnije odpotuje in zato ga nadomestuje sodni avskultant Radoslav. Radoslav bi se rad iznebil priproste in naivne Ane Puc, pristnega tipa malomestne »gospodičine«, ki sili za njim. V mesto pride kot advokat dr. Veseljko, ki ga kot intrigant še hujska proti Ani Puc. V tem privedo štiri cigane in jih obsodijo v zapor. Ječar Peter Brenk, ki je fakto-

tum sodnije, se dela silno učenega in govori nemško. Kar se oglasi potujoča igralska družba z režiserjem Cvetanom in vabi na večerno predstavo »Rokovnjačev« v gostilni Ane Puc. Sodnijski avskultant tudi dovoli, da smejo pri predstavi zaprti cigani nastopiti. V II. dejanju čaka zbrano občinstvo na predstavo. Cigani pojo, nakar se začne igra, ki b.č.a. »umetniške užitke«, ki jih nudijo potovalne družbe. Nastopa samo Mozol, ki govori mešanico iz vseh narodnih iger. Mesto petja se oglasi gramofon, a še ta svira napačno melodijo. To predstavo so porabili cigani in so ušli! Ni jih nikjer. Radoslav naroča Brenku, da mora ujeti cigane, naj jih dobi kjerkoli jih hoče, zakaj prišla je vest, da je prišel sodni inšpektor. Anica Puc se boji za Radoslava, ker bi bil ta lahko odpuščen, ako izve inšpektor, da so cigani ušli! Zato prosi Brenka, to razglasi. Peter Brenk privede cigane. Tretje dejanje je satira na birokracijo in pedantstvo. Sodni inšpektor inspicira in pri tem jezdi malenkostne paragrafe. V tem se raznese vest, da je skočila Ana Puc v vodo. Radoslav je ves obupan in jo gre iskat, ker mu je več za dekle, kot za inšpektorja. V tem pride odlok od višje sodnije, da so cigani oproščeni in inšpektor sam naj jim to razglasi. — Peter Brenk privede cigane: Cvetana, Cvetano, Anico Puc in Črneto, ki so se preoblekli v cigane, ker so pravi cigani ušli. Začne se uprav smečne kolobocije. Igralci-cigani se zapletajo v protislovja, medtem se vrne Radoslav in spozna v ciganki — Ano, ki jo celo mesto išče v vodi. Ravno ko Brenk razplete situacijo in odpravlja laži-cigane iz sobe, privede orožnik pobegle prave cigane. Slednjič se stvar razjasni. No, inšpektor je dober človek, in ko prinese vrniviši se sodnik vest, da je Radoslav avanziral, se zvrši zaroka in Radoslav objavi Ani, da jo popelje za ženitovanjsko potovanje v kinematograf. — Vstopnice se dobe danes v predprodati v katoliški bukvarni, in pa jutri od 4. ure popoldne naprej pri blagajni v »Ljudskem Domu«.

Dnevne novice.

+ **Izjava.** Z ozirom na vesti, ki krožijo po različnih listih glede izjave katerega je dal goriški knez nadškof dr. Sedej neki italijanski deputaciji, smo od kompetentne strani pooblaščenih izjaviti, da vsebina pogovora, ki nikakor ni bila namenjena za javnost, ne odgovarja povsem resnici, je deoma potvojen, deloma pretirana. Tako se glasi knez nadškofova izjava. Da pa knez nadškof želi sodelovanja obeh katoliških ljudskih strank, je znano in tudi s stališča knez nadškofa naravno.

+ **Slovenski liberalci za katoliško vero.** »Slovenski Narod« vrisa veselja nad vestjo, ki so jo goriški laški krščanski socialci včeraj v svet raztrobili, da se je namreč baje goriški knez nadškof izrazil proti politiki S. L. S. v goriškem deželnem zboru. Za »Narodom« pride gotovo tudi »Edinost«, ki bo to dejstvo najmenj v XXX. člankih komentirala. Tako bomo vsaj za en mesec preskrbljeni z izrodki liberalnih žurnalistov. Mi se v meritum te zadeve ne spuščamo, ker smo že včeraj svoje povedali in nismo tako neumni, da bi se vsedli na laži in intrigantska zavijanja goriške laške krščansko-socialne stranke, ki se bo v tem pogledu kruto blamirala. Hinavščino »Slovenskega Naroda« pa je treba pibiti. Ta list namreč piše: »Nenadoma se je pridružil naprednim slovenskim ljudem, ki se z vso energijo borijo proti politični demoralizaciji slovenskega klerikalizma, mož, ki stoji na eni najvišjih stopenj cerkvene hierarhije ter z energično roko razkril gnilobo tega političnega organizma, ki je na našem telesu kakor goba, ki razjeda zdravi les. Spričevalo goriškega prelata je naravnost dokument. S. L. S. in nje voditelji se ne igrajo samo z najvitalnejšimi narodnimi interesi, njihova jezuitska politika se celo ne ustraši zločinov na principih, ki jih klerikalni program proglašajo za največje in absolutno nedotakljive svetinje države in naroda. Za ceno strankarskih interesov prodajajo naši klerikalci z isto brezskrbnostjo in brezvestnostjo narodne kakor verske svetinje, zvežejo se ravnotako z nemškim sovražnikom, kakor z verskim belecubom. Quos ego! pravi dr. Sedej. Naj vzame železno metlo in jo zavijati v avgijevem hlevu. Če smo kdaj kakega nadškofa podpirali, dr. Sedeja bomo gotovo! — Liberalci so v skrbi za verske svetinje ljudstva, ki so jih vedno z nogami teptali in nanje pljuvali! Stranka, koje zastopnik je še nedavno glasoval v parlamentu za razporoko, se le brezmejno smeši, če pretaka krokodilske solze za sveto vero in katoliško cerkev. Stranka, koje delo posebno na Goriškem obstoja le v najgrši demoralizaciji ljudstva, nima pravice se zavijati v plašč krščanstva. Kakor hitro so liberalci brali

od laških krščanskih socialcev skovano vest, so videli svoje srčne želje uresničene, in upajo, da se goriška S. L. S. razcepi, da bi potem zopet zavladali nad goriško deželo in po njej trosili svoje brezvestvo in mladino kužili po nalogu S. M. — Pa ne bo nič iz tega. Za zavezništvo slovenskih liberalcev se bo vsak katoliški škof lepo zahvalil. Bugatto in Gabršček, ta dva priscrna zaveznika, se bosta hudo opekla. S. L. S. je močna in edina in bo tudi alianco teh dveh elementov premagala. Ves laško krščanskosocialni in slovensko-liberalni šunder se bo kmalu izkazal kot puhel nič.

+ **Romane piše dunajski urednik »Slovenskega Naroda«.** Mož je na vsak način svoj poklic zgrešil. Če bi pisal zapletene senzacije novele a la Conan Doyle, bi gotovo še svetovno slavo dosegel, a kot politični člankar ne bo imel sreče. Včeraj je skoval uvodnik, v katerem fantazira o umirajočem papeževem nunciju, mons. Bavoni. Sicer mu daje izvrstno spričevalo, ki je za zmožnosti rimskih prelatov silno laskavo. Pravi, da je Bavona na Dunaju takorekoč vso svetovno zunanjo politiko vodil, da je »izvrstno izšolan v praktični politični akciji«, »družabno veleizvežban«, »realen v svojih načrtih«, sploh mojster v vsakem oziru. Potem pa začne pripovedovati storijske. Da je Bavona obdeloval časnikarje vseh svetovnih listov, na eni strani se delal tripelententi prijaznega, na drugi se zvezal z nemškim poslanikom, da Aehrenthala vrže, da je delal za to, »da se apeninsko kraljestvo razbije« in »papeška država iznova oživi«, da je celo posredno povzročil padec Buriana in bližnje imenovanje prestolonaslednikovega sorodnika za ces. namestnika v Trstu, sploh je stal v središču vseh intrig in presukal vso evropsko politiko. — Kar ne ve noben človek in noben list na celim svetu, vse to ve dunajski urednik »Slovenskega Naroda«. On najde vsako zvezo in bo morebiti še izumdroval, v kakšni zvezi je Vatikan z odstopom Morgana Shusterja v Teheranu. Mož utegne sčasom celo začeti brati politično prihodnost Evrope iz konstelacije planetov. Ampak to je nerodno, da smo ga ujeli, da je videl cesarja akt o potrditvi dr. Ivana Tavčarja za župana podpisati pet dni prej kakor ga je cesar dejansko podpisal. To je čudne vrste pretek. In zato mu tudi njegovih lepih bajk o nunciju Bavoni nihče ne bo verjel. Sicer pa lahko javnosti razodemo, da je dunajski urednik »Slovenskega Naroda« ves roman o monsignoru Bavoni malodane dobesedno prepisal iz »Vossische Zeitung«, tistega naivnega lista, ki ga imenujejo »Tante Voss« in kojega »razkritje« o nunciju se celo laški liberalni časopisi smejejo. »Narodov« dunajski poročevalec ni torej niti originalen romanopisec. Najbrže ni svojega članka vzel niti iz prvega vira, iz »Vossische«, ampak iz dunajske »Mittagszeitung«, ki je tisto kolobocijo ponatisnila.

+ **»Na barikade!«** kliče zadnji »Učiteljski tovariš« in hujska liberalno učiteljstvo k revoluciji. Pravi, da liberalno učiteljstvo, ki je po postavi poklicano vzgajati mladino v zvestobi do države in cesarja, noče biti več patriotsko, češ, da se učiteljstvo, ki »strada«, ne more za »take stvari«, kakor je patriotizem, ogrevati. — Sicer zavija »Tovariš« to reč na način, kakor da bi hotel reči, da liberalni učitelji ne morejo pristopiti »avstrijskemu mornariškemu društvu«, a kdor pozna te gospode, ve, kam pes tace moli. Zato pa objavljajo na drugem mestu oglaš francoske anarhosocialne učiteljske zveze, ki pozivlja učitelje, naj se pridružijo revolucionarjem in gredo na barikade. Ta zveza je že francoski vladi odveč in celo taki demokrati kakor so Briand in Poincaré so jo obsodili kot družbo demokraciji in napredku nevarnih elementov. Takih ljudi se zdaj oklepa gospoda iz »Učiteljske tiskarne« in hoče na ta način napraviti še zadnjo mrvico ugleda učiteljskega stanu. Seveda gospodje v »Učiteljski tiskarni« so za svojimi plačami, remuneracijami in provizijami dobro zabarikadirani in zato lahko hujskajo tiste uboge tepce na deželi, ki jim kaj verjamejo. Gospodje nočejo biti patriotski, a se ne branijo, če jim cesarsko kraljeva deželna vlada daje zaslužka v tiskarni. Le nerazumljivi prizanesljivosti c. kr. deželne vlade, ki obo oči zatiska, se imajo zahvaliti, da morejo proti zakonu tiskati deficitne liste in denar učiteljskih vdov in sirot uporabljati za nelukrativna politična podjetja. In ta kompanija kriči: Na barikade! Ni čuda, da je tudi liberalcev teh elementov sram.

+ **Kdo hoče vojsko?** Naša za Italijo navdušenja kipeča narodnonapredna stranka, ki jo je dr. Triller pred kratkim slovesno proglasil za »dinastično« in »samoposebi patriotsko«, se trudi v »Slovenskemu Narodu« dokazati, da hočejo vojsko za Italijo le avstrijski »klerikalci«, oziroma papež. Itak pa da se naravnost vzorno obnaša. Gori-

ški »Novi Čas«, ki je o italijanskih rečeh, zlasti o vojaških, zelo dobro informiran, pa piše: »Casniki so prinesli novico, da postane Treviso severno od Benetk, sedež novega vojaškega zborništva v Italiji. Ta novica ima navzlic temu, da jo spet preklicujejo, celo veliko verjetnost in postane, kakor vemo iz zanesljivih virov, prej ali slej dejstvo. Ko se to zgodi, dobijo vojaške posadke tudi drugi kraji proti tirolski meji, n. pr. Montebelluna in Nervesa. Sedaj ima Italija 12 vojaških zborov. Zanimivo je, kje so ti nastavljeni. V južni Italiji so trije: v Palermu, Bariju Neapelju; v srednji spet trije: v Rimu, Florenci, Ankonu; v zgornji pa jih je šest: v Turinu, Alessandriji, Genovi, Milanu, Boloniji in Veroni. Iz tega je tudi razvidno, kako merijo vse vojaške sile v Italiji proti Avstriji, to toliko bolj, ker se za bližnjo bodočnost prav resno misli ustanoviti nov — trinajsti — vojaški zbor v Trevisu. Belluno ob reki Piave tik tirolske meje dobi v tem okrožju že sedaj brigado.« — To je tista »vseskozi lojalna« Italija.

+ **Laški kršč. socialci napadajo dr. Šusteršiča.** Goriški »Novi Čas« piše v svoji včerajšnji številki: Zadnji čas voditelji laških krščanskih socialcev ne prestando napadajo dr. Šusteršiča. Res čudno, da ti gospodje dr. Šusteršiča napadajo, kakor bi načelnik Vseslovenske Ljudske Stranke nič ne imel opraviti na Goriškem. Pred enim letom so pa ravno ti gospodje izrecno naprosili dr. Šusteršiča, naj posreduje pri dr. Gregorčiču v zadevi goriškega deželnega zbora. Dr. Šusteršič je celo prošnjo izpolnil in dr. Gregorčiču brzojavil na Dunaj. Sedaj pa gospodje izkazujejo svojo hvaležnost na ta način, da hujskajo proti dr. Šusteršiču, da se nepoklican vmešava v goriške zadeve.

Duhovske stvari z Goriškega. Č. g. dr. Ivan Tarlao je postal župni upravitelj v Romansu v Furlaniji. Prejšnji župnik č. g. Jakob Caneva je šel v stalni pokoj. — Najstarejši duhovnik goriške nadškofije č. g. Fr. Zängerle je umrl v bolnišnici usmiljenih bratov. Rojen je bil l. 1820. in v mašnika posvečen l. 1843. R. i. p.!

— **Smrtna kosa.** Iz Radovljice se nam poroča: V petek dne 19. januarja t. l. je umrl v Radovljici po daljšem bolehanju po Gornjskem dobro znani gostilničar in posestnik g. Rudolf Kunstelj. Pokojni je bil član več narodnonaprednih društev in starosta radovljiskega »Sokolca«. Naj v miru počiva!

— **Zoruttijev spomenik v Gorici,** ki ga Lahi ne morejo postaviti v Ljudskem vrtu, bodo postavili, kakor se govori, na Katerinijevem trgu. Prostor za spomenik imajo pripravljen na groblji v kotu med novo cesto ter Korenjsko ulico. Zakaj so ga postavili ravno tja? Goriški iredentari dobro vedo, da je bil Zorutti po rodu Slovenec. Zato so ga dejali tja, da bo gledal slovenska svoja Brda in pozdravljaj v mesto dohajajoče slovenske množice. Ker iredentarijev v onem koncu mesta ni, bo Zorutti imel saj mir pred njimi.

— **Nestrpnost »Grazer Tagblatt«.** Zadnji nedeljski »Grazer Tagblatt« je napadel kranjskega dež. glavarja dr. Ivana Šusteršiča in šefa generalnega štaba Blaža Schemua, češ, da označuje nujino imenovanje protigermski duh, ki je začel pihati z Dunaja. Na tozadevni uvodni članek je prejel »Grazer Tagblatt« iz Celovca od nemškonacionalne strani dopis, da šef generalnega štaba ni kranjskega slovenskega pokolenja, temveč nemško koroškega, in da sta oba generala Ivan in Blaž Schemua v celovških nemškonacionalnih krogih.

Otrokom najboljše!

To je in ostane:

Kathreinerjeva

Kneipova

sladna kava.

Kathreinerjeva krepi male in povzročuje, da mleko prija, kjer bi se samo upiralo.

Kathreinerjeva
prinese otrokom zdravje

cionalnih krogih jako priljubljena Nemca. Da bi »Grazer Tagblatt« to trditve ovrgel, prinesel je tudi v 15. številki v sobotni »Vedeti« objavljeni tozadevni članek majorja Fr. Kaučiča »Po jezeru bliz Triglav«. Že naslov članka samega je zbedel urednike »Gr. Tgbl.« v oči. Toda povdariti moramo, da pisatelj Kaučič ni trdil v svojem članku, da sta brata Schemua Slovenca, temveč je le dokazal, da izvira rod »Zemua« (Zemlja — po gorenjskem narečju = Zemva) iz slovenske kmečke gojzanske rodbine. »Grazer Tagblatt« je v svoji zlobnosti tudi utajil začetek Kaučičevega spisa, v katerem piše da je vodja kranjskih Nemcev, nekdanji slovenski pisatelj baron Josip Schwegel slovenski kmečki sin iz Krnice, ker neče, da bi izvedela nemškonacionalna klika resnico. Da, da, pradedi, dedi in očetje različnih Schwegeljov, Ambroschützov, Rakuschew, Valentischaggov so pasli ture v teutoburških gozdih. Svojega pokolenja ti gospodje kljub nestrpnosti »Grazer Tagblatt« ne morejo utajiti.

+ **Pozor obrtniki!** Tisti obrtniki in tisti obrtniški pomočniki, ki se žele osamosvojiti na raznih slovenskih obmejnih krajih, naj se obrnejo za informacije na »Slovensko Stražo« v Ljubljani.

— **Zagrizenost laškega municija v Gorici.** Goriški municij je do 15. t. m. razpisal mesto uradnika, kjer se med drugimi možnostmi zahteva sp. ispričevalo, da je dotičnik italijanske narodnosti. To si zapomnimo, da bomo znali odgovoriti tistim, ki pravijo, da Slovenci v Gorici Lahe izpodrivamo! Mi Slovenci Gorico vzdržujemo, laški municij pa Slovence bojkotira! To si zapomnimo!

— **Velikodušni dar.** Ga. Minka Hrašovec, je darovala v imenu tvrde »Fric Hermann v Radovljici« 50 K »Društva za oskrbo in varstvo sirot za sodni okr. Radovljica«, mesto običajnih novoletnih koledarjev. Za ta velikodušni dar se ji najtopljeje zahvaljuje odbor.

— **Smrtna kosa.** V Ajdovščini je umrla dne 9. t. m. gospa Ana Kalin, teta zdravnika gosp. dr. De Francesche ga v Gorici, v starosti 87 let.

— **Vič-Glince. — Političen šed na Viču.** V nedeljo dne 21. t. m. se vrši ob 10. uri dopoldne v »Društem domu« važen političen šod. Poročal bo dr. J. K. nek o delovanju državnega in deželnega zbora. — Popoldne isti dan bo pa občni zbor tukajšnega Kat. slov. izobraževalnega društva in za vse v njegov krog spadajoče odseke. Somišljeniki, udeležite se shoda in zbora v lepem številu.

— **Politika v gasilnem društvu.** Z Ježice: Odbor prostovoljnega gasilnega društva na Ježici je sklical na dan 14. t. m. občni zbor v prostorih »Katol. društvenega doma«. Ker udeležba ni bila zadostna, se je preložil občni zbor v smislu društvenih pravil na nedeljo dne 21. januarja in se vrši ob vsaki udeležbi. Vzrok, da ni bilo zadnjih dovolj udeležencev je ta, ker se člani liberalnega in socialističnega mišljenja niso hoteli udeležiti občnega zbora zato, ker se je imel vršiti v »Kat. društ. domu«. Čudno, da nimajo ti ljudje, ki so se ob občinskih volitvah tako strastno zavzemali za javne interese tukajšnje občine, sedaj nobenega smisla za javni blagor. Saj je gasilno društvo vendar sedaj popolnoma nestranskarško društvo. Da gasilska ideja ne bo trpela, je želeli, da bi se udeležili člani polnoštevilo občnega zbora, na katerem bo prišla tudi v razgovor nabava prostorov za d. uštevne sestanke.

— **Nezahtljiva surovost.** Ježica pri Ljubljani. Ko so dne 11. januarja t. l. tukajšnji Orli v kroju pri pogrebu nosili krsto z umrlo podporno članico te lovadnega odseka gđ. Mar. Selan iz Savelj, so jih pred nek. tukajšnje gostilno nekateri fantalini začeli izzivati s klici »čuki« in izzivajočim žvižganjem. Vsi ljudje so se zgražali nad to surovostjo. Taka podivjanost je sad libealnega časopisja, ki vedno našo mladino psuje.

— **Umrla** je dne 16. januarja v Mekinjah pri Kamniku uršulinka Regina Terškan, sestra gosp. kaplana Stefana Terškana.

— **Zagreška posadka** se poveča za eno divizijo.

— **V konkurzu** je Franc Verstovšek, trgovina z mešanim blagom v Cerknici. — Imel je trgovino nekaj nad tri leta. Bil je vnet razširjevalec liberalnih časopisov.

— **Za 14.000 kroni ničvrednih tiskovin naročenih.** V Dalmaciji je napravila veliko senzacijo pred sedmimi meseci izvršena naročba uradnih tiskovin. Akoravno se je vedelo, da z novim letom italijanski uradni formulari ne bodo več v rabi, se je od strani deželne finančne oblasti naročilo pri

neki italijanski tiskarni tiskovin z samo italijanskim besedilom v vrednosti 14.000 kron, ki bi zadoščale za 15 let. Ker se pa te tiskovine od novega leta ne morejo več uporabljati, tako veliko naročilo ni bilo potrebno. Dalmatinsko namestništvo je uvedlo preiskavo zaradi zlorabe državnih denarjev v strankarske namene.

— **Z nožem se je sunila** po nesreči v oko 11letna Ivana Kobal, rudarjeva hči v Idriji, in se znatno poškodovala, vsled česar so jo pripeljali v ljubljansko deželno bolnišnico.

— **Na peči se je opekla,** ko se je grela mala hčerka posestnika Jožefa Valjavca v Zabljah, Frančiška, tako zelo, da so jo morali prepeljati v ljubljansko deželno bolnišnico. Dekletce je na peči zaspalo ter se ji je vnela obleka, vsled česar je dobila znatne opekline, radi katerih je tudi danes umrla.

— **Nemško društvo** snujejo Nemci v Opatiji.

— **Cena kavi padla.** Vsled bogatega priredka in malo popraševanja so zadnji čas v veletrgovini cene kavi padle za 12 kron pri met. stotu. Kaj pa prodaja na drobno?

— **Zaradi 4 K 75 vin.** ne more postati berač nikdo, obogateti pa more marsikdo, ako si kupi turško srečko v korist »Slovenski Straži« na mesečne obroke po 4 K 75 vin. in zadene ž njo glavni dobiček. Turške srečke, ki igrajo še celih 62 let, imajo šest žrebanj in za en milijon 800.000 frankov glavnih dobitkov vsako leto. Vsaka s črka mora biti izžrebana in znaša najmanjši dobiček čistih 230 kron. Kdor tedaj kupi turško srečko, nima le upanja, da ž njo zadene glavni dobiček, marveč nahrani pri tem tudi gotovih 230 kron. Prihodnje žrebanje že 1. februarja, ne ga zamuditi! — Obenem opozarjamo na današnji oglas »Srečke v korist Slovenski Straži«.

— **Nogo si je z'omil** 52 letni okrajni cestar Andrej Logar iz Vižmarjev. Obsekaval je včeraj popoldne ob cesti drevesa, pri čemur je padel z lestve na tla. Pripeljali so ga v ljubljansko deželno bolnišnico.

Vstoličenje ljubljanskega župana.

Danes opoldne se je izvršilo v slavnostno opremljeni posvetovalnici magistratnega poslopja vstoličenje dr. Ivana Tavčarja za župana slovenske prestolice. Na desni ozaljšan cesarjev kip, estrada okinčana z zelenjem, pred estrado mizica z razpelom in dvema svečama, čeznjo pa položeno starodavno žezlo, galerija nekoliko drapirana. Vsi občinski svetovalci v salonu. Na galeriji polno občinstva, zlasti dam. Razpoloženje svečano. Ko sta vstopila ob 11. uri deželni predsednik ekscelenc baron Schwarz in grof Künigl, je zavladala splošna tihota. Deželni predsednik je govoril brez koncepta, jako razločno s prirčnim tonom in s potrebnimi poantami. Novi župan je svoj govor bral in napravil z njim tudi simpatičen vtis. Občinski svetovalci narodnonapredne stranke, del galerije in uradniki, ki so bili polnoštevilo navzoči, so ploskali. Prisego je dr. Tavčar govoril glasno in jasno.

Kar se govorov deželnega predsednika in župana tiče, je posebiš omeniti, da oba predvsem pomenjata najhujšo obsodbo prejšnjega občinskega gospodarstva in sistema. Baron Schwarz je poudaril, kakšen napredek pomeni novi volilni red, v katerem vidi vlada garancijo, da se bo odslej naprej v ljubljanskem občinskem svetu delalo za splošni blagor vsega ljubljanskega prebivalstva, in je opozarjal občino zlasti na njene bodoče gospodarske, socialne in finančne naloge. Dr. Tavčar je najprej — kar se mu mora šteti v veliko zaslugu — z vso odločnostjo naglašal zvestobo mesta do prestola in udanost vsega naroda sploh do habsburške hiše, iz katere naš narod svojo moč črpa. Spricho demagoških prevratnih fraz, ki smo jih bili vajeni v Hribarjevi dobi, so bile te besede umestne in potrebne in je zanje novemu županu gotovo vsa Ljubljana hvaležna. Sicer se to bila njegova dolžnost, a poudarek, s katerim jih je izustil, kaže, da so prišle iz trdnega in močnega prepričanja. Lep vtis je napravilo tudi dr. Tavčarjevo zagotovilo, da se bo kljub svojemu političnemu prepričanju smatral bolj za uradnika cele Ljubljane, ki bo strogo spoštoval postavbo in delal za skupno dobrobit prebivalstva. Novi župan je tudi, kjer je le bila prilika, naglašal, koliko važnost polaga na sporazum in sodelovanje z deželnim zastopom. V političnem oziru, je dejal, nima nič skrbi, hude skrbi pa ga tarejo, kar se tiče mestnega gospodarstva. Odkritost, s katero je pri tej priliki dr. Tavčar karakteriziral pogoje prejš. sistema, mu dela čast, in če bi besedam vedno sledila dejanja, bi dr. Tavčar, ako bi izvršil občinski program, ki ga je danes

pri svojem vstoličenju razvijal, izvršil le to, kar so naši politični pristaši vedno zahtevali in za potrebno označevali. Tavčar je pokazal na rane, ki jih je zadalo prejšnje gospodarjenje na magistratu našem mestu, obsodil tisto naglico, s katero se je preje delalo, in našel za Hribarjevo ero najbolj karakterizirajočo besedo: Živelo se je čez razpoložljiva sredstva. Bahali so se, pa niso s čim imeli, in delali dolgove, da so se vzdržali, dokler se je dalo. Dr. Tavčar pa hoče štediti.

Dr. Tavčar je končno razvil tudi pozitivni gospodarski, socialni in finančni program. Dejal je, da gotove nujne socialne reforme, ki so se preje le obetale, ne smejo ostati delj na papirju. In tega je veliko! Župan je tudi zatrdil, da se ne bodo na šibka rame naložila nova bremena, zakaj »v Ljubljani je več siromaštva kakor blagostanja«.

Dobra ironija tiči tudi v besedah, ki jih je Tavčar posvetil spominu svojega prednika I. Hribarja. »Če bi ljudje molčali, bi kamenje vpilo!« Prav res!

Seveda se ne varamo, da je vse, kar je dr. Tavčar povedal, sicer lepo, a dozdaj so to le besede. Za dr. Tavčarjem stoji večina, ki pripada stranki, katera ne zasluži nobenega zaupanja in za pametno delo nikoli ni bila in nikoli ne bo zmožna.

Besede, besede, besede! Čin vstoličenja se je tako izvršil: Ko pride deželni predsednik ekscelenc baron Schwarz z grofom Küniglom v dvorano, se postavi županu nasproti in začne svoj govor.

NAGOVOR DEŽELNEGA PREDSEDNIKA.

Njegovo c. kr. apostolsko Velikanstvo je blagovolilo z najvišjim odlokom 15. januarja t. l. najmilostneje izvoliti potrditi dr. Ivana Tavčarja za župana mestne občine ljubljanske.

Isto ponovi nemško in nadaljuje: Čast mi je izreči tem povodom gospodu županu moje najpriznejše častitke.

Čenjeni gospodje! Ob enaki priliki kakor je današnja sem izrazil mnenje, da je uspešnega dela od občinskega zastopstva glede zahtev našega časa in teženj prebivalstva le tedaj pričakovati, ako se občinski svet pri svojem delovanju čuti edinega z vsemi sloji prebivalstva in primerno upošteva vse kroge mesta. Novi občinski in volilni red za mesto Ljubljano pa pomeni neprecenljiv napredek, ker so zdaj v občinskem svetovstvu vsi sloji ljudstva in vse politične struje zastopane, tako da se upravičene potrebe in želje prebivalstva tega mesta ne morejo prezirati.

Ako ni mogoč napredek nobenega mesta brez sodelovanja vseh slojev prebivalstva, velja to tembolj za Ljubljano, katera čaka nujne rešitve važnih vprašanj. Opozarjam predvsem na kanalizacijo, na izboljšanje tržnih razmer in klavnic; finančno stanje mesta zahteva popolne pozornosti občinskega sveta.

Državna uprava in deželno zastopstvo bodeta mestni svet rada podpirala pri njegovem obkroženem delovanju.

Nadaljuje nemško:

Treba je posvečevati skrb nadalje tudi povzdigi tujkega prometa, na katerem je Ljubljana zelo udeležena. Naše inteligentno in marljivo prebivalstvo, zdrava lega, bližina morja, krasni planinski svet, vse to se lahko kosa z vsakim drugim centrom, kamor zahajajo tujci. Povzdiga v tem oziru je pa le tam mogoča, kjer narodnostna nasprotja prebivalstva preveč ne razdvajajo in življenje poteka v potrebnem miru. Pogoji za to so bili v Ljubljani vedno dani in upati je, da bo občina na tem polju veliko koristnega ustvarila.

Od župana pa vlada trdno upa, da jo bo v agendah prenešenega delokroga vseskozi podpiral.

Konča slovensko: Želim občinskemu svetu obilno uspeha pri njegovem delovanju, župana pa povabim, da položi v moje roke prisego!

GOVOR ŽUPANA.

Prevzvišeni gospod deželni predsednik! Gospodje občinski svetovalci!

V tem trenutku, ko sem prisegel, da hočem biti zvest in pokoren cesarju, občutim pred vsem udano hvaležnost, da presvitlega vladarja, ki me je blagovolilo potrditi v uradu, h kateremu so me poklicali somišljeniki v mestnem svetu. Slovensko ne sme nikdar pozabiti, da živi z močjo, ki mu prihaja iz nezla habsburške dinastije; Ljubljana pa še posebej ne sme pozabiti tiste ljubezni, katero ji je sedanji častiljivi vladar izkazoval v časih, ko so jo bile razdejale podzemeljske moči. Bela slovenska Ljubljana hoče ostati vsikdar tudi avstrijska Ljubljana, in bila bi vsaka beseda odveč, če bi hotel v tem pogledu še kaj izpregovoriti.

Vas, ekscelencja, pa prosim, da sprejmete v vednost našega mesta, v katerega imenu smem danes govoriti, kakor tudi mojo prepokorno izjavo udanosti do veličastnega vladarja in presvitle njegove hiše, in da o ti zadevi primernim potom poročate na najvišje mesto!

Prej, nego izpregovorim o svojih načrtih, bodi mi dopuščno, da se spominjam svojega prednika, ljubljanskega župana Ivana Hribarja. O njem izrekam pravično sodbo, da je bil kot župan mož na svojem mestu. Ko se poležejo viharji sedanosti, in ko se bo pisala objektivna zgodovina tega mesta, priznala mu bode velike zasluge za blagor te prestolice in njen napredek. Gotovo pa se bodo nad mojim prednikom splošnovalne besede: Si homines tacuerint, lapides clamabunt! (Če bodo ljudje molčali, bo pa kamenje vpilo!)

Istotako rad priznam, da je gospod vladni svetnik vitez Laschan spretno in objektivno vodil posle vladnega komisarja. V imenu mestne komune mu bode izrečena topla zahvala!

Kar se tiče moje osebe, sem osivel, prisega joč na napredna načela svoje stranke. Nikdar bi se ne hotel tako spremeniti, da bi v starosti preklinjal, kar sem blagoslovil v mladosti. Ali kot župan si bom moral pač v spomin zapisati, da sem predvsem uradnik ljubljanskega mesta, in dalje tudi uradnik, ki mu je opravljati vladne posle. Iz vrst prijateljev se oglašajo skrbi, da mi bo županstvo nekako Prukustovo ležišče in da mi bo težko izhajati. Iz vrst političnih nasprotnikov pa se čujejo zopet grožnje, da bo vrhovna avtonomna oblast v deželi, kakor težko klavno visela nad mano ter me pri prvi priliki pokopala pod svojo težo.

V tem oziru pa me ne tarejo niti skrbi, niti ne plašijo grožnje. Danes sem prisegel zvestobo cesarju, ali to prisego si tolačim tako, da hočem zvesti ostati tudi postavbam, od vladarja potrjenim. Zatrdim slovesno, da mi bodo kot županu zvezde vodnice v veljavi stoječe postavbe, in trdno upam, da bodem vsak svoj korak lahko opravičil z vzklikom: Cesar se mi more, ko stoji postava ob moji strani!

Ne morem pa zatajiti, da me bolj kot vse drugo tarejo gospodarske skrbi, ki danes vise nad občinsko upravo našega mesta. Tudi tukaj ponavljam, da ostanem, kakor sem bil. Moje načelo je bilo in bode: Naša komuna mora gospodarsko napredovati in to že zategadelj, ker je slovenska Ljubljana kulturno središče slovenskega naroda. Ta napredek pa bode pameten in ogibljaj naj se vsake nenaravne in nezdavne hitrice. Ogibati se je vsakega gospodarskega prenavdusenja, ki tako rado provzroča, da se živi in gospodarji čez tista sredstva, katera so sploh dosegljiva! Nikdar nisem bil prijatelj tega prenavdusenja, a vsikdar sem bil prepričan, da naj se tisti, ki so odgovorni za gospodarstvo Ljubljane, gibljejo v mejah dosegljivih sredstev in da naj tudi pri tem ne pozabljajo, da je pametna štedljivost dostikrat največja gospodarska moč.

Velike so gospodarske naloge, katere čakajo mestni svet. V tem pogledu pa se ne bodo sodile naše besede, pač pa se bodo sodila naša dejanja! Vzlic temu hočem našteti nekaj omenjenih nalog, katerih rešitev bo moral slavni mestni svet prej ali slej prevzeti na svoje rame.

Na prvo mesto stavljam unificiranje mestnih dolgov, ker se mi ne vidi pravilno, da so se jemali skoraj izključno pri »Mestni hranilnici«. To neizogibno konserviranje pa se bo dalo uspešno doseči le s pomočjo visokega deželnega zbora. Pričakujem, da ne naletimo na trda srca nasproti deželnemu glavnemu mestu, ki je obenem glavni rezervar deželnih dohodkov.

Na drugem mestu je važno vprašanje kanalizacije, tlakovanja ulic in drugih takih naprav, ki služijo v povzdigo javnemu zdravstvu. Najsilnejša je zgradba kanalov-nabiralnikov, ki mora prej biti gotova, nego se prično osuševalna dela v strugi Ljubljanice.

Pobrigal se bom, da se ta nujna zadeva spravi v tok in nujno dožene. Tu sem spada mestna tržnica, tu sem spadajo kontumacijski hlevi v klavnicah. In končno ne morem prezreti jako drage zadeve, ki je tudi vsaj nekoliko v zvezi z javnim zdravstvom. V mislih imam zgradbo nove mestne hiše. To pač vsi občutimo, da ti koti, v katere so po večini stlačeni mestni uradniki, ne odgovarjajo niti uradništvu, niti občinstvu. Ali za vse te projekte velja več ali manj načelo, da se ima mestno gospodarstvo ozirati na meje dosegljivih sredstev, da torej ni mogoče vsega naenkrat ustvariti, in da bi končno tudi ne bilo koristno, če bi sedanost s pretiranimi investicijskimi krediti izmožgala bodočo generacijo, katera bode itak imela obilo novih bremen.

Ljubljana svojih velikih simpatij do šolstva nikdar ni prikrivala. V najboljši dokaz mi služi velikansko poslopje državne obrtne šole, katero je mestna občina ravnokar z ogromnimi žrtvami dogradila. Pričakujem, da nam državna uprava — in tu, ekscelencja, prosim — Vaše blagohotne podpore — ne bo pomnoževala teh žrtev. Istotako pa izražam, da se nisem dal slovesa vsem upom, da nam bode tudi dežela prisodila primeren doresek za ravnokar omenjeno zgradbo, ker je državna obrtna šola velike koristi za celo deželo, ter bi bila največja krivica, če bi hotela dežela v tem pogledu obremeniti zgolj le mestno občino! Občina bi ta deželni prispevek tem bolj potrebovala, ker ji bode v najkrajši dobi zgraditi nova ljudsko-šolska poslopja, posebno ono za Kolodvorski in Kolizejski okraj.

Le mimogrede naj tukaj še omenjam, da se zadeva slovenskega gledališča ne bo mogla rešiti, če je ne bo vzela v svoje roke mestna občina sama.

Dalje pa čaka mestni svet obilo socialnega dela. V Ljubljani je več siromaštva, nego blagostanja. Zatorej bode naloga pametnemu mestnemu gospodarstvu, da ne naklada prehudih bremen tistim, ki so že itak slabotni in šibki.

Ne bomo se mogli izogniti pravičnemu diferenciranju pri občinskih doliadah. Pečati se nam bode s stanovanjskim vprašanjem, in prej kot prej bomo morali rezumirati in ozir. revidirati mestnega sveta sklep o zgradbi delavskih hiš. Jasno je, da ta sklep ne more na papirju ostati. Istotako bo moral občinski svet prav toplo podpirati vsako akcijo, ki bi se vpejala ob roki državnega zakona za stanovanjsko oskrbo.

Med zadeve, s katerimi se bo imelo občinsko zastopstvo prav resno in prav energično pečati, uvrščam prezidavo južnega kolodvora, katera se do sedaj še ni dosegla, vzlic temu, da je mestna občina za to prezidavo štela za njene razmere zelo občutno premijo v znesku 100.000 kron!

V to vrsto spada tudi zgradba delavnic pri državni železnici, ki je bila že tolikokrat obljubljena, ki pa do danes ni gotova!

Dovolite mi še nekaj pripomb.

Prepotrebna postaja revizija našega stavbenega reda. Ta zakon ni dodelil Ljubljani nikake posebne sreče. Prav nič ni olajševal, nasprotno obteževal je zgradbo novih hiš v Ljubljani. V mnogem oziru take zgradbe brez prave potrebe občutno podražuje.

Istotako se bo moralo na podlagi veljavnih sklepov mestnega sveta končno in definitivno urediti razmerje med mestno občino in ljubljansko pinarno.

Tudi ne bode odveč, če študira mestni svet, kako naj bi se podaljšala tramvajska zveza v predkraj, ki se bode itak v zelo doglednem času priklopile k naši mestni komuni.

Dalje bo umestno, če se bo v pretres vzela tudi preosnova naše elektrarne, ker ni izključeno, da bo osušenje Barja ustanovilo vodne gonilne sile, ki bi se dale izkoristiti pri mestni elektrarni. In tako, cenjeni tovariši iz mestnega sveta, je še mnogo zadev, ki se tičejo blaginje mestne občine, katere so Vam itak znane, in katerih naštevane bi presegale okvir današnje moje izjave.

Eno je gotovo! Novoizvoljeni občinski svet ljubljanski bo imel dela čez glavo. Pri največji pridnosti bode to delo še vedno zaostajalo. Vabim k temu delu vse častite mestne svetovalce brez vsake izjeme!

Nikomur nočem kratiti njegovega prepričanja, priznavašmo drug drugemu, v enem se pa lahko združimo, v ljubezni do tega krasnega mesta, v katerega zemlji dospemo nekdanj do tistega srečnega mira, katerega ne moliti niti politična strast, niti politična jeza. Ako bodemo hodili po stozah te ljubezni, sem prepričan, da bodemo vsikdar pravo zadeli!

Vam, prevzvišeni gospod deželni predsednik, pa obljubim, da hočem upoštevati in spoštovati vsako, državni potrebno avtoriteto, ker sem prepričan, da se ta avtoriteta lahko v sklad spravi z avtonomijo tega mesta, katero mi bo braniti proti vsaki neopustni kršitvi. Zahvaljujem se Vaši ekscelenci za današnji trud, ter prosim tudi za bodoče Vaše blage naklonjenosti in podpore pri vseh mestnih zadevah!

S tem zaključim!

Zupanovim besedam je sledilo živahno ploskanje in »živio«-klici pri občin. svetovalcih narodnonapredne stranke in delu galerije.

Po končanem oficijalnem delu čestitajo županu nekateri posamezni svetovalci.

Nato nagovori župana v imenu zbranega uradništva g. Sešek, kakor je ob taki priliki običajno. Župan odgovori, da bo z uradniki ravnal kakor s prijatelji in skrbel zanje tudi v gmotnem oziru.

Navzoči se razidejo.

Ljubljanske novice.

Ij Deželni zbor. Danes je zboroval finančni odsek pod načelstvom dr. Žitnika in je rešil večino računskih sklepov za l. 1910.

Ij Predavanje o električnih napravah in njih ekonomičnih principih. O tem predmetu bo imel poljudno predavanje ravnatelj »Zavoda za pospeševanje obrti« ing. V. Remec v torek, 22. t. m., točno ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Ljudskega doma. Obsegalo bo moderne načine proizvodnje in razvijanja električne sile ter pojasnila o ekonomskih pogojih za uspešno delovanje rentabilite takih naprav. Predavanje bodo spremljale skioptične slike domačih in inozemskih električnih naprav ter o načinu uporabe električne sile v praktičnem življenju. Udeležili naj bi se ga posebno obrtniki, ki se zanimajo za motorični obrat v svojih delavnicah. Vstop je brezplačen.

Ij Novi župan je govoril danes, ko je v občinskem svetu razvijal svoj program, kakor bi bil čital razne letnike »Slovenca« in povdarjal je kot potrebno vedno ono, za kar smo se vedno s Hribarjem kregali. Naj bi besedam sledila dejanja, kajti na same besede nič ne damo.

Ij Dobe kravalov je konec? Deželni predsednik je omenil v današnjem svojem govoru potrebo povzdige tujkega prometa v Ljubljani ter je izrečeno omenil: »Povzdiga v tem oziru je pa le tam mogoča, kjer narodnostna nasprotstva prebivalstva preveč ne razdvajajo in življenje poteka v potrebnem miru.« Dr. Tavčar je, ko je svoj pripravljeni govor, katerega priobčujemo na drugem mestu, prebral, izrekel tudi besede: »G. dež. predsednik je tudi navedel nekaj točk, s katerimi se strinjam.« — Dr. Tavčarju bo v to svrhu treba železne metle.

Ij Dolge obraze na galeriji so napravili pri današnji seji občinskega sveta ondi navzoči zagrizeni liberalci, ko so videli, da je vstopil v občinsko posvetovalnico občinski svetnik Stefe, tisti »nevarena« človek, o katerem »Narod« že celo leto piše, da radi »sleparije« pri volitvah v trgovsko in obrtno zbornico ne sme v občinski svet. Stefe, ki je zapazil na obrazih galerijske gospode to razpoloženje in ker je vedel, da ta gospoda ne ve, da je preiskava proti njemu ustavljena, je hotel gospodi vendar še enkrat privoščiti mal užitke ter se je zato vsedel na klop poročevalcev. Ko je to galerijska gospoda videla, ji je znatno odleglo. Tudi novega župana g. dr. Tavčarja je ta stvar zmotila in je prav vljudno vprašal Stefeta: »Ali ste prišli sami poročati?« Stefe, ki se je spomnil svojih starih pravic na poročevalskih prostorih, odkoder ga je Hribar pregnal, ker ni hotel Hribarjevega gospodarstva kovati v nebo, je pa mirno odgovoril g. županu: »Najprej sem se moral vnesti na prostor, s katerega me je Hribar vun vrgel.« Ko se je seja otvorila, se je Stefe preselil s poročevalčevega sedega na sedež občinskih svetovalcev in takrat je bilo veselja na galeriji konec.

Ij Uradno potrjene »Narodove« laži. Občinski svetniki ljubljanski so dobili naslednje uradno obvestilo: »Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo blagoizvolilo je z Najvišjim odlokom z dne 15. januarja 1912 potrditi izvolitev gospoda dr. Ivana Tavčarja županom deželnega stolnega mesta Ljubljana.« — Tako je ponovno uradno dokazano, da je »Narodova« trditev, da se je potrditev izv šila prej, navadna »Narodova« časnikarska raca.

Ij Užitiški pazniki se niso dobili draginjske doklade, dasi jo je mestni posvetovalni svet, kakor smo že poročali, na predlog g. Rojine sklenil. Ta sklep se bo tudi moral izvršiti, pa naj gotovi gospodje še tako intrigujejo. Zasluga za to doklado pa bo ostala le g. Rojinova.

Ij Nezgode na vajah 27. domobranskega pešpolka. Te dni je imel 27. domobranski pešpolk vaje iz Ljubljane proti Knežaku in nazaj. V Knežaku so imeli vojaki strelne vaje. V hudem mrazu in ker je brila ostra kraška burja so trem vojakom zmrznili na rokah prsti. Kakor čujemo, bodo morali nekemu četovodji odrezati vsled tega pr-

ste na obeh rokah. Dva vojaka sta na vajah tako zmrznila, da so jih komaj obdržali pri življenju. Ušesa pa imajo vsi vojaki več ali manj ozebljene.

Ij Ženski oddenek S. K. S. Z. ima jutri ob 7. uri zjutraj v Križankah sv. mašo z govorom in sv. obhajilom. Članice naj se je udeležijo po možnosti polnoštevilno.

Ij Glasbena predavanja v »Ljubljani« se nadaljujejo prihodnjo nedeljo dne 28. t. m. ob 11. uri dopoldne v društvenih prostorih hotela »Union«. Predaval bo Anton Svetek o oratoriju s posebnim ozirom na p. H. Sattnerjev oratorij »Assumptio«.

Ij Mešani zbor »Ljubljane« združen z dijaškim zborom ima v sredo 24. t. m. prvo skupno vajo za Cherubinijev »Requiem« v društvenih prostorih.

Ij Šentjakobsko prosvetno društvo vabi svoje člane k predavanju, ki bo v nedeljo, 21. januarja, ob 5. uri v društveni čitalnici. V dveh zanimivih predavanjih je že gospod predavatelj podal pregled zgodovine Slovencev, sedaj pa začne specialno o šentjakobčanih in njihovem življenju. Ker postaja predavanje vedno bolj interesantno in zlasti za šentjakobčane podučno in potrebno, se pričakuje prav tako obilne ali še večje udeležbe, kakor pri prejšnjih predavanjih. — Odslej bodo v društvu redno predavanja vsak teden, navadno v nedeljah. Obljubili so nam še razni znameniti predavatelji svoje sodelovanje.

Musica sacra v stolnici. Jutri v nedeljo dne 21. januarja (god sv. Družine) se bo pri veliki sv. maši ob desetih izvajalo: Missa in hon. S. Josephi, zl. I. Pogačnik, gradual »Unam petita Dominus«, zl. Ant. Foerster, ofertorij »Tulerunt Jesum«, zl. V. Goller.

Ij Tečaj za avtogensko varenje v Ljubljani. Zavod za pospeševanje obrti pripravlja tečaj za avtogensko varenje, v katerem se bo podučevalo teoretično in praktično najmodernejše tehnološke metode v kovinski obrti. Najvažnejši med temi bo praktični poduk v avtogenskem varjenju železa in drugih kovin ter rezanje železa istim kemičnim potom. Spoznanje teh novih iznajdb je za vsakega obrtnika velike važnosti posebno zaradi tega, ker se danes lahko nabavi taka naprava s prav majhnimi stroški in je zato pristopna tudi majhnim obrtnikom. Tečaj bo trajal približno 7 do 10 dni in bo obsegal teoretični in praktični poduk. Oglase za tečaj sprejema zavod že sedaj in opozarja posebno mojstre kovinske obrti, da se ga udeležijo v lastno korist. V tečaj je mogoče sprejeti radi praktičnih vaj le manjše število udeležencev in imajo samostojni mojstri prednost. Vršil se bo najbrže v februarju, začetek pa se bo objavil v posebnem razglasu.

Ij Društvo jugoslovanskih uradnikov denarnih zavodov v Trstu opozarja tovariše iz Ljubljane in ostale Kranjske na sestanek, ki se vrši dne 21. t. m. ob pol 11. uri dopoldne v dvorani hotela »Ilirija« po § 2. zborovalnega zakona.

Ij Prvo slovensko izdelovalnico harmonijev po ameriškem sistemu je v Novem Vodmatu št. 151 ustanovil g. Ivan Kacin. Opozarjamo na tozadevni inserat in priporočamo.

Ij Uradne ure pri c. kr. davčni administraciji v Ljubljani. C. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani je trgovski in obrtniški zbornici na njeno predmetno vlogo naznanilo, da se c. kr. davčni administraciji v Ljubljani dovoli od 1. februarja t. l. naprej določiti uradne ure od 8. dopoldne do 2. popoldne. Napravilo se bo nadalje v veži orientacijsko kazalo za ta urad ter vložna škrinjica za vlaganja raznih prijav in vlog.

Ij Umrli so v Ljubljani: Marija Hrovat, Hvarjeva hči, 10 mesecev. — Josipina Kleš, hči cestarja, 2 dni. — Stanislav Vekoslav Plavec, sin tovarniškega delavca, 5 dni. — Terezija Lenarčič, posestnikova žena, 57 let. — Marija Drašler, delavka, 76 let. — Apolonija Petrič, mestna uboga, 78 let.

Ij Za božičnico slovenski Koroški: Andrej Muhr, Dunaj, 1 K; Jožefa Zupan, Ljubljana, Wolfova ulica, 2 K; Mat. Maček, Javornik, 1 K; Ana Tolmaier, Radiše, 1 K; Janez Rožman, župnik, Zavodnje, 2 K; Anton Kocbek, župnik, Sv. Križ pri Mariboru, 1 K; Po Mariji Kuntarič, Ljubljana, darovale: Frančiška Zadrge, 1 K; M. Kalinšek, 1 K; Marija Sitar, 1 K in Frančiška Gabrič, 2 K; I. Butkovič, Zadar, 2 K. Darovale: Ana Vode 1 K; Ana Podbevšek 1 K; Roza Kovič 1 K; Franja Končan 1 K in Neža Škofič 2 K, vse v Ljubljani; Ivan Trpin, župnik v Mošnjah, 2 K. **Kdor se ni izpolnil položnice, naj jo blagohotno odpošlje!**

Ij Slavoj Škerlj, sedaj »stebere« uredništva »Jutra« v Trstu je bil dne 12. t. m. radi prestopka § 312. kaz. zak. pred tukajšnjim okrožnim sodiščem kaznovan na 30 K globe ali tri dni zaporu, ker mu ni prijala ljubljanska

mestna policija in se je o njenih organih preveč po »Jutrovo« izrazil.

Ij Dajmo vsakemu svojo Kruto je zavladal nemili sovražnik vseh živih bitij: zima. Blagor mu, kdor razpolaga s sredstvi, da se ali umakne v kraje vedne pomladi ali pa se tu v udobnem, gorko zakurjenem domu, s toplo obleko in tečno hrano lahko obrani krutega mraza in nezdrave vlage. Toda koliko je takih, ki pričakajo zime z golimi rokami v mrzlih, mokrih stanovanjih. Koliko je med njimi otrok in bolnikov! Vsakdo, naj se jih spomni, s čimer najlažje more: z denarjem, kurivom, obleko; sedaj je čas. Spomnimo se pa tudi na naše četveronoge in pernatne prijatelje: tudi zanje je zima hud trinog in nevaren sovražnik. Skrbimo, da jih mraz ne bo pretresal t. j. skrbimo za topla, suha ležišča, bodisi v hlevu ali drugod. Komje in drugo vozno živino ne puščajmo na prostem dalj časa nepokrito; priklenjenim psom natrosimo v utico čiste slame. Skrbimo za tečnejšo krmo. Ne pozabimo tudi tičkov. Koristni so in nepogrešljivi v lepi božji naravi, ki bi bila brez njih kakor gluhonema. Trsimo jim drobčinice in zrna na suha zavarovana mesta. Storimo, kar in kakor kdo more, da otmemo čimbolj in čimveč živih bitij pred okrutnostmi zime, predvsem seveda našega bližnjega.

PRI OBČINSKIH VOLITVAH NA GOČAH NAD VIPAVO

je na vsej črti zmagala S. L. S. Vsi vipavski liberalni agitatorji so bili na nogah, da bi zmagali na Gočah, toda naši somišljeniki so stali trdni. Vsa čast jim!

Telefonska in brzojavna poročila.

NUNCIJ BAVONA UMRLE.

Dunaj, 20. januarja. Papežev nuncij msgr. Bavona je danes po polnoči umrl.

Dunaj, 20. januarja. »Wiener Allgem. Zeitung« piše, da je msgr. Bavona užival na Dunaju v vseh krogih največje simpatije. Splošno so hvalili njegov takt, lojalnost in finost vedenja. Užival je zaupanje vseh vodivnih krogov monarhijske. Tem bolj je obžalovati, da je »Vossische Zeitung« objavila o tem diplomatu celo bajko, čes, da je intrigiral zoper trozvezo. (To bajko je tudi »Slovenski Narod« verno prepisal.) Težko se je kdaj kakega diplomata tako neosnovano napadlo. Te informacije pohajajo iz jako temnega vira. Msgr. Bavona je bil korekten diplomat, gentleman in odkrit prijatelj trozveze.

SOCIALNODEMOKRAŠKI POSLANEC UMRLE.

Celovec, 20. januarja. Tukaj je po operaciji na slepiču umrl socialnodemokraški državnozbornski poslanec Riese.

OBSTRUKCIJA V GRAŠKEM OBČINSKEM SVETU.

Gradec, 20. januarja. Danes dopoldne so prinesli socialnodemokraški občinski svetovalci k seji občinskega sveta velikansk gramofon, katerega so neprestano navijali in pustili govoriti. Bili so pa oboroženi tudi s piščalkami in drugimi instrumenti. Seja se vsled velikega hrušča ni mogla vršiti. Ob 10. uri je župan dr. Graf sejo zaključil, čes, da se vsled nedostojnega vedenja socialnih demokratov ne more vršiti in naznanil, da se prihodnja seja pisмено skliče. Socialni demokratje izjavljajo, da bodo obstruirali dalje.

DEMISIJA HRVAŠKEGA BANA.

Dunaj, 20. januarja. Cesar je sprejel demisijo hrvaškega bana Tomašića in imenoval za novega hrvaškega bana sekcijskega načelnika Edvarda Čuvaja, ki je danes prisegel v Schönbrunn.

HUDE POŠKODBE NADVOJVODINJE MARIJE TEREZIJE.

Saybusch (Galičija), 20. januarja. Poroča se, da so poškodbe, ki jih je zadobila nadvojvodinja Marija Terezija pri sankanju, jako opasne. Nadvojvodinja je priletela s sammi z glavo v telegrafski drog. Izbila si je več zob in se po obrazu zelo hudo poškodovala. Treba jo je bilo operirati. Nadvojvodinjo so narkotizirali, operacija sama je trajala 2 uri. Ponoči ni spala. Njeno stanje se označuje kot relativno ugodno, a je resno. Cesar, nadvojvodje in poljsko plemstvo se je informiralo, kako se nadvojvodinja počuti.

NEMSKI DRŽAVNI TAJNIK V ITALIJI.

Rim, 20. januarja. Semkaj je dospel nemški državni tajnik za zunanje zadeve von Kiderlen-Wächter.

LOV NA FRANCOSKE TIHOTAPSKÉ LADJE.

Pariz, 20. januarja. Tukajšnji listi trdijo, da so Italijani, ko so ustavili parnik »Manuba« in ga v Cagliari odvedli, zaplenili obenem 250.000 fr. Italijani trde, da se je nahajalo na krovu »Manuba« 29 turških častnikov in vojakov in kontrabant-

sko blago. »Manuba« je ustavila križarka »Agordata«. Lahki splohi posebno na francoske parnike pazijo, ki vtihotaplajo v Tunis vojno blago za Turke.

VELIK POŽAR.

Peterburg, 20. januarja. Pri predstavi v novem ljudskem gledišču »Nikolaj II.« je nastal velik požar. Podrobnih potočil še manjka.

ODVEDENA SLUŽKINJA.

Tešin-Ustje, 20. januarja. T. govci s človeškim mesom so odvedli 18 letno služkinjo Elzo Wacker.

STRAHOVIT MRAZ V GALICIJI.

Lvov, 20. januarja. V mestu Lvovu in po celi Galiciji vlada strahovit mraz. Rešilna postaja je morala posredovati v 144 slučajih, ko so ljudem na ulici odmrznili nosovi, ušesa ali prsti.

SNEŽNI VIHARJI NA ANGLEŠKEM.

London, 20. januarja. Zadnje dni divjajo po celi Angleški hudi snežni viharji. Morje je jako razburkano, da je Angleška popolnoma odrezana od vsega ostalega sveta.

Ves pomorski promet je ustavljen, luke so skoraj popolnoma prazne, a tudi v notranjosti kraljestva je promet zaradi sneženih zametov ustavljen skoraj popolnoma.

Ljudski oder.

Začetek ob 8h. Predstava 15. Konec ob 10h. Znižane cene! Znižane cene!

Burka: **CIGANI** Burka!

Burka v treh dejanjih s petjem. Spisal Milčinski.

OSEBE:

Sodni nadzornik	g. Pavšek
Sodnik	g. Stöcklinger
Radoslav Zajec, avskuitant	g. Gorski
Peter Brenk, sodni sluga	g. Kalar
Dr. Veselko, odvetnik	g. Novak
Puc, gostilničarka »Pri kroni«	gdč. Catar
Anica Puc, njena hči	gdč. Kinska
Cvetan, član slov. drame	g. Skubic
Cvetana, njegova soproga	gdč. Hlebec
Njun sin	g. Vračina
Crne, igralec	g. Podbregar
Juro	g. Kordin Avg.
Danijel	gdč. Gergorič
Katarina	gdč. Vrhunec
Marija	g. Kordin
Pisar	g. Skalar
Orožnik	g. Belec
Stražnik	g. Novak
Pismonoša	gdč. Zalar Paul
Režika, natakarica	
Gostje. — Godi se v malem slovenskem mestu.	

Osebe, ki nastopijo v II. dejanju v

»Rokovnjačih«

Blaž Mozol	g. Skubic
Polonica	gdč. Hlebec
Mladi vojak	g. Vračina
Rajtguzen	g. Belec
Stražnik	
Pevski zbor »Gramofon«.	

Ob 9. uri zvečer. — V hotelu »Pri kroni«.

Blagajna se odpre ob pol 7. uri. Predpradaja v Kat. Bukvarni.

Gene prostomir: Parter I., II. vrsta 3 K, III., IV., V. 2 K, VI., VII. 1-50 K, VIII., IX., X., XI. 1 K. — Zofe v parterju 1 K. — Galerija: I. vrsta 1-10 K, II. 1 K, III., IV. 70 vin., V. 50 vin. — Balkon 1 K. — Stojšice 40 vin. — Dijaške vstopnice 30 vin.

Mučen glavobol, kakor tudi pomanjkanje spanja so najčese pojavi vsled prepočasnega prebavljanja. — Iz znanstvenih poročil posnemamo, da se na c. kr. dunajski kliniki za živčne bolezni najraje vporablja naravna Franc Jožef-ova grenčica vsled tega, ker »Franc Jožef-ova« voda že v malih količinah zavžita, nalahko odstranja vzroke mnogih bolezenskih pojavov. 24

Štaterske novice.

Š Zopet naša zmaga. Pri Sv. Florjanu nad Bočem so se te dni vršile občinske volitve, pri katerih so zmagali liberalci samo v I. razredu, II. in III. razred pa sta naša. Živeli naši volilci!

Š Liberalizem se tudi v okolici »liberalnega« Središča pošteno krha. Pri Sv. Bolfenku pri Središču so v vseh občinah imeli nadoblast liberalci. A pred kratkim so izgubili kar celo dve trdnjavi: občini Vitan in Vodrance. Zmagali so pristaši »Kmečke zveze«. Živio!

— Za doktorja prava je bil danes promoviran na graškem vseučilišču starešina »Zarje« g. Boštjan Schaubach.

Š 40letna gosp. Srečka Stegnarja in njegove soproge. Mariborska narodna društva priredijo v proslavo 40letnice poroke gosp. Srečka Stegnarja in njegove soproge in obenem 70letnice gosp. Stegnarja v sredo, dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer v spodnjih prostorih Narodnega doma častni družinski večer. Z ozirom na velike zasluge, ki si jih je stekla rodbina Stegnarjeva in posebej gosp. Stegnar za narodno pro-

bujo v obče in za mariborska narodna društva še posebej, vljudno vabimo vse mariborske narodne kroge, da se kolikor mogoče številno udeležijo tega častnega večera. Sodeluje orkester »Glasbenega društva« in pevski odsek »Citelnice«. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

š Regulacije rek. Kdor pogleda v proračun štajerskega deželnega zbora za leto 1912., takoj vidi, da za regulacijo Drave, Pesnice in drugih rek po Slovenskem ni postavljen niti vinar. Vkljub temu si upajo naši slovenski liberalci lagati, da bi se regulacije že izvršile, ako bi ne bilo obstrukcije. Kako se naj regulacija izvrši brez vinarja denarja, to vejo samo liberalni tepci. Toda to lahko povemo, če bo katera reka na Slovenskem štajerskem regulirana, seveda z denarjem, potem bo to edino le uspeh slovenske obstrukcije. Niti »štajerc« glede regulacij v zadnjem času ni več upal napasti slovenskih poslancev, ker so njegovi krušni očetje dobro vedeli, da se bo Drava regulirala le takrat, če se ugoditi tudi v tem zahtevam slovenskih poslancev.

š Regulacija Sotle. Hrvaška vlada je naznanila štajerski naravnost, da bo do konca t. m. predložila svoje načrte za spodnji del Sotle; načrte za regulacijo zgornjega dela je naša vlada že napravila pred leti. Ljudstvo bo to poročilo gotovo z veseljem pozdravilo.

š Novo izobraževalno društvo na Sp. štajerskem. V Razboru pri Zidanem mostu se ustanovi v nedeljo 28. januarja Kat. slov. izobraževalno društvo. Župnija je zelo v hribih, ima vrlo ljudstvo, ki rado čita naše pošteno berilo. Veselimo se ustanovitve novega društva, ki bo gotovo velikega pomena.

š Občinske volitve v št. štetanu pri šmarju. Poročali smo v torkovi številki, da se vršijo občinske volitve v naši občini dne 18. t. m. Občinski odbor pa je volitve preložil na 25. t. m. Velja danes kakor zadnjič: S. K. Z. na krov, da odbijemo liberalni naskok!

š Podpore vinogradnikom. Za brezobrestna posojila vinogradnikom ni najti v proračunu štajerske dežele za leto 1912 prav nobene vsote. Slovenski poslanci se pogajajo, da tudi v tem oziru dosežejo ugodne uspehe. Toda strmite, v tem trenutku začnejo kričati naši liberalci po listih in shodih, da naj gredo slovenski poslanci brez odškodnine v Gradec. Kaj reče k temu liberalnemu izdajstvu slovensko vinogradništvo? Liberalci pomagajo krivičnim Nemcem v boju proti slovenskim vinogradnikom!

š Roparski morilec Kaiser obsojen na smrt. Sinoči je obsodilo porotno sodišče v Gradcu na smrt Jožefa Kaisera, ki je kriv roparskega pomora, izvršenega na dimnikarskem pomočniku Hapichu in kramarju Petru Zitzu in ker je oropal živinskega trgovca Petra Zitzo. Obsojenec je prosil po razsodbi, da bi ga sodni senat priporočil najvišji milosti.

š Poučni govor o kmetijstvu bo imel v nedeljo 21. t. m. popoldne ob 2. uri v šoli na Ljubečnici pri Celju potovalni učitelj g. Franc Goričan. Ker je tako predavanje posebno za današnje gospodarske razmere jako važno, se vsi, kateri se za napredek kmečkega stanu zanimajo, vabijo, da se shoda v prav obilnem številu udeležijo.

š Slepac. Iz Sv. Barbare v Halozah. Zadnji čas klatil se je v Podgorcih stanujoči krojaški pomočnik Franc Preac, kot zastopnik firme »Alfa Separator« iz Dunaja z ponarejeno legitimacijo v krajih Ljutomer, Ormož in Ptuj. Spehljal je več kmetov na led, da so si naročili brzoparilni stroj ter jim izdal ponarejena naročila. Obenem je sprejemal tudi predplačila na naročila in opeharil za tisti denar dotične naročnike. Konečno je tem sleparijam napravil konec orožnik Troboš iz Zavrča in je sleparja izsledil ter ga pripeljal k sodnji v Ptuj.

š Sejmi v celjskem okraju so dovoljeni: 22. januarja v Teharjih, 29. jan. v Vojniku, 5. februarja na Dobrni, 3. februarja na Kalobju in Trbovljah, 10. februarja v St. Jurju ob južni železnici, 14. februarja na Ponikvi, 24. februarja v Laškem trgu. Na sejme se ne sme priegnati živina iz občin St. Pavel pri Preboldu, Griž, St. Peter v Sav. dol. ter iz vranskega okraja.

š Mariborsko gimnazijsko podporno društvo imelo je 14. t. m. pod predstvom gimnazijskega ravnatelja dr. Tominška svoj občni zbor. Izvoljeni so v odbor naslednji gg.: prelat Karol Hribovšek, prof. Šorn, deželnosodni nadsvetnik Anton Liebisch, stolni dekan dr. Iv. Mlakar; revizorjem: prof. Karl Zahlbruckner in dr. Adolf Pečovnik; zapisničarjem prof. dr. Ant. Medved in prof. Kociper; knjižničar prof. Alfred Fink; prednik pa je postal prof. pravilih brez izvolitve gimnazijski ravnatelj dr. Tominšek. Dr. Tominšek je poročal, da šteje knjižnica 959 knjig. V dijaški kuhinji pa je imelo okroglo 100 dijakov prosto hrano po enkrat ali dvakrat na teden. Društvo ima 9600 K kapitala.

Za leto 1912. pa ima društvo na razpolago že okrog 3000 kron. Občni zbor je imenoval mil. gosp. knezoškofa dr. Mihaela Napotnika, kot največjega podpornika društva, častnim članom. Odslej bodo dobivali revnejši dijakji od društva tudi nekaj obleke vsako leto.

š Umrl je dne 18. t. m. v Hočah pri Mariboru v občini Rogoza veleposestnik, gostilničar in član raznih javnih zastopov gospod Peter Frangeš. Rajni je bil dolgo vrsto let župan. Kot vzor katoliškonarodnega Slovenca se je pokazal posebno pri vsaki volitvi. Pogreb se vrši danes, 20. t. m. Vrlemu Slovincu svetila večna luč!

š Poročilo se je v št. Ilju v Slov. goricah dne 17. januarja g. Matija Kren, posestnik na Stari gori z gđ. Ivanka Gornik, kmečko hčerko v Ceršaku. Na gostiji, pri kateri so bili navzoči mnogi odlični obmejni Slovenci se je nabralo za »Slov. Stražo« 16 K 80 vin. Hvala!

š Iz politične službe. Kot praktikant je za politično službo so vstopili na štajerskem absolvirani juristi Aleks. Kropsch, Otmar Pirkmaier in Peter Vaupotič.

š Cerkven rop. Zadnje nedeljo ponoči je vlomil nek zlikovec v farno cerkev pri Sv. Rupertu nad Laškim trgom, razbil notri pušico ter ukradel iz nje denar. Moralo je biti v pušici okrog 40 kron denarja. Za vlomilec ni sledu.

š Elektrarna v Mariboru. Kakor se govori, mislijo ustanoviti v Mariboru elektrarno, ki bi stala ob reki Dravi. Začela so se v tej zadevi že pogajanja z deželnim odborom. Namestnik grof Clary in Aldringen je baje obljubil poslancu Wastianu, ki je bil v tej zadevi pri njemu, da bo ustanovitev tega občekoristnega podjetja za Maribor in okolico podpiral, kolikor bo v njegovih močeh.

š Nezgoda. Poštni voz, ki vozi iz št. Lenarta v Slov. goricah v Maribor, se je v sredo 17. t. m. zvečer blizu Sv. Marjete pri Pesnici prekucnil čez škarp. En konj je ubit, potniki pa precej poškodovani. Krivda polzka snežena pot.

š Drobne novice. Čebelarstva podružnica pri Sv. Trojici v Slov. goricah ima v nedeljo, dne 28. t. m. po rani službi božji svoj redni občni zbor pri g. Mlinariču. Predava g. Juranič. — Požarna bramba na Polzeli priredi v nedeljo 21. t. m. veselico pri gosp. Cimpermanu. Na sporedu je dr. Krekova igra »Tri sestre« in več drugih stvari. — Izobraževalno društvo v Novi cerkvi pri Celju ima v nedeljo popoldne svoj občni zbor v mežnariji. Udeležite se ga v obilnem številu! — Poročil se je v Veržeju trgovec Alojzij Eržen z gospo Julijano Rožman, gostilničarko in posestnico.

Koroške novice.

k Koncert koroških Slovencev. Celovški Slovenci prirede v korist spomeniku slovenskih skladateljev bratov I p a v i c e v v nedeljo, dne 21. januarja 1912, ob 8. uri zvečer koncert v veliki dvorani hotela Trabesinger. Vstopnina: prvi sedeži po 2 K, srednji 1 K 20 vin., zadnji 80 vin., stojšča 40 vin.

k Tombola v korist koroškim Slovincem! Podpisana »Zveza« priredi meseca februarja 1912 prvo veliko tombolo v prid koroškim Slovincem. Blag in važen namen zvezinega delovanja itak poznate: Buditi Slovence od laške do štajerske meje, od starodavne Gospe Svete do Karavank, izobraževati ljudstvo po neštevilnih shodih na narodnem, gospodarskem in verskem polju, započeti moderno socialno delo v vsaki vasi, kjer se sliši slovenska beseda, nadomeščati koroškim Slovincem glede materinega jezika ljudsko šolo, zastaviti pot pruskemu prohodrimovstvu, ki prodira proti jugu, z namenom, Jugoslovanom iztrgati vero in narodnost ter jih tako pripraviti za prihodnjo vse-nemško državo. Te nad vse težavne naloge se je pa lotilo par ubogih privatnih oseb, in čedalje bolj se zavedajo, kaj so oni in kaj je sovražnik. »Zveza« za svoje delo nima niti enega rednega dohodka, odvisna je več ali manj od milih darov; zato si mora na različne načine iskati sredstev. Prirediti torej hoče veliko tombolo meseca februarja 1912 ter pozivlja vse prijatelje, da ji pošljejo ali v denarju ali v drugi obliki kakšen dobiček. »Zveza« hvaležno sprejema vse darove, slike, knjige, albume, vsakovrstne okraske, pa tudi koristne stvari n. pr. nože, ure, pisalno orodje. V prvi vrsti pa želi »Zveza« zbrati darila, ki so kmečkemu ljudstvu koristna, tako n. pr. poljska, hišna in kuhinjska orodja, sploh sprejme »Zveza« hvaležno vsak tudi najmanjši dar. Darovi naj se pošljajo na naslov: »Slovensko krščansko-socialna Zveza za Koroško« Celovec, Pavličeva ulica 7.

DRUŠTVENE VESTI.

Vič Gince. Prihodnjo nedeljo, dne 28. t. m. se uprizoni na našem odru pri-

mijera »Kralj Samo«, drama iz življenja Slovencev v sedmem stoletju. Snov drame je vzeta izza časa, ko se je zrušil sloveči št. Ivanski samostan ob Tilmavu v razvaline do leta 630. Nastopi do 60 oseb v starodavnih slovenskih nošah. Obrazci za posamezne obleke posneti so po votivni sliki akvilejske cerkve, ko patrijarh Pavlin II. blagoslavlja slovensko furlansko vojsko, ki gre nad Obre. Vstopnice se dobe v prodajalni del. konsum. društva od srede naprej.

— Prostovoljno gasilno društvo v Višnjigori priredilo bo v nedeljo 28. t. m. v prostorih gostilničarja Franc Škufca tombolo z prosto zabavo in petjem. Začetek ob četrti uri popoldne. Cisti dobiček je namenjen za nabavo potrebnega gasilnega orodja.

Za šolske otroke

Da mnogi otroci v šoli nič prav ne napredujejo, so nepazljivi in trudni, je prav mnogokrat vzrok šibka sestava telesa. Pospešitev mnogokrat primanjkujejoče slasti do jedi in boljše prehrana je tukaj brezpogojno na mestu. Nič ni zato bolj pripravno, kot že desetletja preiskušena

Pristna samo s to znamko — kot garancijskim znakom Scottovega ravnanja

SCOTT-OVA EMULZIJA

Dalje časa vseskozi redno zavžita, ojači deklice in dečke tako razveseljivo, da jim postane šola in učenje zopet veselje.

Pri nakupu naj se zahteva izrecno Scott-ovo emulzijo Znamka »Scott«, ki je že nad 35 let vpejana, jamči za dobroto in učinek. — Cena izvirni steklenici K 2-50. — Dobi se v vseh lekarnah.

10

Oslovski kašelj mnogo ugodnejše in lažje prestanete ter hitrejšo preteče, če od začetka rabite zdravniško toplo priporočen Thymomel Scillae iz lekarne B. Fragnerja v Pragi. Steklenice po 2 K 20 h se dobijo skoro po vseh lekarnah, vendar pazite zelo na ime Thymomel Scillae.

Zobna krema

KALODONT
Ustna voda

Matildin vrelec

najfinejša in najdragocenejša alkalična grenčica je najsigurnejše sredstvo ob prehudih tvoritvi kisline, pri obolenju sopil in prebavil, pri boleznih jeter in obistij.

Ta voda se da izobno mešati z vinom.

Glavni zastopnik za Kranjsko: Franc Schantel, Ljubljana, Franc škanska ul.

Zaloga v Ljubljanskem skladišču Krisper-Tomažič, družba z o. z.

Priporočamo hitre

drože (presgerm)

iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, Frančiškanska ulica 8. Izobno blago! Točna postrežba. Zahtevajte drože v prid »Slovenske Straže«.

LEPO STANOVANJE

s štirimi (eventualno tremi) sobami se odda: Slovenski trg št. 8 (pred sodnijo) s 1. februarjem 1912. — Več pri hišniku. 216
Prodaja se zaradi družinskih razmer dobro idoča

Javna prodaja.

V ponedeljek dne 22. januarja 1912 ob pol 11. uri dopoldne se vrši javna prodaja

mrtvaških voz in druge oprave

na licu mesta Radeckega cesta 3. Kupci se vabijo.

210

Rojina in Turk.

Spretno dekle

v starosti od 16 do 20 let, tudi začetnica z dežele se išče za trgovino meš. blaga v večjem kraju

na deželi. Vstop takoj. Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo »Slovenca« pod šifro »Trgovina«.

209

Slovinci, pozor!

Blizu deželnega kopališča na Dobrni pri Celju je pod zelo ugodnimi pogoji na prodaj moderno urejena

pekarija velika žaga in mlin s kovačnico.

Kupi se lahko vse skupaj ali pa vsako posebej. Nadaljna pojasnila daje »Hranilnica in posojilnica na Dobrni«.

197

Kuharica

išče službe pri kakem samostojnem gospodu duhovniku. — Naslov: Franja Kovač, pivovarna, Laški trg.

208 2

Sprejme se takoj

! vajenec za krojaško obrt !

pri JOS. KASTELICU, krojaškem mojstru v Ljubljani, Vodnikov trg.

207 5

Zelo dober zaslužek

za krošnjarje s prodajo najboljših oslů na svetu. Vprašanja pod: »Gegen Kassa Nr. 1679« 199 na Hasenstein & Vogler A. G., Duna 1/1.

Celje Slovenska tvrdka! Celje

Izdeluje velike 198 26

mostne tehtnice

vseh sistemov in velikosti za tehtanje vozov in živine. Prevzame iste tudi v prenovljenje.

IVAN REBEK, stavbeni in umetni ključavničar, Hermanova ulica št. 10.

Iv. Kacin

Novi Vodmat št. 151, Ljubljana.

Izdelujejo se vsake vrste harmoniji

po najnovejšem ameriškem sistemu. Oddaja se tudi na obroke. — Cenik franko in gratis. 196

Globoko potrtem srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskrenoljubljeni, nepozabni soprog, sin in brat, gospod

RUDOLF KUNSTELJ

gostilničar in posestnik 203

danes ob 12. uri opoldne po dolgi mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v 45. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika se vrši v nedeljo 21. januarja ob pol 4. uri pop. iz hiše žalosti v Radoljici na domače župno pokopališče. Svete maše zadušnice se bodo brale v domači župni cerkvi.

Predragega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin. Radoljica, dne 19. januarja 1912.

Neža Kunstelj, soproga.

Ivana Kunstelj, mati.

Terezija Medič, roj. Kunstelj, sestra.

Krvav list iz zgodovine ruskega sistema. Pregarjanje katoličanov na Ruskem. — O tem predmetu se je prejšnji mesec vršilo predavanje v Ljudskem domu in sodaj je izšla posebna brošura. V prvem delu brošure se pojasnjuje holmsko vprašanje od zgodovinske in pravne strani. To vprašanje je ena glavnih prepornih točk med Rusi in Poljaki in silno dražljivo. Ravno sedaj je stvar na dnevnem redu v ruski dumi in raditega je sedaj jako aktualna. Glavni del brošure, namreč drugi in tretji del, opisuje pregarjanje katoličanov na Ruskem (v holmski deželi in na Podkassju) tekom zadnjih štiri-deset let. Prizori, ki se tu razgrinjajo, so naravnost strašni in pretresljivi in nikdo bi ne verjel, da se je kaj takega moglo dogajati v Evropi do naj-novejšega časa. Zdi se, kakor da bi bilo tu zbrano vse v majhnem okvirju, kar se je vršilo kedaj na zemlji verskih pregarjanj. Dogodki so naštet po dekanijah in po farah, navedeni so dnevi, kedaj se je godilo in imena vseh, ki so bili prizadeti, vsak dogodek je popolnoma verodostojen. Seveda je bilo mogoče omeniti v majhni brošuri samo malo število slučajev. Tretji in zadnji del brošure pojasnjuje stališče katoličanov v teh krajih po takozvanem tolerančnem ukazu, s katerim je navidez katoličanom na Ruskem zagotovljena verska prostost. Brošura je zanimiva in odpira čitatelju čisto novo obzorje, ter ga informira o stvareh, o katerih dosedaj večinoma ni imel niti pojma. Čital jo bo rad in z zanimanjem ne samo, kdor se posebej peča s slovanskim vprašanjem, ampak tudi drugi. Naj bi prodrla globoko med ljudstvo in našla mnogo čitateljev. Dobi se v Katoliški bukvarni ali pa pri pisatelju dr. Leopold Lenard-u, Katoliška tiskarna, Stane 80 vin.

Bogata želez denarnih mogolcev.

Naši denarni mogotci imajo zdaj veselo čase. Na dunajski borzi so postopili vrednosti avstrijskih državnih popirjev na 90 K 75 vin. To se pravi, da stane državni obvezni popir, ki je vreden 100 K, le 90 K 75 vin. To so storili zato, ker išče naša država zdaj zopet posojilo. Tako siabo niso naši popirji še

nikdar stali. Naša krona renta je bila l. 1898. vredna celo 102 K 95 vin. Zadnja leta je pa padla. Deloma so to povzročili karteli, ker so radi dobičkov pri karteliranih podjetjih denarni mogotci pričeli nalagati denar v industrijske popirje. Deloma pa tudi in to osobito zadnje čase, zato, da napravijo denarni mogotci, ko najame država posojilo, lepo kupčijo seveda na škodo davkoplačevalcev.

Kakor smo včeraj kratko poročali, so se vršila na Dunaju posvetovanja z bogatimi bankirji o najetju novega posojila. O teh posvetovanjih se poroča, da je konzorcij denarnih mogolcev pripravljen, da prevzame od države zakladnih zadolžnic za 130 milijonov kron in sicer najbrže proti kurzu 97-30. Priponimo, da se zakladne zadolžnice obrestujejo s 5%. Nadalje pa prevzame konzorcij tudi približno 200 000 000 K vredne kronске rente in sicer proti kurzu 89 K 75 vin. Tako neugodne kupčije naša država izlepa še ni napravila. Ko so najeli prvič posojilo leta 1893., so oddali popirje za 92 odstotkov imenske vrednosti, še ugodnejšo kupčijo je pa napravila država, ko je oddala kronsko rento l. 1903. proti kurzu 99 K 75 v. Zdaj so pa časi slabši postali. Sicer premoženje velikih bogatašev vedno bolj narašča, a zato ga tudi bolj tišče in draže. Obrestna mera znaša že danes v naši državi 4 1/2 odstotka.

Medtem ko se je tako hudo podražil avstrijski denar, pa poroča naš korrespondenčni urad iz Berlinu, da je prevzel v Berlinu konzorcij, ki ga vodita nemška in pruska državna banka, od nemške finančne uprave 80 milijonov mark posojila proti kurzu 101-40! Nemčija ima vrejene finančne razmere, velike državne dohodke, ki jih mi nimamo.

Ugodna prilika!

Iz proste roke se proda na mirnem kraju ležeca, le 1/2 ure od srednje mesta (in spadajoča še pod mesto), se nahajajoča novozidana

visoko pritlična hiša

z velikim vrtom in obsežnim dvoriščem na lepem solnčnem prostoru tik postaje elektr. cestne železnice. Pripravna tudi za kakoga vpokojenca. Placilni pogoji zelo ugodni. Naslov pove upravništvo lista.

G. F. Jurásek

prvi in edini slov. vglasevalec in trgovec glasovirjev

v Ljubljani, Poljanska cesta 13
Glasovirje, planine in harmonije

iz prvovrstnih dvornih in komornih tvrdk imam v lastni zalogi, bogato izbiro po solidnih cenah.

Jamčim pismeno 10 let!

Stare glasovirje imam vedno v zalogi!

Vglasevanje

vseh sistemov glasovirjev in harmonijev, ter vsa popravila izvršujem precizno in ceno.

Stare glasovirje ugodno zamenjam.

GLASBENI MATICI in drugim slovenskim zavodom vglasuje glasovirje izključno le **koncesionirana tvrdka G. F. Jurásek.**

Lepo stanovanje

obstoječe iz treh sob, kuhinje, verande in porabe vrtu v Rožni dolini št. 217 (Vila Fany) nasproti peka se za takoj ali pozneje ceno odda. Več pri fotografu **Franc Kunc, Wolfova ulica 6.**

Svarimo

vsakogar, če kašlja, je hripav, zasližen, nima pravega teka, mu pojemlje telesna teža, se ponoči poti, se slabotnega in utrujenega čuti ali če zaznaja te nevarne znake na družini

naj ne polaga različna skrivna sredstva na žilodec, ampak takoj naroči

Örkény-jev **LIPOV MED** sirup da prepreči razširjanje bolezni.

Örkény-jev lipov med (sirup) prebaha vsa podobna sredstva, miri kašelj, izvrstno topi sline, boljši tek in odpravi nadežni in slabotni nočni pot. Na angliški razstavi odlikovan z zlato kolajno. Steklenica za vzorec stane 3 K, velika steklenica 5 K, 3 velike steklenice poštno prosto 15 K. Naroča se po p. vzetju ali če se pošlje denar naprej pri edini izdavi ov. tajni **RUGO ÖRKÉNY-jeva lekarna, Budapest, Thököly-ut 23. Tel. 67.**

Razpisuje

se do 28. februarja 1912 služba

organista in cerkovnika

v Hodišah, Koroško.

Služba daje v gotovini 400 K brez pripadkov. Zreven ima cerkovnik vrt, nekaj polja in travnikov za uporabo in dodi 4 klatre drv. Nastop 11. apr. 1912.

Župni urad Hodiše, Koroško.

Jšče se

za takoj

hišna,

zmožna tudi v šivanju, proti dobri plači.

Kje, pove upravn. „Slovenca“.

Za 2 konjski stojišči je kompletna, dobro ohranjena

oprava za hlev

na prodaj in se lahko ogleda na Resljevi cesti št. 30, Ljubljana.

Tvrdba

Franc Dolenz, Kranj

išče

pomočnika, izurjenega železninarja.

Najcenejše **dežnike in solnčnike** domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu občinstvu in preč. duhovščini **JOSIP VIDMAR, tovarna dežnikov, Ljubljana**

Prad Skofljo št. 19.

Prešernova ulica št. 4.

6334 Popravi točno in ceno. 17

P. n.

Na mnogotere neosnovane govorice izjavljam izrecno, da ni res, da bi jaz nameraval svojo trgovino prodati ali opustiti. Tudi ni res, da nameravam lokal, katerega ima v moji drugi hiši na Mestnem trgu št. 23 v najemu tvrdka L. Mikusch, oddati neki tuji tvrdki. Obenem svarim vsakogar pred razširjanjem takih lažljivih vesti, ker bom odslej v vsakem slučaju sodnijsko zasledoval raznaševalce škodoželjnih novic. Slavnemu občinstvu pa, katero me je doslej tako obilno počaščalo s cenjenimi naročili, se za zaupanje najtopleje zahvaljujem in prosim, naj tudi nadalje še zaupno kupuje v moji trgovini, ki se nahaja na Mestnem trgu št. 22 v stari Souvanovi hiši, kjer bo vedno dobro in solidno postreženo.

V Ljubljani, dne 20. januarja 1912.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Franc Souvan sin.

Z ozirom na najnovejšo cenitve mednarodne zveze za sladkorno statistiko je Evropa letos (1911/1912) samo 614 milijone ton sladkorja producirala, napram 8 milijonom ton v sezoni 1910/1911. Največ sladkorja je letos pridelala Nemčija, namreč 1.132.000 ton, Avstro-Ogrska pa le 370 tisoč ton. Nezadostni pridelek in vedno večji konzum sladkorne pese vzpodbujata tovarnarje k zvišanju cen in konzumenti stoji končno pred vprašanjem, ali sladkorja ne kupijo ali pa sprejmejo nanovo zvišane cene. V tej smeri so zlasti pretiravali tovarnarji in sladkorni trust v severnoameriških Združenih državah, ki so tudi prišli s protitrustovsko zakonodajo v konflikt. To sicer gospode ni oplašilo, kajti razpusti nameravajo svoje mreže tudi preko Indije in Vzhodne Azije. Nedavno tega sta se baje dva odlična voditelja sladkornega trusta vrnila s svojega potovanja v Indijo, Kitajsko in Japonsko, Južno in Vzhodno Azijo. O uspehih njunih študij se seveda vzdržuje popolna tajnost. Avstrijski konzul v Kalkuti sicer poroča nekaj podatkov o tozadevnih pogajanjih. V Indiji se namerava zgraditi nova sladkorna tovarna, kolikor mogoče velikega obsega, ki bi stala 300.000 funtov sterlingov, to je 12 milijonov kron. Potrebni kapital za to podjetje bi dal sladkorni trust. Sposobnejše, že obstoječe indijske sladkorne tovarne, okoli 5 do 6 po številu, bi se pridružile tej skupini v skupni prodajni organizaciji, ki bi jo kontroliral trust. Indija, dežela, ki producira 34% trstičnega sladkorja na svetu, nudi s svojimi 315 milijoni prebivalcev Amerikancem, katerim postajajo tla doma že prevroča, dragoceno polje za eksport in izkoriščanje. Vzrok, zakaj razpolaga Indija le z neznatno sladkorno industrijo in zakaj se v Indiji pridelani sladkor pridobiva še vedno v domači industriji po zelo primitivnih metodah, leži v tem, ker je malo racionalno obdelanih in gojenih plantaž sladkornega trstičja. Trud vlade, dvigniti kulturo sladkornega trstičja na ono višino, kakršno so n. pr. dosegli na Javi, je onemogel ob pasivnosti indijskih poljedelcev. Treba je le še počakati, kako stališče bo zavzela Anglija napram načrtom sladkornega trusta, kajti Angliji je ležeče na tem, da dobiva poceni sladkor in da varuje obnem indijske sladkorno industrijo. Amerikanci bi pa pri zasledovanju svojih namenov na svetovnem trgu dražili sladkor do dosegljive meje in spravili indijsko sladkorno industrijo popolnoma v svojo oblast. Proti temu se bo pa Angleška gotovo odločno branila. Konflikti in vojne med modernimi narodi pa nastajajo, kakor je videti, vedno bolj vsled prepira med dvema močnima tekmečema o »pravici« izkoriščanje tretjega slabjšega.

Visoke cene sladkorja so napotile iznajdljive duhove do tega, da iščejo cenejšega nadomestila. Tako poroča n. pr. avstrijski konzul iz Clevelanda (Ohio) o poizkusih, pridobivati sladkor iz neke vrste javorja, takozvanega sladkorjeveca. V državi Ohio je malo sladkorja, nasprotno pa bo pridobivanje sladkorja iz tega javorja plodonosen dohodek za kmetijstvo. Sladkorni javor raste v državi Ohio zelo pogosto in je zelo cenjen, ne le zaradi svoje bujne rasti kot senčnato drevo in svojega lesa, temveč v prvi vrsti zaradi svojega bogatega sladkornega soka. Število sladkornih javorjev v državi Ohio se ceni na 2.811.268. Proces pridobivanja zelo okusnega in splošno priljubljenega soka iz tega drevesa je zelo enostaven ter plodonosen. Medtem ko večja podjetja s strojnimi pripravami pridobivajo sok teh dreves in predelujejo v sladkor, je ostal navadni farmer še pri primitivnem navrtanju debela ter kuhanju zbranega soka v velikih kotlih na licu mesta. Ta sok, ki se pri kuhanju zgosti, ima na trgu zelo mnogo odjemalcev. Kako plodonosno je to pridobivanje sladkorja, nam dokazuje dejstvo, da so leta 1911. pridelali 727.346 galon (galona = okoli 4 litre) sirupa in 85.891 funtov sladkorja. Sok, oziroma sladkor se večinoma porabi za izdelovanje kandi in bonbov, vendar ga pride tudi znaten del v kuhinjo in na mizo kot pridatek k zajtrku, kruhu ali kaki drugi jedi.

Sladkor, kava, kavčuk in žito se nam kažejo pravzaprav kot mednarodni pridelek, čegar ceno se skuša zvišati in z druge

strani zopet znižati. Evropeci bomo imeli z ozirom na produkte, ki jih ne moremo sami pridobivati, vedno bolj vezane roke in bomo vedno bolj odvisni od produktivnih dežel ali pravzaprav od tam vladajočih trustnih magnatov, in naj bodo to vlade ali posamezniki, je vseeno glede na učinek.

NEIGE DE FLEURS

nova znanstveno izdelana 2936

Krema za roke in obraz

Zdravstveno najboljšo toaletno sredstvo

Zaloga v Ljubljani: Drožerija Cvančara

Kontoristinja

boljša moč, popolnoma izurjena slovenske in nemške korespondence, stroje-pisja in knjigovodstva, se sprejme takoj v stalno službo. — Lastnoročno pisane ponudbe z navedenimi dokazili dosedanjega službovanja, oziroma zmožnosti na upravo »Slovenca« pod »Zmožnost« do 25. t. m. 184

Proti katarom

sopilnih organov, pri nahodu, hripavosti in vratnih oteklinah, draži, priporočamo 12 II

MATTONIJEV

GISSHÜBLER

naravna
alkalična kislina

katera se z uspehom rabi sama ali pomšana z gorkim mlekom.

Ta miloraztapljajoče osvežujoče in pomirjivo deluje, pospešuje ločitev sleza in se v takih slučajih posebno dobro obnese.

Izvirnik: Giesshübler Sauerbrunn, želez. postala, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franco.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večji specializirani prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zal. ge. pri Mihael Kastner u. Peter Laosniku in Andre. Šaribons. Ljubljani. 3997

Zaščitna znamka „Sidro“

Liniment Capsicomo

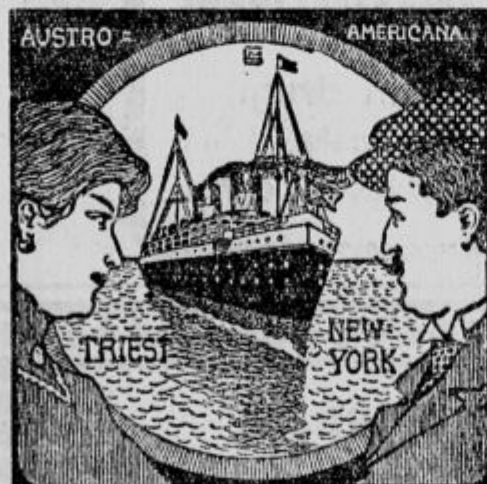
Nadomestek za Sidro-Pain-Expeller

je splošno priznana kot izvrstna bel blazilica in odlična mazila pri prehladitvah, ceni 80 vin., K 140 in K 2—, se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakopovanju tega posred. priljubljenega domačega sredstva, naj se jemljejo le originalne v škatljah z našo zaščitno znamko „Sidro“ potem se je gotovo prejel orig. izdelek

Dr. Richterjeva lekarna pri „Zlatem loru“ v Pragi

Elizabetna cesta št. 5. nova. 2935

Potniki v Ameriko

Kateri želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovati naj se obrnejo na

Simona Linetelxa

v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.

Brezplačno Pojasnila daje se brezplačno.

Langen & Wolf, Dunaj X.

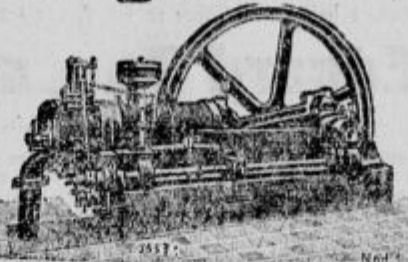
Zastopnik: Gabrijel Brinšek, Ljubljana, Bleiweisova cesta 16.

Izdelek prve vrste.

3362

Najcenejši obrat.

Originalni „OTTO“-motorji.

Kurivo: bencin, bencol, surovo olje, sesalni plin, svetilni plin i. t. d., i. t. d.

Nad 100.000 dobavljenih.

Motorji na surovo olje
sistem Diesel. Najceneja uporaba kuriva.

Zahtevajte prospekt šte. 567.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez Antwerpen v Boston.

je proga
rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Lapland“, „Finland“, „Kronland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Samland“, „Gothland“, „Marquette“, „Menominee“, „Manitou“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-Yorkom, so snaznost, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice ponovno urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorske 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri »Starem tišlerju« 4000

Neobhodno potrebna za vsakogar

je moja novo-konstruirana acetilenska ročna svetilka

popolnoma iz medi, najfineše ponikljuna, krasno svečeta, nosi se lahko na roki, na jermenu, da se tudi obeti. Držalo se lahko sname. Zelo praktična za dom in cestno razsvetljavo. Cena 5 K

Acetilenska svetilka za kolesarje

3322 1 K 3—, 4—, 450. — Pošilja po povzetu

H. WEISSBERG, Dunaj, II., Untere Donaustrasse 23.

Cenik o svetil. an, kolesih in železnih strojih zastoj in franco.

Dopisuje se v slovenskem in hrvaškem jeziku.

MARIJA SATTNER

Ljubljana, Dunajska cesta 19, II. stop., II. nadst. (Medijatova hiša).

se priporoča prečistiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah pluvijale, obhajilne burze, štole in vse za službo božjo potrebne stvari, priprosto in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlajem vezanju. — Izdeluje tudi

bandera in baldahine

ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. — Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. — Prenovljenje starih paramentov tudi radovoljno prevzame.

13

Brzjavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vagal Marijin trg — So. Petra cesta. Dejniški kapital in reserve 52.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznihih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

3999

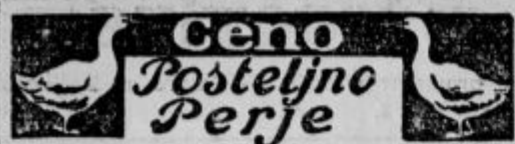
Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in tuzemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja.

Ustmena in pisarna pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vseskar brezplačno. Stanje duarnih vlog na hranilne knjižice dne 31. decembra 1911. K 68.262.023.

Išče se zanesljiva, krščanska

zakonska dvojica

ki bi hotela v našem sprejeti in
voditi slovensko gostilno v
obmejnem kraju. — Ponudbe
sprejema uprava lista.

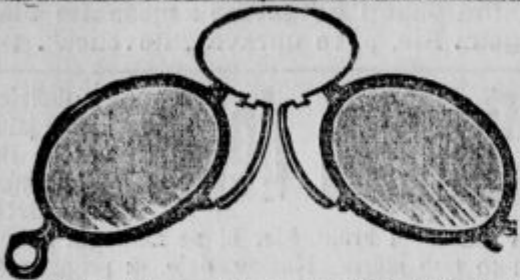

1 kg sivca skubljenega K 3.—, boljega K 2.41, pol be-
lega prima K 2.50, belega K 4.—, finega mehkega puha K 6.—,
prvovrstnega K 7.—, 8.— in 9.60. Sivca puha K 8.—, 7.—,
belega finega K 10.—, prsnega puha K 12.—, od pet kg
naprej franko.

Dovršene napolnjene postelje

iz gostega, trpežnega, rdečega, modrega ali belega (zlat
namig) blaga. 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z
2 vzglavnicama, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, zadostno
napolnjena z novim, sivim, puhašim in trpežnim postelnim
perjem K 16.—, s pol puhom K 20.—, s puhi perjem K 24.—
Posamezne pernice K 10.—, 11.—, 14.—, 16.— Posamezne
vzglavnice K 5.—, 3.50, 4.— Pernice 200x140 cm velike K 13.—,
15.—, 18.—, 20.—, Vzglavnice 90x70 cm velike K 4.50, 5.—,
5.50. Spod. p. rnice iz najbolj. gradila za postelje 180x116 cm
velike K 15.—, 19.—, razpošilja proti povzetju ali naprej
vplačila 2427

Maks Berger Dešenica 343/a Češki les
Nikak riziko, ker se zamenjava dovolj ali denar vrne.
Bonati ilustr. ceniki vsega postelnega blaga zastoj.

Izprašan optik

Fr. P. Zajec Ljubljana,
Stari trg 9

priporoča veliko zalogo očal, ščipalcev,
toplomerjev, barometrov ter vse optične
izdelke.

Očala in ščipalci po zdravniškem receptu.

Popravila se izvršujejo dobro in ceno.

Ceniki brezplačno. 971

C. kr. oblastveno potrjeno učilišče

-- za krojno risanje --

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

Dobi se tudi kraj po životni meri.

Proč z britvijo!

Zakonito zavarovano. : Higienično brijenje :
brez noža, brez apa-
rata. — Treba samo
namazati z milom,
oprati in v 5 minut
je brijenje brezhibno
opravljeno. Ranjenje
izključeno. — Nikake
bolezni. Ne peče vas,
kot po britvi. — Naš izdelek „Messer weg“ je za-
varovano neškodljiv, in ga stalno nadzoruje sodni
kemik dr. G. Bischoff v Berlinu. Edini oblastveno
preizkušen brivski izdelek. Velika skatija za ca. 50-
kratno rabo proti vposlatvi K 3.50 ali ali po po-
vzetju (50 v. več). Kompl. garnitura potrebnih K 1.

„Messer weg“-Vertrieb, Dunaj

II. Schöllerhofgasse 5 odd. Z. 74

Številna zdrav. priznanja. 1000 priznanih pism.
V inozemstvu z velikim uspehom že 3 leta uvedeno.

Hiša

se proda zavoljo preselitve v sredini
mesta. Poizve se na Marije Terezije
cesti 16 pri gospej Orešič v Ljubljani.

Po infekciji

so se že pogosto neznatne rane spremenile
v zelo hude. Zato pokrite vsako rano z zato
najbolj prikladnim sredstvom. 3120

Zo 40 let se je izkazalo mečlino vlažno mazilo tako-
zvano praško domače mazilo, kot zanesljivo sred-
stvo za obvezo. To obvaruje rane, ojačuje vnetja in
bolečine, bladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica 70 vin. Proti pred-
plačila K 3.45 se pošljejo 4 pu-
šice, za K 7.— pa pušic po-
stane pristo na vsako po injo
avstro-ogrske monarhije.
Vsi deli embalaže imajo po-
slovno deponovano var-
stveno znamko.

Glavna zaloga 312

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri Črnem orlu“

Praga, Mala strana, vogal Nerudova ulice št. 203.
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.

V Ljubljani: Dr. G. Piccoli, Jos. Čizmač, Rih. Sušnik

Skrbna gospodinja manjša druginjske izdatke s spretno uporabo živil.

Popolna izraba živil je ob času vseobče druginje naravnost
življenska potreba.

Kuhinja zahteva od nas največ izdatkov, zato bodi tudi naša
prva skrb, da vpeljemo v kuhinjo vzorno gospodinjstvo. Kuhati
mora znati ne samo vsaka kuharica, ki si s tem služi svoj kruh,
temveč tudi vsaka gospodinja.

Spretna kuharica pripravi s skromnimi sredstvi okusnejša
jedila, nego slaba gospodinja z najdražjimi pripomočki.

Skrbni starši pošiljajo svoje hčere v mesta, da se priučijo ku-
hanju; ker pa nima vsako dekle petičnih staršev, si mora na drug
način prisvojiti kuhinjsko umetnost.

Temu namenu bo najbolje služila nova knjiga:

Magdalene Pleiweisove

Slovenska kuharica.

Sesti natis

izpopolnila in predelala

S. M. Felicita Kalinšek

šolska sestra in učiteljica na „Gospodinski šoli“ v Ljubljani.

Knjiga je že od davnega časa vdomačena pri naših kuharicah
kot zanesljiva vodnica v kuhinjskih poslih. Nova, šesta izdaja te
knjige pa prejšnji ni več podobna, ker je vsa prenovljena, izboljšana
in izpopolnjena. V knjigi je vsa kuhinjska umetnost docela izčrpana,
kajti v nji najdeš najpreprostejšo kmetško do najfinejše gosposke jedi.

Ne le začetnica, tudi dobra in izkušena kuharica se bo z njeno
pomočjo povzpela do viška kuhinjske umetnosti.

Kuharica, ki se bo ravnala po njenih na-
svetih, bo znala vsako stvar dobro porabiti
in bo z malimi stroški huhala dobro in okusno.

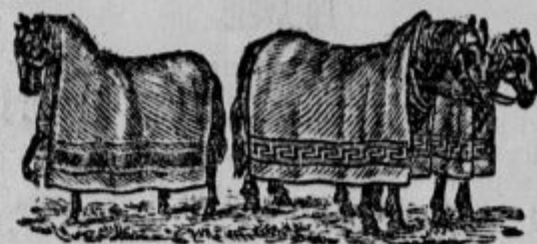
„Slovenska kuharica“ bo ustrezala vsem dejanskim potrebam
in si jo bo omislila vsaka zavedna in ukaželjna slovenska kuharica
in gospodinja.

Knjiga je izšla v dveh izdajah:

Velika izdaja, ki ima 18 krasnih, večbarvnih tabel in mnogo
slik med besedilom, stane broš. K 5.20, vez. K 6.—, po pošti 30 v. več.

Okrajšana izdaja brez slik in prikrojena za vsakdanje razmere,
stane broš. K 3.—, vez. K 3.60, po pošti 30 vin. več.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Združene tovarne za volnino prodajajo letos
zopet izključno po meni 4000 komadov takozvanih

voiaških kocev za konje

za ceno le K 4.40 komad in K 8.60 za par
(6 parov franko na dom) naravnost na lastnike konj.
Ti debeli, trajno trpežni koci so topli kot
kožuovina, temnosivi, okoli 150/200 cm veliki,
torej lahko pokrijejo celega konja. Razločno
pisana naročila, ki se izvršujejo le po povzetju
ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na
STEINER-jevo komisijsko razpošiljalnico
združenih tovarn za koce

Dunaj II, Taborstrasse 27 D.

Cenili na željo zastoj in franko. — Za neugaja-
joče se zavežem vrniti naprej poslani denar.
Mnogostevilna priznanja in naročila so došla od
kobilarne v Radavcu, Komornu in Brody-ju, župnika
Kolarja Tutzu, dr. Vračuna, odvetnika v Varasdu,
poselnika Weidbergerja Ilosva, Grünwalda, Zor-
kovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Dobro-
stany, Rosenauerja Zg. Moldava, Hahlissa Manken-
dorf, Schenka Gerlsdorf, lastnika ametnega mlina,
2856 Fohringerja in dr. (1)

Zlate svetilje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalec streh in klepar, vpeljalet strelo-
vodov ter instalater vodovodov

Ljubljana, Poljanska cesta 8.

Priporoča se slavnemu občinstvu za izvrše-
vanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje
streh z angleskim, francoskim in tuzemskim
skriljem z

asbest-cementnim skriljem (Eternit) patent Halsehek
z izbočno in ploščnato opeko, lesno-ce-
mentno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska
dela v priznani solidni izvršitvi.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in poštne prosto.

Zadnji čas

je, da naročite

Koledar za kmetovalca

Spisal J. Legvart.

ker je le še malo iztisov v zalogi.

Naroča se pri
Ivan Bonaču v Ljubljani.

Pri desetih iztisih se eden navrže.

Prodaja se iz proste roke pod ugodnimi pogoji
deset minut od božjepotne cerkve na Brezjah
oddaljeno

posestvo mlin in žaga

z zraven spadajočim zemljiščem, na katerem se
lahko redi 6 govedi in 12 do 15 prašičev. Njive
vsej okoli doma. Kupna cena po dogovoru. Več
pove lastnik Ivan Ankerst, Brezje, pošta Ra-
dovljica, Gorenjsko. 130 3